

Lietuvos Respublikos
Seimo
ketvirtoji sesija

2018 m. kovo 15 d.
144 ir 145 posėdžiai

Stenogramos

79

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2018 m. kovo 15 d.

Rytinis posėdis Nr. 144

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. kovo 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIIIP-1758(2) svarstymas ir priėmimas	7
Seimo nario E. Gentvilo kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	9
Seimo nario A. Syso kalba	10
Seimo Pirmininko pirmosios pavaduotojos R. Baškienės kalba	11
Šio nutarimo priėmimas	16
Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-1738 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Svetikaitė)	17
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Justą Namavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIIIIP-1739 pateikimas (R. Svetikaitė)	17
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas J. Namavičiaus kalba	18
Kandidato į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas J. Namavičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	18
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Ernestą Montvidienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XIIIIP-1764 pateikimas (R. Svetikaitė)	19
Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas E. Montvidienės kalba	20
Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas E. Montvidienės atsakymai į Seimo narių klausimus	20
Seimo nutarimo „Dėl nepasitikėjimo akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriumi Vigilijumi Sadausku ir jo atleidimo iš užimamų pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-1768 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Armonaitė)	21
Seimo narės A. Armonaitės kalba	21
Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus V. Sadausko kalba	22
Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus V. Sadausko atsakymai į Seimo narių klausimus	25
Seimo nario P. Gražulio kalba	30
Seimo nario M. Adomėno kalba	31
Seimo narės A. Maldeikienės kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	31
Seimo nario S. Gentvilo kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	32
Seimo nario A. Anušausko kalba	33
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 57 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1631 ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 3 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1632 pateikimas (V. Karoblis)	35
Etikos ir procedūrų komisijos 2018 m. kovo 15 d. neeilinio posėdžio sprendimas (R. Tamašunienė)	38

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės, žemės ūkio ministro B. Markausko, ūkio ministro V. Sinkevičiaus, finansų ministro V. Šapokos, vidaus reikalų ministro E. Misiūno ir susisiekimo ministro R. Masiulio atsakymai į Seimo narių klausimus	39

Vakarinis posėdis Nr. 145

Seimo nutarimo „Dėl Vigilijaus Sadausko atleidimo iš akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigų dėl nepasitikėjimo“ projekto Nr. XIIIIP-1768 priėmimo tęsinys	50
Šio nutarimo priėmimas	50
Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-1738 priėmimo tęsinys	50
Šio nutarimo priėmimas	50
Įstatymo „Dėl Daugiašalės konvencijos, kuria įgyvendinamos su mokesčių sutartimis susijusios priemonės, skirtos užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui, ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1649 pateikimas (D. Sadeckas)	50
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Japonijos sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1551 pateikimas (D. Sadeckas)	51
Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 27, 29, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1668ES pateikimas (D. Sadeckas)	52
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1465 pateikimas (D. Sadeckas)	56
Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projekto Nr. XIIIIP-1779 pateikimas (L. Maskaliovienė)	56
Statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1582ES, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 XV skyriaus pavadinimo, 221, 222, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1583ES, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1584ES ir Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1585ES pateikimas (L. Maskaliovienė)	58
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIIIIP-1761(2) priėmimas	59
Šio nutarimo priėmimas	62
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 9, 15, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1543ES pateikimas (A. Veryga)	62
Seimo savaitės (2018-03-19–2018-03-23) – 2018 m. kovo 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	65
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80 ³ straipsniu“ projekto Nr. XIIIIP-1763 pateikimas (R. Baškienė)	66
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 19, 33, 35, 35 ¹ , 59 ¹ , 68 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo aštuntuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1744 ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 19, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 61, 62, 64, 65 straipsnių ir priedo pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-738 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1745 pateikimas (A. Veryga)	67
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-325(2) pateikimas (A. Matulas)	74
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1137 pateikimas (A. Veryga)	75
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1769 pateikimas (A. Veryga)	77

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės A. Maldeikienės pareiškimas	78
Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas	80
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	82

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“
- A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 144 STENOGRAMA

2018 m. kovo 15 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas G. KIRKILAS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji kolegos, 10 val. ir 4 sek., pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

Gerbiamieji kolegos, mums didelė garbė ir malonumas pasveikinti, vakar sukakus tam tikram jubiliejui, Seimo narį J. Razmą. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. kovo 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Seniūnų sueigoje darbotvarkė aptarta. J. Jarutis dėl darbotvarkės. Prašom.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, frakcijos vardu, suderinus su pranešėju, yra prašoma išbraukti du klausimus iš darbotvarkės: 2-7a – Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1139(2) ir 2-7b – Civilinio kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1140(2).

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Šitam pasiūlymui, kad būtų išbraukti 2-7a ir 2-7b klausimai? Ačiū, pritarta.

10.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIIIIP-1758(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIIIIP-1758. Pranešėjai – komitetų ir frakcijų atstovai. Abėcėlės tvarka kviečiu dėl programos kalbėti Aplinkos apsaugos komiteto vardu K. Mažeiką.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Laba diena, gerbiamieji kolegos, komitete svarstėme pavasario darbų programą ir išskyrėme keletą prioritetų. Pirmas prioritetas yra atliekų įstatymų paketas, taip pat vandenių įstatymų paketas, taip pat komitete buvo pasiūlyta ir pritarta Seimo narės V. Vingrienės pasiūlymui. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Audito komitetas, kviečiu N. Puteikį. N. Puteikis, Audito komiteto išvada.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Audito komitetas, įvertinęs Valstybės kontrolės 2018 m. vasario 28 d. valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitų apžvalgą, siekdamas, kad vėluojančios svarbios rekomendacijos būtų įgyvendinamos laiku ir suplanuotos jų įgyvendinimo priemonės padėtų pasiekti reikšmingų viešojo valdymo pokyčių, siūlo prie įstatymų projektų, jie žemiau išvardinti, kurie susiję su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu, įvesti požymį VK, dvi santrumpos – Valstybės kontrolė. O santrumpų ir sutrumpinimų sąrašė įrašyti: „VK – tai teisės aktas, susijęs su Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu.“ Ir žemiau pateikiama 13 tokių įstatymų pavadinimų ir numerių. Balsavo 5, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Biudžeto ir finansų komiteto išvada – S. Jakeliūnas. Ruošiasi Ekonomikos komitetas, R. Sinkevičius.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Biudžeto ir finansų komitetas kovo 14 dieną, vakar, svarstė projektą ir be to, kas jau buvo pasiūlyta, nusprendė, kad vieną iš Seimo nutarimų projektų – „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos įgaliojimų suteikimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui ir pavedimo atlikti parlamentinį tyrimą dėl galimai padarytos didelio masto žalos valstybei 2009–2012 metais Finansų ministerijai skolinantis iš komercinių bankų už galimai nepagrįstai dideles palūkanas ir neviešu būdu išleidžiant Vyriausybės vertybinius popierius“ yra mūsų komiteto siūlymas svarstyti kovo mėnesį, dar šį mėnesį, nes tarp registruotų pasiūlymų yra ir išplėsti tą tyrimo apimtį, ir klausimus, ir laikotarpį. Ir tam, kad tas tyrimas, jeigu būtų nuspręsta jį vykdyti, turėtų galimybę būti užbaigtas dar šiais metais, reikėtų sprendimo ne vėliau kaip kovo, vėliausiai balandžio mėnesio pradžioje.

Kiti du pasiūlymai įregistruoti Seimo narių, jau įregistruoti įstatymų projektai – vienas dėl Vietos savivaldos įstatymo, kitas dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo. Taip pat siūlome juos įtraukti į Seimo šios pavasario sesijos darbotvarkę ir svarstyti kovo ir balandžio mėnesiais. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 1. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Ekonomikos komiteto išvada – R. Sinkevičius. Ruošiasi Europos reikalų komitetas, G. Kirkilas.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Ekonomikos komitetas nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms ir pasiūlymams. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Europos reikalų komiteto vardu – G. Kirkilas. Nematau.

Kaimo reikalų komitetas. O gal R. Budbergytė gali Europos reikalų komiteto pristatyti? Arba L. Balsys? Kas ateina? R. Budbergytė?

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Kaimo reikalų komitetas vakar svarstė, pasiūlė įtraukti papildomai Žemės įstatymo Nr. I-446 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-348(2) ir jį svarstyti balandžio mėnesį. Bendrai yra pritarta. Balsavimo rezultatai: 8 – už, susilaikiusių, prieš nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Europos reikalų komiteto – R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Europos reikalų komitetas kovo 14 dieną bendru sutarimu pritarė pateiktai Seimo pavasario sesijos darbų programai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kultūros komiteto – S. Tumėnas. R. Karbauskis. Abu einate, tai kuris? R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Kultūros komitetas svarstė Seimo nutarimą, jam pritarė. 3 balsavo už, 3 susilaikė, lėmė pirmininko balsas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada dėl sesijos darbų programos. V. Bakas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Seimo komitetas svarstė darbų programos projektą, jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALASĖVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas, apsvarstęs programos projektą, siūlo papildyti projekto III skyriaus septintąjį skirsnį „Socialinė apsauga ir darbas“ keturiais naujais projektais. Komitetas pritarė programai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Sveikatos reikalų komitetas – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Sveikatos reikalų komitetas kovo 14 dieną svarstė Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbų programą ir iš esmės pritarė pateiktam Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-1758. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Švietimo ir mokslo komitetas – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė darbotvarkę ir nutarė iš esmės pritarti Seimo nutarimui. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nėra, susilaikė 4. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Teisės ir teisėtarkos komiteto išvadą pateiks A. Širinskienė. Ar S. Šedbaras galėtų? Ačiū.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė projektą kovo 14 dieną. Iš esmės programai pritarė, tačiau pateikė savo pasiūlymus papildyti programą teisės aktų projektais, kurie jau yra įregistruoti. Už tokį nutarimo projektą balsavo 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Užsienio reikalų komiteto išvada – J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas apsvarstė sesijos darbų programą, pasiūlė ją papildyti įstatymo „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo ratifikavimo“ projektu. Pritarė programai bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstymo metu suformulavo siūlymą dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir bendru sutarimu pritarė Lietuvos Respublikos Seimo sesijos darbų programai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir Žmogaus teisių komitetas – V. Simulikas.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Dėkoju, Pirmininke. Mieli kolegos, Žmogaus teisių komitetas apsvarstė Seimo pavasario sesijos darbų programą ir bendru sutarimu pritarė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusija. Diskutuoti užsirašė Seimo narys E. Gentvilas. E. Gentvilas kviečiamas diskusijos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, gerbiami kolegos, mūsų frakcija pasvarstė – nėra tokio aiškaus vaizdo, tačiau iš principo susilaikome dėl pavasario sesijos darbų programos ir išsakysiu keletą pastabų.

Visų pirma dėl opozicijos teisių ir galimybių. Taip, aš sutinku, tai yra geriau negu, sakysime, praėjusią sesiją. Praėjusioje sesijoje iš 47 posėdžių trys buvo skirti opozicinėms darbotvarkėms. Šioje sesijoje iš 53 yra skiriami 5 posėdžiai. Tai čia ponios R. Baškienės turbūt gera valia, tačiau, manau, kad reikia Statute įtvirtinti tuos pakeitimus. Aš pats rengiu tą Statuto pakeitimą, kad būtų užtikrintos opozicijos teisės, o jos dabartinėje situacijoje veda prie to, kad, pavyzdžiui, per opozicinę darbotvarkę rudens sesijoje Liberalų sąjūdis iš 54 savo turimų projektų sugebėjo pateikti tik 4 ir dar keliolika projektų buvo įtraukti į einamąsias darbotvarkes. Kitaip sakant, mes nepajėgūs užtikrinti net savo produkcijos pateikimo Seimui. Manome, kad tuos dalykus reikėtų tvarkyti, ir aš norėčiau, kad Seimo Pirmininkas nesivadovautų tokia logika, kuri nuskambėjo vakar, kad mažuma turi paklusti daugumai. Aš norėčiau, kad būtų įvertinta, kad mažuma taip pat turi teises, ir daugiausia sutarimo būdu mes turėtume veikti ir turėti galimybę teikti savo projektus.

Kitas dalykas, kurį liberalai labai aiškiai akcentuoja, tai yra Stambulo konvencijos ratifikavimo įtraukimas į Seimo sesijos darbų programą. Kiek žinau, Užsienio reikalų komitetas pritaria tam ir tikiuosi, kad atsiras šitas projektas.

Trečias dalykas – projektai, susiję su Europos teisės pažeidimo procedūromis. Tai yra projektai, dėl kurių Europos Komisija jau yra pradėjusi Europos teisės pažeidimo procedūras prieš Lietuvą.

Noriu atkreipti dėmesį, kad rudens sesijos darbų programoje tokių projektų buvo įrašyta 15 ir Seimas jau rudenį buvo įsipareigojęs svarstyti tuos projektus, kuriuose Europos Komisija mato teisės pažeidimo procedūras. Noriu pasakyti, kad iš praėjusios rudens sesijos 15 projektų dar dabar 6 yra neregistruoti. Tai reiškia, kad mes labai abejingai žiūrime į Europos teisės pažeidimų procedūras, pradėtas prieš Lietuvą. Įtraukiame į vieną sesiją, tačiau net neįregistruojame, perkeliame į kitą sesiją ir dar toliau tebėra net neregistruoti šitie projektai. Mano manymu, tai rodo didelį abejingumą mums, kaip Europos valstybės parlamentui, ir meta didelį šešėlį. Aš džiaugiuosi, kad kolega G. Kirkilas iškėlė tą klausimą ir akcentavo, bet man atrodo, kad mes visi turime labai susiimti, pareikalauti iš Vyriausybės teikti projektus, įtraukti juos ir svarstyti šioje Seimo pavasario sesijoje.

Dar krenta į akis, kad tokie svarbūs valstybės uždaviniai vėluoja. Vėlgi grįžtu, nes viskas lyginant su kuo nors, lyginant su Seimo rudens sesija. Ten buvo numatyta Pensijų fondų reforma rugsėjo mėnesį. Ji dar dabar nepasiekė Seimo. Praėjusioje sesijoje *neįvyko* svarbus, manau, didelį atgarsį visuomenėje turėsiantis projektas ar dokumentų paketas. Jo dar nėra, nors sesijos darbų

programoje yra įrašytas. Valstybės tarnybos reforma turėjo būti pernai spalio mėnesį pateikta Seimui. Ji teikiama tiktai dabar, šitoje sesijoje. Gerai, vėluojant, tačiau žinant, kokios svarbos tai yra uždavinys. Arba Nacionalinė energetikos strategija – vėlgi turėjo būti pateikta Seimui, pristatyta praėjusių metų spalio mėnesį, dabar traukiama į šią sesijos darbų programą. Tai be galo svarbūs dalykai, su kuriais mes vėluojame. Vyriausybė pripažįsta šituos savo projektus ir uždavinius kaip svarbiausius kadencijos tikslus ir uždavinius. Štai mes gauname juos pavėluotai, o kai kurių dalykų dar ir negauname.

Tradiciškai kelia susirūpinimą labai didelis neregistruotų projektų skaičius. Noriu pasakyti, kad praėjusioje sesijoje pavyko neregistruotų procesų statistiką pagerinti tik pratęsus Seimo rudens sesiją sausio 12 dieną. Sausio 12 dieną keliolika projektų pagaliau pasiekė Seimą, bet projekto pateikimas tai nėra projekto priėmimas. Štai su viltimi, kaip sakau, žiūrėdamas į šią sesiją linkiu visiems gero bendro darbo!

PIRMININKAS. Diskutuoti kviečiu Seimo narį A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, suprantu, kad pavasario sesijos, kaip ir rudens sesijos, darbų programa – toks maždaug rutininis dalykas, bet atėjau į tribūną vien dėl to, kad aš pateikiant šią programą kreipiausi ir klausiau Ministro Pirmininko ir negavau atsakymo.

Aš labai norėčiau tarti keletą žodžių, remdamasis ne savo išgalvotais žodžiais, o tuo, ko ir klausiau per pateikimą.

Europos Komisija įvertino Lietuvos problemas, Lietuvos vystymąsi ir prieš kelias savaites paskelbė reportažą apie tai, kas vyksta Lietuvoje ir kokios problemos. Aš suprantu, kad mes neturime daug laiko skaityti. Aš paprasčiausiai perskaitysiu tris citatas. Kodėl aš jas perskaitysiu, turbūt patys suprasite, nes jeigu jūs žiūrėsite į programą, tai dėl šitų klausimų sprendimo nėra atsakymų.

Pirma citata. „Tačiau pažanga plečiant mokesčių bazę ir pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui, nėra didelė. Lietuva įgyvendino reformas, kad pagerintų pensijų sistemos tvarumą, tačiau pensijos tebėra neadekvačios ir nerimaujama, kad ateityje jos dar mažės. Lietuva taip pat ėmėsi priemonių kvalifikuotų darbuotojų trūkumui sumažinti.“

Antra citata. „Nepaisant pastaruoju metu padarytos pažangos, nelygybė ir skurdas tebėra vieni didžiausių Europos Sąjungoje. Tai yra riboto mokesčių sistemos progresyvumo, didelių žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų užimtumo skirtumų ir neadekvačios išmokų sistemos padarinys. (Tai kalba apie mūsų darbo užmokestį.) Skurdo lygis, ypač pagyvenusių žmonių, neįgaliųjų, bedarbių, vienišų tėvų, vis dar gerokai viršija Europos Sąjungos vidurkį. Bendros išlaidos socialinei apsaugai yra nedidelės, palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis, o mažos mokesčių pajamos riboja finansinius išteklius, kurie galėtų būti skirti tvaresnėms reformoms. Didelę nelygybę ir prastą mažas pajamas gaunančių asmenų padėtį taip pat lemia silpnos profesinės sąjungos bei didelis kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas darbo rinkoje.“

Trečia citata. „Lietuvos mokesčių ir socialinių išmokų sistemos poveikis pajamų nelygybės mažinimui, vertinamas pagal rinkos pajamų Gini koeficientą ir disponuojamų pajamų Gini koeficiento skirtumą, yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje. Lietuvos mokesčių ir socialinių išmokų sistemos apribojimai buvo aptarti 2017 metų šalies ataskaitoje. Nors pastaruoju metu socialinės išmokos šiek tiek padidėjo, mažas mokesčių sistemos progresyvumas riboja perspektyvų poveikį, taigi ir galimybes mažinti nelygybę ir skurdą, o šie rodikliai yra vieni didžiausių Europos Sąjungoje.“

Gerbiamieji kolegos, kai aš girdžiu, kad vakar Vyriausybė, nors savo programoje yra įrašiusi apie progresinius mokesčius, vėl priėmė sprendimą nepritari progresiniams mokesčiams, o apie progresyvumą mums kalba Europos Sąjungos Komisija ir kalba apie tai, kad atskirtį ir skurdą tik taip mes galime mažinti, man atrodo, kad ataskaita, kuri bus po metų vėl, niekuo nesiskirs nuo šitos, nes šitą mantrą Europos Komisija mums kartoja jau ne pirmus metus. Todėl aš manau, kad darbų programa turi būti skirta pirmiausia šitoms problemoms spręsti, nes ir rinkimus laimėjote, gerbiamieji valdantieji, būtent kalbėdami apie tai, kad skurdas ir atskirtis mažės. Deja, rezultatai rodo visiškai priešingą dalyką.

Įstatymai, kuriuos mes svarstėme antradienį, padidina atskiroms grupėms darbo užmokestį, šiandien atnešame žvalgų įstatymą – vėl didinti atlyginimą, o kitai didžiajai masei žmonių nedidiname atlyginimų, todėl skurdas tik didėja, nes tie žmonės, kurie gauna mažas pajamas, ir toliau gaus mažas pajamas... nes šitų grupių darbo užmokestis yra aukštesnis nei vidutinis Lietuvoje.

Aš labai norėčiau, kad mes, gaudami tokią informaciją, ja naudotumės savo darbe, ir priimdami programas, ką mes turėtume padaryti, atkreiptume į tai dėmesį, nes jeigu jūs pasižiūrėsite, kai kurių išvis nėra, o kiti numatyti gegužės mėnesį galbūt.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti kviečiu Seimo narę R. Baškienę.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties labai įdėmiai klausiausi savo kolegų kalbos, argumentų ir pastabų. Dėkoju už jas. Manau, tik mes kartu visi galime, siūlydami ir ieškodami geriausių sprendimų, rasti ir įstatymų teisingesnę formuluotę, ir geresnį bendrą darbą, dėl kurio iš tikrųjų visus kviečiame ir siekiame, ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, pateikusi ganėtinai daug įstatymų projektų dėl šios sesijos darbų programos. Orientuojamės truputį į kitokią veiklą, galvojame ne apie kiekybę, o apie kokybę. O kad būtų kokybė, tai būtina parlamentinė kontrolė, tai būtinas žvilgsnis atgal, ką mes nuveikėme, kad vėl žiūrėtume, kaip veikia mūsų priimti įstatymai, todėl jūs matote mūsų programoje, kad jau antradienį (jums pritarus, tai bus nuolat ir nuosekliai) Vyriausybės atstovai, Seimui atskaitingų institucijų atstovai ateis čia, į šitą tribūną, ir iš šitos tribūnos išsakys, kaip veikia mūsų kartu priimtas įstatymas, kaip galime jį tobulinti, atsakydami į jūsų klausimus. Iš karto kviečiu ir prašau – tas temas teikime visi ir siūlykime visi, nes kai viena frakcija bando rodyti iniciatyvą, kai kurie galbūt jaučiasi nepastebėti. Taigi bendrų pasiūlymų ir bendrų iniciatyvų iš tikrųjų reikia.

Dėkoju už išsakytus argumentus dėl Europos teisės pažeidimų. Taip, jie yra numatyti darbotvarkėje, taip, Vyriausybė labai atsakingai derina ir žiūri. Galbūt šiek tiek pavėluota, nes laikotarpis verčia greičiau tai padaryti, bet geriau vėliau, negu niekada. Šita sesija kaip tik tuo ir pasižymės, kad mes pasivysime laiką ir kad Europos teisės pažeidimų įstatymų projektai bus apsvartyti visi. Mes iš tikrųjų turime keisti savo veiklą dar ir todėl, kad siektume nuoseklaus, kryptingo darbo. Ne veltui mes pasiūlėme vėl naują dalyką, ko nebuvo, ir kviečiame visus siūlyti, galbūt dar galime mes ir kitas diskusijų strateginiais klausimais temas įrašyti, nes įrašėme tik esmines, dėl kurių atsiliesime, tai mokesčių ir pensijų sistemos tobulinimas, tai Europos Sąjungos ateitis ir Lietuvos pozicija, tai darni plėtra ir inovatyvi ekonomika. Apie tai privalome kalbėti ir teikti siūlymus.

Mielieji kolegos, štai prioritetai, kuriuos vėlgi norime kartu su jumis išgryninti ir gauti pritarimą, jie yra patys patys svarbiausi, esminiai. Kuris iš mūsų nepritarisime, kad socialinės atskirties mažinimas, parama jaunoms šeimoms?.. Štai startuojantys teisės aktai kaip tik pagerins tą situaciją žingsnis po žingsnio. Demografijos, migracijos strategijos priėmimas ir įgyvendinimas. Taip, galėjome priimti praėjusią sesiją, bet padarėme dabar, kad daugiau išdiskutavę ir su didesne atsakomybe tai galėtume padaryti.

Socialinių įmonių įstatymas. Važiavome į įmones, pažiūrėjome, kaip realiai veikia. Turi būti nuoseklus, vėlgi kryptingas darbas, o ne griovimas, tiesiog galvojimas, kaip tobuliau padaryti, kaip nesupriešinti žmonių, kaip išgirsti žmones. Ir tai yra esminis mūsų šios sesijos ir būsimų sesijų darbas, nes aš tikiu, kad šitas Seimas gali veikti ir dirbti tikrai sutelktai.

Sveikatos sistemos tobulinimas. Ar tai nėra prioritetas? Yra prioritetas. Komitetas ir mes visi kartu kryptingai dirbame. Dėl mokytojo profesijos, kaip prestižinės profesijos, pasakėme, kad tai pagrindinė idėja. Pasistenkime kartu įgyvendinti. Etatinis mokytojų apmokėjimas, parama dėl valstybinių universitetų ir dėl požiūrio į mokytoją.

Nacionalinė energetinė strategija, ne kartą girdėta ši svarbi strategija, turi būti, bet manau, kad pirmiausia turi būti kryptinga diskusija, kad ją parengtume ne šiaip sau.

Valstybės tarnyba. Svarbu ir ačiū, kad liberalai pritarė, aš manau, ir kitos frakcijos taip pat. Pertvarkos būtinos. Kodėl kai kada ši valdančioji dauguma ir mes kartu Seime esame nemėgstami? Todėl, kad mes bandome keisti buvusią situaciją ir bandome ją keisti, švelniai tariant, nebijodami savo autoriteto praradimo, nes ne visi sprendimai būna populiarūs. Populiariai galima tik šypsotis ir nieko nedaryti. O jeigu tu veiki ir nuoširdžiai sieki, bus kas nors nepatenkintas. Mes

turime dėl to, kad būtų patenkinti, rengti daugiau diskusijų. Aš būtent tai noriu akcentuoti ir dėl to kviešti. Parlamentas turi tapti ta vieta, kur mes labiau diskutuotume, parlamentas turi tapti ta vieta, kur mes labiau susitartume. Linkiu visiems, kaip sakė Eugenijus, viltingai eiti į priekį ir dirbti Lietuvos žmonių naudai.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, į antrąjį variantą yra surašyti visi pasiūlymai, įtraukti komitetuose, išskyrus vieną, tai yra Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo ratifikavimo įstatymo projektas. Tai yra Stambulo konvencija. Mes balsuodami privalome apsispręsti dėl jos įtraukimo arba neįtraukimo į sesijos darbų programą. Ar norėtumėte pasisakyti dėl balsavimo motyvų? R. J. Dagys, A. Armonaitė, kuris pirma, nežinau. A. Armonaitė dabar. Išsibraukė. Aušrinė kalba.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkui, ačiū. Išties, man atrodo, yra labai svarbu Seime svarstyti šios konvencijos ratifikavimą. Žinoma, kiek paradoksalu, kad užsienio reikalų ministras, Užsienio reikalų ministerija ir Užsienio reikalų komitetas Lietuvoje aktualizuoja smurto prieš moteris konvencijos pasirašymą. Ko gero, tai turėtų būti socialinių reikalų srities dalykas. Na, ką gi, matyt, dar bus progų pasitaisyti. Vis dėlto tai, kad daug kas sako, kad jau mūsų įstatymuose yra numatyta daug nuostatų, kurios yra susijusios su moterų apsauga, vis dėlto būtent dėl to, manau, ir yra svarbu ratifikuoti šią konvenciją, parlamente ir komitetuose taip pat ją nagrinėti ir diskutuoti. Taigi iš tiesų nematau nieko blogo, jei Seimas įsitrauks be ministerijos lyderystės, kurios mes stokojame, ir savo valia svarstys, ir tikiuosi, kad pritars šios konvencijos ratifikavimui. Žinau, kad daug mitų yra paskleista, neabejoju, kad ir dabar, kai bus kalbama dėl motyvų, jų daug išgirsime. Aš tiesiog kviečiu visus Seimo narius neklausyti mitų, o paskaityti tą konvenciją. Tiesiog pasiimti, atsispausdinti ir paskaityti. Reikia galvoti savo galva. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Ką tik išgirdome keletą mitų. Aš esu išplatinęs turbūt dėl šios konvencijos Mokslų akademijos mokslininkų atsakymą, kuriuo jie pagrindė ypač diskutuotiną klausimą dėl socialinės lyties. Tai nėra mano kokie išmąstymai, tai yra mokslininkų, mokslu pagrįstos išvados, patinka ar nepatinka ideologizuotiems žmonėms čia pas mus, kokią žalą tai gali atnešti. Galite juos pasiskaityti, visa tai yra išplatinta, kad nereikėtų man čia kartoti tų argumentų. Tai yra išvertus iš tos visos kalbos, kad tiesiog nėra jokio pagrindimo socialinei lyčiai įvesti, nes tai yra iš esmės tas... Smurtas prieš moteris, tai čia apskritai nėra apie ką kalbėti, nes ta konvencija turi dar vieną ydą. Visa, kas susiję su vyriškumu, yra manoma, kad tai yra blogio šaltinis ir t. t. Tai yra tikrai kontroversiška konvencija, kurios tikrai nedega niekur įgyvendinti, tai tik dar labiau suskaldys mūsų Seimą, tai dokumentas, neturintis kokio nors mokslinio pagrindimo. Siūlau tokiais dalykais Seime neužsiimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Turime balsuodami apsispręsti, ar ši konvencija bus įtraukta į mūsų sesijos darbų programą. Kas balsuoja už, balsuoja už įtraukimą, kas balsuoja prieš, balsuoja prieš.

Už balsavo 34, prieš – 41, susilaikė 27. Šiam pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso projekto jūs galite užsirašyti diskusijai. (*Balsai salėje*) Motyvai po svarstymo dėl viso projekto. A. Palionis – motyvai už.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išstudijavę ir pasižiūrėję pavasario sesijos darbų programą matome ambicingą įstatymų projektų skaičių. Tikiuosi, kad kartu su koalicijos partneriais mes esame pasiruošę juos įgyvendinti. Jie realiai pagerins Lietuvos žmonių gyvenimą, padės sustiprinti jų socialinę ir ekonominę gerovę. Taip pat ir mūsų frakcija, ir koalicijos partneriai siūlo, kad būtų įtvirtinta, kad vaikai, besimokantys pagal ikimokyklinio ir pradinio ugdymo programas, galėtų gauti nemokamą maitinimą, taip pat didinti vaiko pinigų. Šioje sesijoje sieksime ir viešųjų finansų skaidresnio valdymo.

Aš manau, bus palaikymas ir iš kitų frakcijų. Siūlau visiems pritarti ambicingai pavasario sesijos programai.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš jau kelintą kartą bandau apeliuoti į kolegas, į Seimo vadovus, kad reikėtų pasižiūrėti į darbų programos sampratą, jos turinį ir nelaikyti jos tokiu įpareigojančiu dokumentu, norint turėti galimybę projektą pateikti Seime.

Darbu programa galėtų būti Vyriausybės, Seimo frakcijų prioritetų išvardijimas, toks daugiau kaip politinis dokumentas, kai mes pradėję savo darbus paskelbtume, kurie projektai mums svarbiausi, kokie yra pagrindiniai tikslai, kad būtų vardijamas toks protingas skaičius pačių svarbiausių projektų, kuriuos tikrai galime realiai priimti ir kuriuos būtina priimti.

Dabar į čia siūlomą tvirtinti darbų programą mes iš esmės sudedame visus projektus, kurie jau įregistruoti, kurie galbūt dar bus įregistruoti. Ir, žinoma, vis tiek neatspėsime, kiek dar kam kokių minčių kils per sesiją ir kas dar norės ką papildomai teikti Seime. Tada mes užsiimsime nereikalingais formalumais. Norėdami pateikti Seime kokį naują sugalvotą projektą, prieš tai teiksime Seimo nutarimą papildyti darbų programą, reikšmingai gerinsime savo teisės aktų projektų teikimo statistiką ir, mano supratimu, užsiimsime visiškai nereikalingu biurokratizmu.

Aš dar kartą siūlau pasižiūrėti į Statuto pataisas, turėti politinės valios pakeisti darbų programos sampratą. O dėl šitokios sampratos aš ir nebalsuoju už.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti po svarstymo balsuodami, ar priariame sesijos darbų programai. Tie, kas pritaria, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 70, prieš – 7, susilaikė 31 Seimo narys. Po svarstymo pritarta.

Siūlau ypatingos skubos tvarka priimti sesijos darbų programą. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Vienas straipsnis. Keturi gali pasisakyti už ir keturi prieš. Nuomonė už – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų dėl darbotvarkės mūsų požiūriai gali skirtis, bet mes niekada nesutarsime, jeigu turėsime skirtingus tikslus. Visų pirma, aš kalbu apie abejotino skaidrumo tikslus, nes aš matau, kad yra užsirašęs kalbėti gerbiamas M. Majauskas.

Dabar mes šitoje sesijoje priimsime įstatymą, susijusį su tuo, kad sudarytume galimybę prekiauti nereceptiniais vaistais ne tiktai vaistinėse, bet kažkodėl M. Majausko veiksmai sutampa su verslo grupių interesais – norima paklausia prekę, tokią kaip viagra, padaryti nereceptinę. Jis, kaip Seimo narys, kreipėsi ne kur kitur, o į to vaisto gamintoją, norėdamas įrodyti, kad jie turi sutikti su tuo, kad šitas vaistas taptų eiline preke, kuri būtų prieinama visiems, nepaisant to, kad tai gali pakenkti sveikatai.

Jeigu bus vadovaujama tokiais motyvais, tikrai mūsų požiūriai dėl svarbių klausimų, kuriuos mes turime spręsti čia, Seime, skirsis. Aš vis dėlto siūlau pritarti mūsų siūlomam darbo projektui ir judėti ne asmeninių interesų link, o valstybės interesų link.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš gal dabar iš Biudžeto ir finansų komiteto pozicijų norėčiau grįžti prie gerbiamo komiteto pirmininko išsakyto siūlymo pagreitinti ekonominės žalos tyrimo komisiją ir svarstyti ją kuo... sukurti ją ir imtis iniciatyvos kuo greičiau. Mano nerimas, kad tai yra ne tiktai politizuotas procesas, bet tai yra ir negatyvios prezidentinės kampanijos dalis.

Kodėl taip yra? Nes iš pradžių mes visi labai gerai girdėjome, kad viena iš pagrindinių kandidačių ir favoričių, t. y. I. Šimonytė... tapti Lietuvos Respublikos Prezidente, ir štai staiga atsirado registruotas siūlymas pradėti 2008–2012 metų veiklos, ypač tos veiklos, ką ji darė, tyrimo komisiją. Vėliau mes pamatėme, kad atsirado dar vienas labai stiprus kandidatas – G. Nausėda, ir staiga mes pamatėme, jog šita komisija buvo išplėsta įtraukiant ne tiktai Vyriausybės veiksmus, bet įtraukiant ir bankų veiksmus.

Dabar mes matome, kad ir užsienio diplomatų reitingai kyla kaip kandidatų į Prezidentus. Man kyla nerimas, ar nebus vėl ši komisija dar išplėsta vertinti ir diplomatinės tarnybos veiklą. Taigi aš matau, kad vyksta ne tiktai giliai politizuoti procesai, bet vyksta jau ir prezidentinės kampanijos dalis. Todėl kviečiu nepritarti tokiems siūlymams.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Taip, aš siūlau balsuoti už programos patvirtinimą, nes, pirmas dalykas, tai yra gana formalus dalykas. Taip yra sutarta ir Statute numatoma, kad mes turime turėti programą, pagal kurią dirbsime ir nustatysime darbotvarkę. Aišku, iš patirties akivaizdu, kad šita programa nebus tokia tiktai netobulintina – kiekvienas galės

papildyti tą programą, ir taip bus. Taigi, jeigu kokių nors aktų truks, bus galima eigoje įtraukti į darbotvarkę, nekaltant jau apie tai, kad opozicinės frakcijos turi teisę savo darbotvarkę nustatyti.

Antras dalykas, dėl kurio balsuočiau už tos programos patvirtinimą – dėl to, kad valdantieji tikrai iškelia sau gana rimtus iššūkius, ir bus matyti, ar tos vertybinės nuostatos, dėl kurių buvo prieš rinkimus kalbėta, bus realizuotos. Dabar jau prieita būtent prie realizavimo stadijos. Man labai įdomu, kaip bus realizuotas mokytojų etatinio apmokėjimo įvedimas. Man labai įdomu, kaip bus realizuota valstybės tarnybos reforma. Jau po pateikimo buvo akivaizdu, kad vis dėlto ta reforma apima tikrai drabužių keitimą.

Taigi tai yra iššūkis valdantiems. Jeigu tas iššūkis bus paremtas vertybiniais dalykais, tikrai palaikymas iš mano pusės bus.

Dabar siūlau ne formalizuoti, o kuo greičiau prieiti prie jau konkrečių įstatymų projektų nagrinėjimo, todėl siūlau pritarti šiai programai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tenka pripažinti, kad sudarant šios sesijos darbų programą demokratijos yra daugiau – iš esmės surašyti visi: ir registruoti, ir neregistruoti tiek Vyriausybės, tiek Seimo narių įstatymų projektai. Taip pat teikia vilties kad ir šios dienos darbotvarkė, kai prie Vyriausybės teiktų įstatymų projektų arba daugumos Seimo narių registruotų įstatymų projektų yra įrašyti ir opozicijos pateikti įstatymų projektai ta pačia tema. Vėlgi manau, kad galbūt šioje sesijoje jau naujokai nustos plagijuoti idėjas, įstatymų projektus ir dirbsime kartu, sujungsime įstatymų projektus.

Man labai kelia nerimą, kad daugybę įstatymų projektų, rimtų įstatymų projektų teikia ne Vyriausybė, bet Vyriausybės ministrai Seimo nariai arba daugumos Seimo nariai. Na, kad ir šios dienos darbotvarkėje buvo keletas įstatymų projektų ir dar likę kai kurie įrašyti, juos teikia atskiri Seimo nariai ir jie yra rinkos ekonomikos sąlygomis visiškai nelogiški ir varžo žmonių teisę, žmonių galimybes gydytis. Pavyzdžiui, siūlymas įstatyme įteisinti privalomą vaistinėms sąlygą išduoti tik pigiausią vaistą ir tokių vaistų turi būti išduota ne mažiau negu 50 %. Visiškai yra nelogiška. Jau dabar žmonės šaiposi, kad mes gydome ne vaistais, bet veikliąja medžiaga.

Kitas siūlymas – riboti licencijų skaičių miestuose, manant, kad tokiu būdu verslas kursis kaime. Verslas gal turi kitus, ekonominius, kriterijus, o ne kažkokių ribojimus. Arba leidimas, siūlymas leisti asmens sveikatos įstaigose, ligoninėse, poliklinikose steigti valstybines vaistines. Tai dabar ką, ligoninės užsiims ne gydymu, užsiims komercija, bizniu? Tai vėlgi šitaip suvaržyti Europos Sąjungos šalyje verslą... Yra kitų priemonių, kitų būdų. Aš manau, kad tokie sisteminiai, strateginiai dalykai, susiję su reformomis, turi būti teikiami Vyriausybės vardu, o ne atskirų Seimo narių. Todėl, kad matau tam tikrą perspektyvą demokratijos kryptimi, nebalsuosiu prieš, bet susilaikysiu.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, siūlau pritarti ambicingai ir pažangiai sesijos programai. Aš dar norėčiau pakomentuoti atskirai balsavimą dėl vadinamosios Stambulo konvencijos. Aš siūlau atkreipti dėmesį į tai... Žinoma, tas vienas balsavimas nekeičia mano nuomonės esmės, bet aš siūlau atkreipti dėmesį į tai, kaip balsavo Konservatorių partijos jaunimas, tas, kuris šiuo metu turi labai didelių reputacijos problemų. Aš atkreipiu liberalių pažiūrų žmonių, kurių šiandien keli šimtai susirinks prie Seimo, dėmesį į tai... Aš siūlau šiandien atkreipti dėmesį liberalių pažiūrų žmonėms į tai, kaip balsavo Konservatorių partijos jaunimas ir kas yra tikrieji liberaliai mąstančių žmonių sąjungininkai šioje kovoje prieš smurtą šeimoje, už moterų teises. Mūsų partija tikrai nėra liberalizmo šalininkė, mūsų partija yra konservatyvesnė. Aš labai gerbiu nuomones savo kolegų, kurie mano kitaip, jie siūlo eiti kitu keliu. Mes turime skirtingas nuomones dėl konvencijos, bet aš neleisiu žeminti savo kolegų, kai tai daro partijos žmonės po tokių balsavimų. Pasižiūrėkite į save, veidrodyje į save, kaip jūs balsuojate, pažangūs ir jaunime?!

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, aš noriu ne kiek prieš pasisakyti, bet pasisakyti, dėl ko. Kad ir kokia programa būtų, jinai vis tiek turi ir kitą pusę – kaip ją įgyvendinti. Žinoda-

mas dabartinį kontekstą ir mūsų tradiciją, kurią mes čia, Seime, formuojame, bijau, kad tai netaptų kokia nors pjudymosi arba pjautyinių programa, nes mes kažkaip į tai visi linkę, tą dalyką daryti. O jeigu mes nepasieksime šio tokio susitarimo arba alternatyvų savo darbe, neklausysime vienas kito, galų gale neklausysime rinkėjų, neklausysime, kas vyksta aplinkoje, už šitų rūmų, Europos Sąjungoje ir pasaulyje, tai mes iš tikrųjų turėsime deklaratyvią programą, kurią gali vykdyti, gali nevykdyti ir kuri iš esmės nieko nekeis.

Todėl aš labai norėčiau, kad ta programa, kuri iš esmės primena upę, vienoje pusėje sėdi pozicija ir opozicija ir barasi tarpusavyje, būtų normalu, upė, kuria Lietuva eina į priekį. Ir dar vieno dalyko norėčiau palinkėti – tai yra kad programa, jeigu ją palyginsime su kėde, sesijos metu netaptų elektros kėde, nes tada visiems bus nepatogu sėdėti ir reikės ieškoti suolo, kur visiems susėsti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – Seimo narys S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Manau, kad programa yra ambicinga, subalansuota, ir tikrai palaikysiu ją, ir kviečiu kitus taip elgtis.

O papildomai, reaguodamas į M. Majausko išsakytas abejones dėl krizės reiškinių tyrimo, galiu tik paminėti, kad tą darbą, analitinį darbą ir kitokį darbą, įvairiai galima vertinti. Bent jau aš jį vykdaus daugiau negu 10 metų. Šitas tyrimas, arba vertinimas krizės priešasčių ir pamokų, buvo numatytas Valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkimų programoje, tai buvo įtraukta į Biudžeto ir finansų komiteto, mano, kaip pirmininko, darbų prioritetą dar pernai, lygiai prieš metus, čia, Seime. Jeigu kas nors bando tai sieti su kokiais nors rinkimais, Prezidento ar kokiais nors kitais, tai yra tų asmenų teisė, suprantama, ir jie gali įvairiai interpretuoti tuos dalykus.

Aš neminiu jokių konkrečių pavardžių, skirtingai nuo originalaus pradinio nutarimo projekto, ir jų neminėsiu. Neminiu ir jokių konkrečių komercinių institucijų. Todėl jeigu komentare mes išgirdome, kad G. Nausėda yra kieno nors kandidatas, jis gali būti tuo kandidatu, kaip ir visi kiti asmenys. Bet sieti tai su tyrimu yra visiškai smulkmeniška, visiškai nesolidu ir, aš manau, diskredituoja pačią problemą, nes buvo krizė, buvo ir globalūs veiksniai, buvo ir vietiniai veiksniai, mes turime visa tai įvertinti. Kol kas įvertinta nebuvo. Žinome, kad krizių tikimybė yra ateityje, turime tai turėti omeny. Pamokos ne visos yra išmoktos.

Siūlau apibendrinti, sujungti tuos darbus, kurie buvo padaryti čia, Biudžeto ir finansų komitete, Švedijos parlamente, Tarptautiniame valiutos fonde ir kitur. Todėl siūlau palaikyti šitą darbų programą.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – Seimo narė D. Šakalienė. Iš vietos prašom.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkui. Aš iš tikrųjų labai nusivyliau balsavimu dėl Stambulo konvencijos, arba konvencijos prieš smurtą šeimoje ir prieš smurtą prieš moteris. Man atrodo, kad daugelis Seimo narių net neįsigilinę taip nubalsavo. Deja, dėl to tikrai labai nukentėjo pavasario sesijos programa, nes mes bent jau galėjome šitoje salėje atvirai pasikalbėti apie tai, kas rūpi labai didelei daliai visuomenės.

Pasinaudodama šita galimybe, noriu tik paklausti, ar jūs bent suprantate, už ką nubalsavote prieš? Tas terminas, ta viena vieta, kuri taip išgąsdino visus, tai yra *gender* arba, kaip yra lietuviškai išversta, „socialinė lytis“ yra tiesiog blogas vertimas, nes *gender*, patys *pasigūglinkite* savo telefonuose, visur meta vertimą – lytis arba giminė. Tai apibūdina buvimą vyru ar moterimi. Šitas terminas paprastai referuoja arba apibūdina socialinius arba kultūrinius vyrų ir moterų – dviejų lyčių skirtumus. Matyt, dėl to ir atsirado tas keistas lietuviškas vertimas „socialinė lytis“.

Bet viskas, apie ką kalbama, tai apie diskriminaciją dėl lyties, dėl socialinių lyčių vaidmenų ir dėl tų prakeiktų stereotipų, kad moteris turi būti nuolanki, klusni būtybė, už ką mes mokame tą kainą – 68 tūkst. smurto artimoje aplinkoje atvejų. Lietuvoje viena iš trijų moterų, vyresnė negu 15 metų, patiria smurtą. Pagaliau ta pati *metoo* visa kampanija yra apie tai, kad mes esame įstrigę tuose stereotipuose. Moterys nedrįsta pasakyti ne, paskui būna per vėlu, paskui mums visiems yra labai skausmingos pasekmės.

Mes, šitas Seimas, net nesugebėjome atvirai šitoje salėje apie tai pasikalbėti, ko mes bijome ir kur mes įsivaizduojame nesąmones, kokių nėra. Dvi lytys, vyrai ir moterys, socialinių lyčių skirtumai.

Tai man tikrai labai gėda dėl šio Seimo sprendimo, nes mes labai nuvylėme daugelį moterų.

PIRMININKAS. Laikas. Ačiū, nuomonės išsakytos.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti balsuodami dėl programos priėmimo. Kas pritaria Seimo pavasario sesijos darbų programai, balsuoja už, kiti susilaiko arba balsuoja prieš.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116 Seimo narių: už – 74, prieš – 7, susilaikė 35. Pavasario darbų programai pritarta. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju Seimo nariams už sesijos programos priėmimą, nes jis yra pagrįstas ir ekonomiškai. Ir labai didelis mano prašymas yra konservatoriams. Aš jūsų prašau ir apygardų žmonių, Lietuvos piliečių, vardu skleisti meilę, nurimti ir nustoti skaldyti valstybę. Tiek visko pridarėte, kad neįmanoma dabar stebėti, kas vyksta gatvėse. Tiesiog mano toks būtų prašymas. Neveidmainiaukite, imigruokite į žmogų, į Lietuvą tiesiog. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo replika po balsavimo dėl programos. V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Aš dėl ankstesnio balsavimo dėl Stambulo konvencijos. Norėjau paprašyti, kad mano balsą įskaitytumėte už.

PIRMININKAS. Gerai. V. Vingrienė – balsas dėl Stambulo konvencijos už.

I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš visai sutinku su Robertu. Reikia bendro darbo, reikia susitelkimo, bet turbūt nereikia čia vieni kitiems kaltinimų mėtyti. Aš jaučiuosi kartais kaip vaikų darželyje, nes vienas sako, aš taip sakiau, kitas sako, aš taip sakiau.

Turbūt, valdantieji, sutiksime, kad mes ir praeitą kadenciją rudens sesijoje sakėme, kad visada palaikysime tuos projektus, kurie yra naudingi valstybei ir joje gyvenantiems žmonėms. Bet jūs būkite *biedni*, bet teisingi ir visi vienodai priimkime sprendimus. Jūs pasižiūrėkite – ir praeitoje sesijoje, jei opozicija ką nors siūlo, tai būtinai reikia balsuoti priešingai, nors būtų ir geriausias sprendimas. Jeigu susitelktume ir mažiau vykdytume savo asmenines ambicijas, o tų ambicijų čia dabar yra perteklius, tai aš tikrai labai prašyčiau nustoti vieniems kitus kaltinti ir dirbti. Dabar Robertas taip pasakė, kad čia didžiausi Lietuvos priešai yra konservatoriai. Aš tikrai taip nematau ir taip nesijaučiu, kad mes būtume patys didžiausi Lietuvos priešai.

Na, o apie jaunuosius kolegas. Labai gerai, kai yra kartų kaita, bet kai vienas kolega ką tik dabar auklėjo vėlgį konservatorių jaunuosius kolegas dėl moralumų ir panašiai, tai žinote, visaip gyvenime susiklosto, kai paliekame šeimą su keletu vaikų ir po to sakome, kad čia yra viskas gerai ir galiu moralizuoti kitus, tai kiekvienas turime savo gyvenimą. Neperkelkime asmeninių gyvenimų čia, į Seimo salę, ir nereikia tų pamokslų vieni kitiems. Tai čia aš jau kreipiuosi į jaunuosius kolegas. Būkime santūresni, būkime pakantesni ir svarbiausia turbūt yra bendras reikalas ir bendras darbas. Per daug jau čia neigiamų emocijų.

PIRMININKAS. Ačiū. T. Tomilinas – replika po balsavimo.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Visiškai pritariu. Mano kalbėjimas buvo susijęs su tuo, kad iš jūsų nuolat gauname neigiamas emocijas, nuolat gauname pamokymus. Tiesiog vienu konkrečiu balsavimu aš parodžiau, kad tie pamokslautojai kartais elgiasi dviprasmiškai visuomenės akyse. Man tikrai neįmanoma prikišti blogo tėvo įvaizdžio, paklauskite mano buvusios žmonos. Būkime iš tikrųjų... (*Balsai salėje*) Kiek iš jūsų yra išsiskyre, baikite jau gėdinti žmones, kurie yra išsiskyre. Ta prasme būkime iš tikrųjų santūrūs. Aš labai džiaugiuosi, kad nekalba ponas M. Majauskas. Labai gerai, ačiū.

PIRMININKAS. J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, taip, teisingai pastebėjote, trumpai ir aiškiai: mažiau kalbų, daugiau darbų ir bus valstybėje smagu. Prieikime prie darbo ir baikime save juokinti.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ačiū.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už tokį pasakymą ir noriu pasakyti, kad sesijos darbų programai, tik keletas balsų buvo prieš, o šiaip – pritarta. Ir opozicija susilaikė, bet vis dėlto balsų dauguma buvo priimta ir galvokime, kad tai yra bendra dabar mūsų programa, pagal kurią ir dirbame toliau.

11.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-1738 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Skelbiu 1-3 darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-1738. Ar yra pranešėja? Taip. Pranešėja – R. Svetikaitė.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Respublikos Prezidentės 2018 m. vasario 27 d. dekretą, kuriuo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Teismų įstatymu ir atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Respublikos Prezidentė teikia Seimui atleisti V. Piesliaką iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Vadovaujantis Teismų įstatymo 57 straipsniu teisėjai skiriami į pareigas iki 65 metų amžiaus. Kai teisėjui sukanka 65 metai, jo įgaliojimai baigiasi ir atsiranda pagrindas atleisti teisėją iš pareigų, vadovaujantis Konstitucijos 115 straipsnio 2 punktu.

Respublikos Prezidentė dėkoja ilgamečiam Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjui V. Piesliakui už reikšmingą indėlį ne tik į šio Teismo, bet ir į visos teismų sistemos veiklą. Atsižvelgdama į tai, jog šių metų birželio 28 dieną baigsis gerbiamojo Aukščiausiojo Teismo teisėjo V. Piesliako įgaliojimai, Respublikos Prezidentė teikia Seimui atleisti V. Piesliaką iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui nuo šių metų birželio 28 dienos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, klausti niekas neužsirašė. Dėkoju pranešėjai. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Svarstymas. Taip pat niekas neužsirašė kalbėti. Galime pritarti po svarstymo?

Priėmimas. Motyvai. Taip pat nėra užsirašiusių. Ar galime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį dėl Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“? Už, prieš, susilaikoma – standartinis biuletenis. Ir balsų skaičiavimo grupė: R. Andrikis, P. Čimbaras, A. Gelūnas, A. Kubilius, M. Mackevičius, R. Popovienė, G. Steponavičius ir S. Tumėnas. Balsavimo pradžia 14 valandą, pabaiga – 14 val. 30 min.

11.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Justą Namavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIIIIP-1739 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Justą Namavičių Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIIIIP-1739. Pranešėja taip pat Prezidento vyriausioji patarėja R. Svetikaitė. Prašau.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Šiandien esu įpareigota jums pristatyti Respublikos Prezidentės du dekretus, vasario 27 dienos ir kovo 9 dienos, kuriais Lietuvos Respublikos Seimui yra teikiamos dvi kandidatūros į Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo pareigas. Abu kandidatai perėjo gana sudėtingą atrankos procedūrą, buvo geriausiai įvertinti pretendentų į teisėjus atrankos komisijos. Abiejų kandidatų skyrimui vienbalsiai pritarė Teisėjų taryba.

Konstitucijoje numatyta, kad Apeliacinio teismo teisėjus skiria Respublikos Prezidentas Seimo pritarimu. Todėl leiskite man pristatyti Seimo Pirmininko paminėtą pirmąjį kandidatą. Tai yra Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedros mokslininkas J. Namavičius. Teisininko kvalifikaciją jis įgijo Vokietijoje, Bonos universitete, kuriame 2011 metais apgynė ir daktaro disertaciją.

Pretendentu kaip mokslininko biografija yra išpūdinga. Daugiau nei 10 metų mokslinį darbą jis dirbo Vokietijoje, Bonos universitete, o nuo 2012 metų dėsto Vilniaus universiteto Teisės fakultete, nuo 2014 metų eina mokslo darbuotojo pareigas Lietuvos teisės institute. Dėl didžiulio mokslinio potencialo, gebėjimo išgilinti į sudėtingas baudžiamosios teisės problemas ir jas spręsti, teisininkų bendruomenėje J. Namavičius vertinamas kaip aukštos kvalifikacijos savo srities profesionalas. Pagrindinės jo mokslinių interesų sritys yra baudžiamoji justicija, Europos Sąjungos baudžiamoji teisė, tarptautinė teisinė pagalba. J. Namavičius yra paskelbęs daugybę mokslinių publikacijų baudžiamosios teisės klausimais Lietuvos ir tarptautiniuose mokslo leidiniuose, aktyviai dalyvauja įvairiuose mokslo projektuose, skaito pranešimus mokslinėse konferencijose.

Respublikos Prezidentė, sutikdama su Teisėjų atrankos komisijos ir teisėjų bendruomenės išreikštu pasitikėjimu pretendentu, mano, jog dėl aktyvios J. Namavičiaus mokslinės veiklos baudžiamosios teisės srityje, akademinio darbo pasiekimų, gilių teorinių žinių, tinkančių teisėjo darbui asmeninių savybių šio kandidato paskyrimas Lietuvos apeliacinio teismo teisėju išties reikšmingai sustiprintų šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų korpusą, todėl vadovaudamasi Konstitucija Respublikos Prezidentė kviečia jus, gerbiami Seimo nariai, pritarti pateiktai kandidatūrai.

Pats kandidatas save apibūdins ir pristatys. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju jums. Dabar turime 10 minučių skirti kandidatui. Maloniai prašome į tribūną. Kalbės J. Namavičius.

J. NAMAVIČIUS. Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, noriu iš pradžių padėkoti už jūsų dėmesį, kad esate čia ir kad sutikote mane išklausti. (*Balsai salėje*) Tuoj kalbėsiu truputį garsiau. Gerai.

Ką gi, mano esminius biografijos faktus pristatė Prezidento patarėja, bet trumpai paminėsiu galbūt esminius punktus ir savo interesų sritį. Baudžiamosios teisės srityje aš specializuojusi jau apie 15 metų. Savo karjerą pradėjau Bonos universitete, kuriame apgyniau daktaro disertaciją. Vėliau sekė praktinės stažuotės apylinkės teisme Vokietijoje, Kelno apygardos prokuratūroje, taip pat Federalinėje justicijos žinyboje, kuri yra atsakinga už teisinę pagalbą, ir Vokietijos ambasadoje Tiranoje.

Šiose studijose, kurios truko dvejus metus, aš įgijau nemažai praktinės patirties, taip pat įgijau teisę Vokietijoje dirbti teisėju, prokuroru arba advokatu. Vėliau, grįžęs į Lietuvą, ėmiausi pedagoginės, akademinės veiklos. Šiuo metu dėstau Vilniaus universitete, taip pat ir tarptautiniams studentams vokiečių, anglų, rusų kalbomis. Be Lietuvos studentų, pas mus suvažiuoja iš įvairių šalių.

Be akademinės, mokslinės veiklos, aktyviai dalyvauju įvairiuose komitetuose, darbo grupėse, taip pat rašau išvadas įvairioms institucijoms. Taigi mano pagrindinės interesų sritys irgi buvo paminėtos – tai yra materialioji teisė, Europos Sąjungos baudžiamoji teisė ir tarptautinė teisinė pagalba. Tad aš tikiuosi, kad savo patirtimi ir žiniomis galėsiu įdėti savo indelį į Lietuvos teismų sistemos darbą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamas kandidate, ačiū už prisistatymą. Turiu jums kelis klausimus. Matyt, daugiau klausimų ir gilesnę diskusiją galėsime turėti frakcijoje susitikimo metu, tačiau kelių klausimų norėčiau paklausti čia ir dabar. Pirmas būtų toks: jūs esate Pretendentų į prokurorus egzaminų komisijos narys.

J. NAMAVIČIUS. Taip.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Tai mano būtų klausimas, kokius matote didžiausius trūkumus ar žinių spragas tarp pretendentų eiti šias pareigas? Tai čia būtų pirmas klausimas.

Antras klausimas. Žinant, jog esate Vilniaus universiteto Baudžiamosios justicijos katedros lektorius, kaip manote, ar adekvati yra dabartinė situacija, kai ir už nedidelio kiekio narkotinių medžiagų turėjimą be tikslo platinti yra numatyta tik baudžiamoji atsakomybė? Tai du tokie klausimai būtų. Ačiū.

J. NAMAVIČIUS. Dėkoju už klausimus. Atsakysiu į pirmą klausimą. Taip, aš dalyvauju egzaminų komisijoje į prokurorus. Šiuo atžvilgiu, jeigu jūs klausiate apie problemas, kaip čia pasa-

kius, galbūt problemos, su kuriomis susiduria kandidatai, laikydami šį egzaminą, tai turiu pasakyti, kad, na, galima būtų taip sakyti... Žinoma, tai jau dažniausiai žmonės, kurie būna kažkiek metų turėję praktinės veiklos ir nemažai patirties, tai galbūt su ta praktine egzamino užduoties dalimi susitvarko gerai. Dėl teorinių klausimų, kokie kyla, būna įvairiai, bet reikia pabrėžti, kad šis egzaminas yra gana sunkus ir reikalauja iš kandidato labai plačių žinių – tiek teorinių, tiek praktinių, ir ne tik baudžiamosios teisės, taip pat civilinės, konstitucinės ar administracinės. Kadangi tai yra atsakingos pareigos, mes tą kartelę esame užkėlę gana aukštai ir, žinoma, tais, kurie išlaiko, mes galime pasitikėti, sakyčiau taip.

Atsakydamas į jūsų antrą klausimą, na, ta diskusija, žinoma, yra daug kur, daugelyje ir Vakarų Europos šalių. Manau, daug kas čia yra politinis sprendimas. Jeigu jūs klausiate mano nuomonės, žinoma, baudžiamoji teisė, kaip mes žinome, yra *ultima ratio*, skirta kovoti su ypač nedėkingais visuomenės reiškiniais. Čia galima pagalvoti įvairiai, aš nesakyčiau dabar iš viso atsisakyti tų draudimų, bet koku lygmeniu dabar tie draudimai turėtų būti, ar mes jau čia iš karto atjosime su baudžiamąja teise, su tuo dideliu vėzdu, ar pasakysime galbūt tam tikrą kiekį – tam tikrais atvejais galbūt užtenka drausti administracine tvarka.

Žinoma, čia yra politinis sprendimas, mes tų sprendimų nelabai kvestionuojame, bet manau, kad tą klausimą būtų galima svarstyti, taip pat ir su ekspertais pasitarti, kokia yra kitų valstybių patirtis. Tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose, tiek Europoje yra įvairiai tvarkomasi tuo klausimu, kai kas procesiniu lygmeniu, manau, čia būtų galima ir reikėtų apie tai... galima būtų svarstyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Dar nori jūsų paklausti Seimo narys S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamasis kandidate, jūsų biografija yra tikrai įspūdinga ir jūs puikiai žinote emigracijos mastus Lietuvoje. Ir ačiū, kad sugrįžote dirbti Lietuvai ir į Lietuvą. Tačiau ar galima tikėtis, kad jūs savo konkrečiu pavyzdžiu prisidėsite prie to mūsų šviesaus jaunimo, išsismokslinusio užsienyje, grįžimo į Lietuvą, savo kalbomis, publikacijomis išeivių lietuvių spaudoje ir panašiai? Tai pirmas aspektas.

Ir antras. Ar jūs nepasigesite akademinio darbo?

J. NAMAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Atsakysiu į jūsų klausimą – taip, aš tikrai labai džiaugčiausi, jeigu mano patirtis paskatintų vieną ar kitą asmenį ieškoti savo ateities Lietuvoje. Tam galų gale mes čia ir esame. Ir tai būtų tikrai gera žinia, pasakyčiau taip. Ir, manau, kiek aš kalbuosi ir su jaunais žmonėmis, ką jie nori daryti ir kaip, tai... Žinoma, nepasakysi kiekvienam ateities, kaip jis ją turi tvarkyti, bet tai būtų iš tiesų geras dalykas.

O atsakydamas į jūsų antrą klausimą dėl akademinės veiklos, žinoma, galimai šiek tiek pasigėsiu, bet, aš manau, dabar irgi einu į sritį, į kurią aš eiti norėjau ir kuri man yra įdomi. Manau, kad vis tiek su studentais aš dirbsiu toliau, ir tikiuosi, kad praturtinęs šią savo patirtį įgytomis žiniomis, galbūt ne žiniomis, gal ne taip pasakyta, bet praktine patirtimi... kad galbūt tai irgi šiek tiek išplės ir mano žinių lauką. Kaip čia pasakius, ir pasigėsiu ir nepasigėsiu, bet kartu džiaugiuosi ir naujomis užduotimis. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausimų jums nėra. Dėkoju. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Grafikas susitikimų su frakcijomis yra parengtas ir siūloma svarstyti kovo 22 dieną. Dėkojame kandidatui.

11.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Ernestą Montvidienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIIP-1764 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Ernestą Montvidienę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XIIP-1764. Pranešėja – R. Svetikaitė. Prašom.

R. SVETIKAITĖ. Dėkoju. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, leiskite trumpai pristatyti antrąjį kandidatą į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas – tai Šiaulių apygardos teismo teisėja E. Montvidienė. Ji teisėjo karjerą pradėjo dar 2001 metais Šiaulių rajono apylinkės teisme, toliau ją tęsė Šiaulių apylinkės teisme, o 2014 metais buvo paskirta į aukštesnės

grandies, t. y. Šiaulių apygardos teismo, teisėjo pareigas, kur dirba iki šiol ir nagrinėja baudžiamąsias ir administracinių nusižengimų bylas. Kandidatė turi daugiau nei 17 metų teisėjo darbo stažą. Teisėjų bendruomenėje ji yra vertinama kaip patyrusi baudžiamosios teisės ir proceso specialistė, darbšti ir sąžininga teisėja, kurios nei reputacija, nei kompetencija nekelia jokių abejonių.

Todėl, Prezidentės vertinimu, aukščiausi teisėjų bendruomenės vertinimai, išreikštas pasitikėjimas teisėjos kompetencija baudžiamosios teisės ir proceso srityje, solidi profesinė patirtis leis Apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus veiklos kokybę pagerinti šiam teismui nagrinėjant sudėtingas baudžiamąsias bylas, todėl Prezidentė prašo Seimo pritarimo šiai kandidatūrai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame pretendente E. Montvidienę.

E. MONTVIDIENĖ. Laba diena, gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, iš tiesų Prezidentės patarėja jau mane pristatė. Teisėja dirbu daugiau nei 17 metų, tačiau iki pradėdama dirbti teisėja, aš jau dirbau Kauno miesto apylinkės teismo posėdžių sekretore. Teko dirbti man ir Kauno miesto apylinkės prokuratūroje, todėl aš įgijusi ir ne tik teisėjos patirties. Mano, kaip teisėjos, karjeros pradžia, kaip jau ir minėjo, iš tiesų prasidėjo Akmenės rajono apylinkės teisme, po to aštuonerius metus aš dirbau Šiaulių rajono apylinkės teisme ir po mažosios teismų reformos, tai nuo 2013 metų, aš dirbau Šiaulių apylinkės teisme. Pastaruosius trejus su puse metų aš dirbu Šiaulių apygardos teisme, Baudžiamųjų bylų skyriuje, nagrinėju baudžiamąsias bylas pirmąją instancija bei apeliacine tvarka, taip pat administracinių nusižengimų bylas apeliacine tvarka.

Pagal statutinius duomenis, kurie yra pateikti Nacionalinės teismų administracijos, mano išnagrinėtų bylų pirmąją instancija stabilumas yra šimtas procentų, tai yra nėra panaikinta nė vieno nuosprendžio. Tai mane, be abejo, labai džiugina, bet kartu ir įpareigoja ir toliau tęsti tokį produktyvų ir gerą darbą. Savo darbą aš atlieku sąžiningai ir laiku. Stengiuosi efektyviai organizuoti darbo laiką, tiksliai formuluoti mintis, gebu dirbti komandoje, kas yra privaloma Apeliaciniame teisme, į kurią aš kandiduoju. Daug dėmesio, be abejo, skiriu kvalifikacijai kelti. Per pastaruosius trejus metus teko dalyvauti daugelyje mokymų ne tik Lietuvoje, tačiau ir užsienyje. Teko dalyvauti mokymuose Belgijoje, Ispanijoje ir Prancūzijoje. Esu Teisėjų asociacijos narė. Jeigu pritarSITE mano kandidatūrai, be abejo, šį pasitikėjimą tikrai pasistengsiu pateisinti savo atsakingu, kruopščiu, nuosekliu darbu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų paklausti nori Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi A. Skardžius.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke.

Gerbiamą kandidatę, iš tiesų nekyla abejonių dėl jūsų kompetencijos. Tiesiog norėjau paklausti keleto klausimų ir išgirsti jūsų nuomonę.

Pastaraisiais metais matome, kad Apeliaciniame teisme gaunama vis daugiau baudžiamųjų bylų, atliekama daug įrodymų tyrimų, jos sudėtingesnės, nagrinėjamos ilgiau, likutis auga, nors statistiškai jų išnagrinėjama daugiau, negu anksčiau.

Klausimas, kokių jūsų manymu, reikėtų imtis administracinių sprendimų, kad apeliacinių teismų sistema taptų efektyvesnė? Čia vienas klausimas.

Antras klausimas. Dabartinių įvykių fone pasigirsta raginimų supaprastinti apkaltos procedūrą, Konstitucinio Teismo sprendimą dėl sulaužytos priesaikos padarant pakankamą Seimo nario mandatui atimti, taip užkertant kelią situacijai, kokią mes visiškai neseniai turėjome Seime, kai Seimo nario priesaiką sulaužęs asmuo gali būti paliekamas toliau eiti Seimo nario pareigas. Kokia būtų jūsų nuomonė ar pozicija dėl tokio siūlymo?

E. MONTVIDIENĖ. Dėkui, gerbiamasis Seimo nary. Dėl pirmo klausimo. Greičiausiai turbūt turėtų spręsti dėl greitesnio bylų proceso administracija. Tačiau mes, kaip teisėjai, prisidedame kuo efektyviau skirdami posėdžius ir kuo greičiau nagrinėdami. Aš iš savo pavyzdžio galiu pasakyti, kad 2016 metais buvau gavusi dvi dideles prioritetines bylas ir jas išnagrinėjau per devynis mėnesius. Aš savo darbu, iš tikrųjų gebėjimu organizuoti savo darbą, manau, tikrai galėsiu prisidėti prie pagreitinimo. O šiaip administracijos darbas yra organizuoti apeliacijų nagrinėjimą.

Dėl antro klausimo. Aš labai atsiprašau, aš esu baudžiamosios teisės specialistė. Dėl apkaltos, kaip pačios procedūros, ir Konstitucinio Teismo sprendimo, kaip galutinio. Be abejo, jis yra gerbtinas ir nekvestionuojamas, tačiau jo vykdymą turbūt turėtų priimti politikai, turėtų būti politinis sprendimas, kaip toliau spręsti.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Gailius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamoji teisėja, tikrai gerbdamas jūsų pretendavimą ir, tikiuosi, teigiamą Seimo sprendimą, norėčiau paklausti kaip Teisėjų asociacijos narės. Vis dėlto nepriklausomybės 28 metais demokratija turbūt jau pasiekė tokį lygį, kad galbūt jau visai nebereikia teismų instituto, teisminės valdžios, nes pastaraisiais metais, pastaruju laiku susidaro tokia nuomonė, kad jeigu, pavyzdžiui, žiniasklaidos priemonė „15min“ ką nors nuteisė viešai, tai teismai net atsisako nagrinėti ir iš karto priima nutartį, nes taip rašė „15min“. Aš norėčiau paklausti jūsų kaip Teismų asociacijos narės. Kaip jūs vertinate tokią padėtį visuomenėje, kai yra nuteisiama be teismo?

E. MONTVIDIENĖ. Labai dėkui už klausimą. Kaip Teisėjų asociacijos narė. Tai yra mūsų visuomeninė organizacija, ginanti būtent teisėjų teises. O piliečių teises ginanti institucija, be abejo, yra teismai. Atsakyti tiesiai, konkrečiai į jūsų klausimą tikrai negaliu, nes kiekvienas save gerbiantis teisininkas turėtų išnagrinėti dokumentus ir priimti sprendimą. Šiuo atveju jūs pateikiate kažkokią labai konkrečią situaciją, apie kurią aš tikrai neturiu jokių žinių ir negaliu nieko atsakyti. Aš labai atsiprašau.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama pretendente, iš tikrųjų norėjau pasveikinti teismų sistemą, kad regionų politika teismų sistemoje veikia, ir mes jau kelintą kartą matome, kad apeliacinės, kasacinės instancijos teismus papildo teisėjai iš regiono su savo patirtimi, su praktine patirtimi. Linkiu jums sėkmės.

E. MONTVIDIENĖ. Labai ačiū jums.

PIRMININKAS. Daugiau niekas klausti nebenori. Ačiū jums.

E. MONTVIDIENĖ. Ačiū Seimo nariams.

PIRMININKAS. Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos. Siūloma svarstyti taip pat kovo 22 dieną. Susitikimų su frakcijomis grafikas taip pat jau yra parengtas. Dėkoju.

11.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepasitikėjimo akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriumi Vigilijumi Sadausku ir jo atleidimo iš užimamų pareigų“ projektas Nr. XIIP-1768 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl nepasitikėjimo akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriumi Vigilijumi Sadausku ir jo atleidimo iš užimamų pareigų“ projektas Nr. XIIP-1768. Pranešėja – Seimo narė A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Sveiki, gerbiami kolegos. Iš tikrųjų stoviu šioje tribūnoje dėl to, kad tikiu ir vadovaujuosi demokratijos idėjomis, liberalios demokratijos idėja, kad tikiu, jog visi žmonės, nepaisant tautybės, religijos, politinių pažiūrų, lyties ar kitų savybių, yra lygūs, yra lygūs prieš įstatymą. Stoviu čia, nes manau, kad neapykanta tarp tautų neturėtų būti skatinama valstybės pareigūnų, netgi priešingai – valstybės pareigūnai turi vadovautis teisėtumo, nešališkumo, teisingumo, viešumo principais. Tai yra ne tik tokie žmogiškieji principai, tačiau tai taip pat yra įtvirtinta ir įstatyme.

Viešojoje erdvėje pasirodė tokie mūsų, Seimo, skiriamo akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus žodžiai. Aš dabar, deja, turiu juos pacituoti. Aš juos pacituosiu. Citata: „Milijonų neturiu, bet skiriu tūkstantį eurų moksleiviui, studentui, doktorantui, mokytojui ar mokslininkui, kuris surinks informaciją, dokumentus, medžiagą bei parašys darbą, bent dešimties autorinių spaudos lankų publikaciją, apie žydų tautybės asmenis, kurie žudė žmones, prisidėjo prie trėmimų ir kankinimų.“ Išties dėl Seimo narės A. Maldeikienės ir žiniasklaidos priemonių šis pareiškimas tapo daug viešesnis ir aktualesnis. Jis buvo paskelbtas asmeninėje kontrolieriaus svetainėje.

Mano požiūriu ir tų Seimo narių, kurie pasirašė teikimą, 30 Seimo narių požiūriu, tai yra neapykantos kalba, kuri turi daug proaktyvaus antisemitizmo požymių. Na, akivaizdu, kad tai yra skatinimas kitų ieškoti vienos tautybės pagrindu įvairių nusikaltimų įrodymų. Ypač turint galvoje skaudžią Lietuvos žydų patirtį, tai yra siaubingas pareiškimas. Matyt, kiekviena tauta turi visokių

žmonių, mes apie tai net nediskutuojame, tačiau toks pareiškimas iš valstybės pareigūno lūpų nėra suderinamas nei su akademiškumu, nei su etika, nei su žmogiškosiomis savybėmis apskritai.

Iš tiesų šis nutarimas yra užregistruotas tam, kad, man atrodo, Seimas mažų mažiausiai nusipelnė paaiškinimo ir argumentų, kodėl buvo tai pareikšta. Manau, kad Seimas, kaip institucija, skirianti valstybės struktūrą, nusipelnė užduoti klausimus ir nusipelnė galimybės spręsti, ar tokie žodžiai gali reprezentuoti valstybės pozicijas. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jums klausimai neužduodami. Paskaitysiu Statuto 218 straipsnį „Pareigūno atleidimo procedūra“. 2 punktą: „Diskusijoje dėl Seimo pareigūno ar valstybės institucijos vadovo atleidimo pirmiausia kalba atleidimo iniciatoriaus atstovas (taip ir kalbėjo), po to pareigūnas, kurio atleidimo klausimas yra svarstomas (iki 30 minučių).“ Tai kviečiame V. Sadauską kalbėti.

V. SADAUSKAS. Laba diena. Galiu? Laba diena, dar kartą. Taigi, kaip pasakė Seimo narė A. Armonienė, atsiprašau, Armonaitė, kad, be abejonės, Seimas turi teisę išklausti ir išgirsti nuomonę, dėl ko kilo visas šitas ir kas sukėlė visą šitą tokią keistą diskusiją. Taigi atsakydamas į vasario 19 dienos Seimo narių man pateiktus klausimus, pabandysiu išdėstyti savo poziciją, kaip buvo, kodėl buvo ir kodėl tikrai po penkių mėnesių prasidėjo tarsi arši diskusija.

Prieš paaiškindamas svetainėje paskelbtą informaciją, turiu pasakyti, buvo paminėta, jog, taip, kontrolierius privalo laikytis tarptautinės teisės aktų, sutarčių, kitų dokumentų. Tai viena iš tarptautinių sutarčių yra Europos Komisijos rekomendacija, kurioje yra numatyta Europos mokslininkų chartija, Mokslininko elgesio kodeksas ir juose įvardinti mokslininkams ir bet kuriam akademinės bendruomenės nariui keliami reikalavimai. Tai yra bendrieji principai: tai mokslinių tyrimų laisvė, geroji praktika moksliniuose tyrimuose ir mokslinių tyrimų objektyvumas. Kontrolierius privalo vadovautis ir Jungtinių Tautų konvencijomis: tai Visuotinė žmogaus teisių konvencija, deklaracija, ir Pilietinių ir politinių teisių paktą. Šių dokumentų 19 straipsnis numato, kad kiekvienas žmogus turi teisę nekliudomai laikytis savo įsitikinimų, kiekvienas žmogus turi teisę į saviraiškos laisvę. Ši teisė apima laisvę nekliudomai ieškoti, gauti, pateikti visokią informaciją bei idėjas, nepaisant valstybių sienų, žodžiu, raštu, per spaudą, meninės išraiškos formomis ar kitais būdais.

Kadangi kilo dėl šito diskusija, Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas pateikė pastarojo straipsnio bendrąjį komentarą, paaiškinimą, kuriame aiškiai nurodė, kad įstatymai, kuriais baudžiama dėl nuomonių išraiškos dėl istorinių faktų, yra nesuderinami su įsipareigojimais, kuriuos paktas nustatė valstybėms narėms. Lietuva prie šito pakto prisijungė 1991 m. kovo 12 d. Neleidžia paktas uždrausti bendro pobūdžio klaidingos nuomonės ar netinkamos praeities įvykių interpretacijos. Apribojimai negali būti taikomi pagal žodžio laisvės ribojimus ir kitus. Jame yra aiškiai parašyta, kad tik laisvas mokslinis tyrimas, mokslinė diskusija gali būti vertinama kaip klaidinga nuomonė ar neteisinga interpretacija. Tai mokslo ir akademinės bendruomenės, o ne politikų ar teisėjų pareiga vertinti istorinius faktus, ar jie klaidingi, ar neklaidingi. Tyrimo rezultatai negali būti laikomi galutiniais, pakartotinai nesvarstomais net ir nustačius naujų faktų ar išaiškėjus naujoms aplinkybėms.

Taigi pati diskusija kilo spalio mėnesį po pasirodymo knygos „Mūsiškiai“ ir jos autorės pasakymų komentaruose. Aš pacituosiu, kad būtų aiškiau. Tai yra autorės tekstas: „Kai dar rašiau knygą „Mūsiškiai“, peržiūrėjau A. Ramanausko-Vanago bylą. Per pirmą sovietinę okupaciją A. Ramanauskas-Vanagas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su NKVD. Jis tapo NKVD agentu ir tai pats pripažįsta. Jei pažiūrėsite į jo paskutines kalbas prieš jį nuteisiant, tai yra ištisos liaupsės komunizmui. Ir gali sakyti, kad kankino ar ką, bet jo niekas nekankino.“

Minėtas leidinys ir viešos autorės mintys sulaukė visuomenėje didelio dėmesio, tiek aš asmeniškai, kaip kontrolierius, tiek tarnyboje mes sulaukėme žmonių kreipimūsi ir pagrindiniai klausimai (aš net susirinkau tuos, kurie buvo) buvo tokie, kodėl nepradedamas tyrimas dėl knygos, šmeižto, ar etiška ne istorikei rašyti knygas istorinėmis temomis? Kodėl sudaryti lietuvių tautybės žmonių, dariusių nusikaltimus, sąrašai, žydu tautybės, dariusių sąrašų nėra? Ar tai ne dveji standartai moksle? Ar etiška nagrinėjant pokario laikotarpį nagrinėti tik lietuvių tautybės žmonių nusikaltimus? Ar tokiu būdu nėra pažeidžiami mokslo sąžiningumo, skaidrumo, objek-

tyvumo principai? Ar archyvų dokumentus vertinant rašytojams, o ne mokslininkams, galimas akademinis objektyvumas, sąžiningumas, kai įvairūs istoriniai dokumentai ar pažymos vertinamos neapžvelgiant visumos, o ištraukiant iš konteksto, nutylint faktus? Ar tokie vienpusiški pareiškimai nesukelia priešpriešos tarp tautų? Kas finansuoja tokio pobūdžio leidinius?

Tarnyboje vėlgi buvo atsiųsta informacija dėl 2009 metų Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje sudaryto ir svetainėje paskelbto žydšaudžių sąrašo. Angliškai jis skamba „List of Lithuanian Murders“. Jame buvo įvardinta 3 tūkst. asmenų, lietuvių, pagal miestus, pagal gyvenamąsias vietas. Jų palinkėjimas artimiesiems, gentainiams, pacituosiu, kaip buvo parašyta, tai yra vertimas, kurį 2009 metais ir paskui vėliau išvertė žiniasklaidos priemonės.

Paklauskite, gal ir jūsų artimiesiems tai buvo adresuota: „Tegul jų artimieji, jų atžalos ir palikuonys būna prakeikti amžiams.“ Tai buvo svetainėje įdėta informacija. Greta partizano A. Ramanausko, J. Barzdos, J. Lukšos pavardžių buvo parašyti epitetai: „sadistas“, „žiaurus žudikas“.

2017 metais Lietuvos gyventojų rezistencijos tyrimo centras finansavo išleidimą knygos, kurioje buvo įvardytas 360 lietuvių, persekiojusių ir žudžiusių žydus, sąrašas. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius pateikė klausimus dėl tremtinių sąrašų sudarytojų, tardytojų, kalėjimų prižiūrėtojų, teisėjų, prokurorų, sribų, skundikų, MGB, NKVD narių pavardžių paskelbimo.

Diskusijoje iš esmės buvo keliamas klausimas, kodėl įvardijami tik vienos tautybės asmenys, prisidėję prie žydų žudymo, t. y. lietuviai? Kodėl neįvardijamos kitos pusės? Neįvardijami konkretūs asmenys, kurie tarnavo Vilniaus geto policijoje ir kurių oficialus sąrašas yra 49 asmenys. Jie yra Lietuvos centriniame archyve. Kadangi man buvo pateikta, na, kopija, ne originalas, aš pats kreipiausi į archyvą, taip, ir gavau, yra 49 asmenys, kurie dalyvavo Vilniaus žydų žudyme. Tiems, kas supranta rusiškai, aš pabandyčiau (atsiprašau už nevalstybinę kalbą): *Policeiskije Vilniuskovo geta, prinišavšije učastije v jevreiskich deistvoijach protiv jevreiskovo naselenija*. Žinote, kas šitą sąrašą sudarė? Manau, ne visi. *Direktor jevreiskovo muzieja*. Tai yra Žydų muziejaus direktorius sudarė sąrašą savo gentainių, kurie prisidėjo prie žydų žudymo.

Vykstant toms diskusijoms buvo kreipimasis, kad, kontrolieriau, jūs turite pradėti tyrimą. Kaip ir minėjau, aš negaliu pradėti tyrimo nei dėl literatūros kūrinių, nei dėl to, kad žmonės, kurie kreipėsi... Buvo jiems pasiūlyta: užpildykite skundo formas, nes kontrolierius, kaip aš ir pažadėjau prisiekdamas, būdamas čia, anoniminių skundų netiria. Pastabos ir pastebėjimai, kuomet galbūt buvo išsakyta, kodėl neįrašytos kitos pavardės, tautybės, atsiprašau. Diskusija vyko tarp dviejų. Kodėl yra vienos, bet nėra kitos? Ne visų, buvo įvardintos tik dvi.

Dėl besikreipusio atlikti tyrimus. Aš jam buvau pasakęs, kad nesu istorikas, todėl mokslinių tyrimų aš tikrai negaliu atlikti. Buvo pasiūlyta, kad istorikai užsiimtų šituo, tai yra moksliniu tyrimu, ar tai doktorantas, ar tai tas... Viena, ką aš galėjau, tai prisidėti lėšomis prie to tyrimo, todėl ir buvo parašyta. Kodėl prisidėti lėšomis? Archyve padaryti kelias kopijas kainuoja keli eurai. Jei gu jūs darysite 100 kopijų, tai jums teks sumokėti virš 70 eurų. Doktoranto stipendija yra keli šimtai eurų.

Todėl visi tie klausimai, kurie iškelti, vasario 19 dienos kaltinimai galbūt, manau, buvo galbūt impulsyvi reakcija neįvertinus visos visumos. Jeigu svetainėje būtų pažiūrėję visą diskusiją, kuri vyko, galbūt ir nebūtų kilę tokių klausimų, kodėl būtent vienas ar kodėl kitas. Jeigu perskaičiau visą tekstą, tai kartais tampa aišku. Aš pateikiau po to net ir pavyzdį, paaiškinimą, nes tai daug priklauso nuo žmogaus. Kuomet studentas egzamina neišlaiko ir dėstytojas pasako, kad, na, žinote, neišlaikėte, reikės mokėti, dalis studentų grįžta į namus mokytis, dalis studentų ateina ir klausia kiek? Ar tai nuo dėstytojo priklauso? Ne, nuo vidinio žmogaus sugedimo laipsnio. Kažkada universitete buvo užrašas: „Kas nemoka, tegu moka.“ Kai kuriems žmonėms kilo – ką, jūs reikalaujate kyšių? O profesorius atsakė elementariai: ne, turi žmogus mokėti ir tik tada gali išlaikyti egzaminą.

Aš iš karto buvau pasakęs ir tame tekste buvo aiškiai parašyta, kad ne tautos darė nusikaltimus, o konkretūs žmonės, todėl esu įsitikinęs, ir jeigu paskaitysite ar N. G. Finkelšteino, ar R. Polanskio knygas, yra aiškiai parašyta, kad pašalinti priešpriešą ar neigiamas išankstines nuostatas minėtomis temomis gali tik (pabrėžiu) nepolitizuota akademinė mokslininkų diskusija ir mokslin-

niai tyrimai. Tik tokiu būdu galima užtikrinti, kad pagrindiniai kūrybos ir mokslinių tyrimų laisvės, objektyvumo bei akademinės etikos principai nebūtų iškraipomi ir nebūtų paminti.

Niekas neturi teisės teigti, kad lietuviai ar kita tauta buvo žydšaudžių tauta, jeigu tai darė tik keli žmonės ar net ir keliasdešimt žmonių. Jeigu šimtai lietuvių gelbėjo tiek žydų, tiek kitų tautybių žmones, niekas neturi teisės jų vadinti taip nei spaudoje, nei užsienio žiniasklaidoje, o pavadinus, – taip, turi imtis teisėsaugos institucijos, ne kontrolierius turėtų tirti, nes jeigu tai nėra mokslinė publikacija, man tokie įgaliojimai nėra suteikti.

Kam buvo naudinga sukelti, praėjus beveik pusę metų, šitą diskusiją, klausimą, mes galime spėlioti, aš galiu tik spėlioti. Kodėl buvo ištransliuoti žurnalistų tekstai, kuriuose buvo įvardinti žodžiai „premija“, „užsakymai“, „ieškokite nusikaltėlio“? Priešingai, buvo parašyta, kad jeigu mes peikiame tik vieną tautą, tai nebus objektyvu. Jeigu mes įvertinsime visas, kurios prisidėjo, tada bus mokslinė diskusija ir mokslinis tyrimas.

Kodėl žurnalistai naudoja ištrauką iš visos diskusijos, nekreipdami... į atsakymus, sunku pasakyti. Dėl to aš svetainėje ir įkėliau žurnalistės klausimus, interviu ir visą savo tekstą, kaip buvo pasakyta. Jeigu buvo užduota: ar jūs manote, ar žudyti yra gerai, žurnalistė to netransliavo, žurnalistė iškarpe gabaliukus, sudėjo ir pradėjo transliuoti.

Kokio kanalo žurnalistai? Mes matėme, mes turime duomenis. Minėto kanalo valdančiųjų atstovai dalyvavo Mokslo tarybos sudarymuose. Kontrolieriui 2014 metais atlikus tyrimą dėl aukštųjų mokslų tarybų, buvo aiškiai pasakyta, kurios aukštųjų mokslų ir kolegijų tarybos yra sudarytos neteisingai ir neteisėtai. Galbūt liko tokių žmonių, kurie yra nepatenkinti. Taip pat galbūt kai kam nepatiko, daugeliui ar keliems, sakykime, kai buvo nustatyti moksliniai plagiatų mokslinėse monografijose ir moksliniuose straipsniuose.

Galbūt dar kitiems pradėjo kelti nerimą tyrimas, kada mes jį pradėjome, tiksliau aš pradėjau, gavęs iš Vokietijos kolegų medžiagą, dėl vienos Vokietijos asociacijos. Aš pacituosiu jų atsakymą, ką Vokietijos kolegijos man atsakė. Susisiekėme su *Hochschule* (...) ir buvome informuoti, kad *Nordic Academy of Informatization e.V.i.G* buvo asociacija, o visai ne mokslinė leidykla, ir šiuo metu neveikia. Terminas *e.V.i.G* reikšmė yra (...). Tai yra tik besiformuojanti asociacija, ką tai galėtų reikšti? Kad asociacija galbūt niekada ir nebuvo oficialiai įsteigta. Be to, *Hochschule* mums aiškiai pranešė, kad asociacijos ir jų niekas nesieja. Priešingai, asociacijos ir jų niekas nesieja. Priešingai, asociaciją asmeniškai įkūrė buvęs mūsų *Hochschule* darbuotojas Š. Šafiras. Mes sužinojome, kad vėliau Š. Šafiras *Nordic Academy of Informatization* pervadino į Šiaurės Vokietijos informatikos akademiją. Šita asociacija yra išleidusi P. Baršausko monografiją. Mes paklausėme aukštųjų mokyklų, paklausiau kitų institucijų, kiek yra Lietuvoje monografijų, mokslo kūrinių, kuriuos išleido šita asociacija. Tai buvo padaryta vasario mėnesį.

Kadangi kontrolierius iki šiol neturi prieigos prie mokslinių duomenų publikacijų bazių, aš pats negaliu patikrinti. Bazės sukurtos Lietuvos mokesčių mokėtojų lėšomis, sukurtos valstybės lėšomis. Bet, įsivaizduokite, kontrolierius, dirbdamas savo darbą, negali nueiti į Mažvydo biblioteką ir turėti prieigos prie mokslo darbų, kurie privalo būti keliami nuo 2008 metų. Visi magistriniai, visi bakalauriniai, visi daktariniai privalo būti keliami į elektroninę erdvę, kad kontrolierius galėtų patikrinti. Deja, aukštosios mokyklos ir Švietimo ir mokslo ministerija atsakė: ne, nereikia duoti kontrolieriui – jūs kreipkitės į mus, mes tada atsakysime.

Kaip galima užtikrinti tyrimo konfidencialumą, jeigu kontrolierius kreipiasi į aukštąją mokyklą ir paprašo pateikti konkretaus asmens magistro darbą? Ar jūs norėtumėte, kad apie jūsų darbą, prieš pradėdamas tyrimą kontrolieriui, jau žinotų žiniasklaida ir panašiai? Analogiška situacija buvo, kai kontrolierius pradėjo tyrimą dėl Kauno technologijos universiteto akademinės bendruomenės nario, ir mes nė karto nebuvo įvardiję, dėl kurio nario tai atliekame. Tačiau žiniasklaida mielai ištransliavo. Tarnyba visus plagiatus nustato rankiniu būdu ir tam reikia laiko.

Pabaigai galiu pasakyti, kad mano kaip kontrolieriaus visi vykdyti tyrimai buvo vykdomi nešališkai, neatsižvelgiant nei kokias pareigas užima žmogus, nei kokiai organizacijai jis priklauso ar kieno jis patarėjas, ar rektorius, ar instituto direktorius. Aš nedalyvauju politikoje, tačiau kaip mokslininkas galiu pasakyti, kad dalyvavau, dalyvauju ir dalyvausiu visose diskusijose, nes

akademinių vertybių visuma yra mokslo sąžiningumas, objektyvumas ir skaidrumas. Jeigu mes tyrimuose pateiksime tik dalį medžiagos, tas tyrimas akademinės etikos prasme bus neteisingas, nesąžiningas ir neobjektyvus.

Galiu pasakyti, kad visame pasaulyje yra skatinama ir remiama mokslo tyrimų plėtra. Balsavimas parodys, ar laisvoje Lietuvoje galima siūlyti atlikti ir remti mokslinius tyrimus ir ar asmenys, kurie atėjo pas mane spalio mėnesį, jiems pasiūlius užpildyti skundo formas, neišdrįso, nenorėjo, sakė, mes bijome... Tai galbūt jie tuo metu buvo teisūs. Ačiū.

PIRMININKAS. Skiriama 30 minučių klausimams. Užsirašė daug Seimo narių. Pirmasis klausia Seimo narys S. Gentvilas. Ruošiasi P. Gražulis.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiamasis kontrolieriaus, kaip jūs reaguotumėte arba kaip Lietuvos gyventojai reaguotų, jeigu Lietuvai nedraugiškos šalies – Rusijos jūsų kolega Akademinės etikos ir procedūrų komisijos kontrolierius paskelbtų honorarą už tai, kad kas nors atliktų tyrimą apie Sausio 13-ąją, kad galbūt lietuviai savi į savus šaudė? Tokių konspiracinių teorijų yra apstu. Ir ar tai nesukeltų Lietuvos žmonių nuogaštavimų? Kokias nuotaikas turėtų sukelti Rusijoje ir kaip Rusijos piliečiai turėtų reaguoti į tokį pasiūlymą? Dėkoju už jūsų nuomonę.

V. SADAUSKAS. Vėlgi atsakysiu taip, ką aš prieš tai skaičiau, jeigu klausėte, dėl Jungtinių Tautų konvencijos. Kiekvienas žmogus gali kelti net ir kvailiausias absurdiškas idėjas, bet tik mokslininkų pareiga ir atsakomybė pateikiant faktus jas paneigti. Jeigu jūs klausėte Jungtinių Tautų žmogaus teisių 49 straipsnio išaiškinimo, tai turėtų būti aišku. Bet kuris, tebūnie ir kvailys, pasakys nesąmonę, mokslininkai, pateikę argumentus, turi tai žmonėms paaiškinti. Jeigu kas nors tūkstantį metų prieš mūsų erą galvojo, kad žemė laikosi ant trijų banginių, ir visi tuo tikėjo, o kurie buvo priešingi... Mokslininkams įrodžius priešingai, tie, kurie teigė, pasirodė, kad yra neteisūs. Todėl teigti nesąmones yra nelogiška, bet mokslininkai privalo atsakyti į visus klausimus, negali subjektyviai vertinti ar išskirti tam tikrus. Anglijoje, jei jūs nusikalstate kaip lietuvis, kartą per mėnesį, kartą per savaitę tiek policija, tiek kiti pateikia statistiką: tiek ir tiek lietuvių padarė nusikaltimus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys P. Gražulis. Ruošiasi G. Steponavičius.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamasis pranešėjau, tikrai aš dėkoju už išsamų atsakymą. Bet aš norėjau jūsų paklausti, kas vyksta valstybėje, kai sovietmečiu prie komunistų valdžios buvo galima viena tiesa, komunistinė tiesa, dabar mes Lietuvoje negalime turėti kitos nuomonės, tik tokia, kokią konservatoriai ar liberalai? Ar netapome liberalbolševikine valstybe?

V. SADAUSKAS. Matote, aš į politinius klausimus negaliu atsakyti. Aš galiu atsakyti viena, kad tam ir yra mokslas, tam ir yra laisvos mokslinės diskusijos, kad jos paneigtų arba atsakytų į tam tikrus faktus. Ir tai priklauso nuo objektyvių aplinkybių. Pagal istorinius duomenis žmogus gali būti įvardijamas, bet moksliniuose tyrimuose žmogus negali būti nuteisiamas! Ar tai akademinės etikos kontrolierius... Mes savo tyrimuose konstatuojame faktus, pateikiame duomenis. Kai pradeda ne mokslininkai tirti faktus... Įsivaizduokite, pateiksiu elementarų pavyzdį. Aš nežinau, kiek aš išlaikyčiau kankinimų, galbūt lieptų man pasirašyti, kad aš planuoju nužudyti Amerikos prezidentą, galbūt ir pasirašyčiau, ir liktų toks įrašas istoriniuose dokumentuose. Ar tai reiškia, kad bet kuri pseudorašytoja gali paimti šį faktą ir traktuoti, kad V. Sadauskas ruošiasi nužudyti Amerikos prezidentą? Tai yra nonsensas. Todėl mokslininkai, ką jūs pasakėte, kas darosi valstybėje, ne vienas buvo atėjęs pas mane ir Vilniaus universiteto, ir kitų, galbūt aš išgirdau, kodėl akademinė bendruomenė tyli. Jūs gyretės šimtmečiu. Ir mes didžiuojamės juo. Matėte Lietuvos reklamą? „Aš galiu sakyti ką noriu, aš galiu reikšti savo mintis.“

Tai įsivaizduojate, mokslininkai nedrįsta reikšti savo minčių, nedrįsta užpildyti skundo kontrolieriui. Kaip manote, kiek laiko buvo žinoma, kad P. Baršausko monografija yra plagiatas? Ar atsirado nors vienas lietuvis mokslininkas, kuris išdrįso pasirašyti skundą? Ar atsirado? Kuomet buvo rastas A. A. Avižienis, jis sutiko pasirašyti, nes kontrolierius negali tirti anoniminių skundų. (*Balsai salėje*) Aš nesu politikas, aš nevertinu pagal partinę sistemą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys G. Steponavičius. Ruošiasi J. Narkevičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Jeigu vienas Seimo narys mažiau šūkaliotų iš vietos, aš tikiuosi, ir kiti girdėtų, kas vyksta salėje.

Gerbiamas kontrolieriaus, pirmas dalykas. Tai, ką jūs bandėte pastarąsias 20 minučių pasakyti iš šios tribūnos, pavadinčiau šitą sceną – vaidinant auką. Jūs bandėte savo veiklą susieti ir įpinti į ištis visiškai su jūsų akademinės etikos kontrolieriaus veikla nesusijusiais pareiškimais, viešais pareiškimais, ir apie tai vėlgi jūs bandėte kalbėti, įpindamas dar į platesnius kontekstus. Ieškote sąmokslų teorijų. Bet aš per visus šiuos kelis mėnesius, kai ši istorija prasidėjo, nė karto neišgirdau iš jūsų žodžių „aš apgailestauju, aš apgailestauju galbūt, kad ne taip buvau supras tas, kad atsitiko neapdairus dalykas, nes aš ne iki galo pagalvojau, kad tai yra ir mano ne tik asmeninė pozicija...

PIRMININKAS. Klauskite.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG) ...bet gali pakenkti ir šitos institucijos, kuriai vadovauju, prestižui“. Tai vis dėlto ar jūs apgailestaujate dėl savo parašytos iniciatyvos, ar visgi ginsitės, kaip darėte iki šiol?

V. SADAUSKAS. Jeigu jūs būtumėte paskaitę tiek mano svetainėje, tiek kitur, jūs būtumėte pamatę, kad buvo aiškiai parašyta, kad... Deja, žmonės perskaitė ne viską, ir žurnalistams ištransliavus ne taip informaciją, kaip buvo, aš pasakiau: gaila, kad mano mintys, kurios buvo išsakytos... (...) galėjo tą pačią dieną, pirmą dieną, kai žurnalistai atėjo pas mane pažiūrėti įrašą, nes žurnalistai nenorėjo parodyti, ir buvo aiškiai pasakyta, kad tenka apgailestauti, kad noras pabai gti diskusiją, ginčą ir ginčo skatinimą buvo perverstas į priešingą pusę. Tie patys žydu tautybės asmenys pasisakę buvo, jie atėjo pas mane į kontrolieriaus tarnybą, jie aiškiai buvo įvardiję: taip, pas mus yra vienos bendruomenės turtiniai ginčai, mes manome, kad jeigu lietuviai įvardytų savo... kurių kažkodėl nenori Gyventojų centras, mes galime, mes drįstame.

Iš kur, jūs manote, pas mane sąrašas žydu (...) muziejus, iš dangaus nukrito? Būtent aš ir apgailestauju, kad mano mintys buvo iškreiptos, ir iškreipė jas tam tikri žurnalistai. Kodėl jie buvo iškreipti, kur yra žodis „premija“, ar jūs matėte nors vieną žodį „premija“? Aš buvau aiškiai pasakęs, kad aš ne mokslininkas, pirmame mano atsakyme buvo parašyta, kad ne tautos žudė žmonės, o konkretūs asmenys. Aš nereikalauju tuos asmenis, kaip kai kurie, kaip E. Zurofas arba kurie pasakė, kad būtinai skirsiu 10 tūkst. dolerių premiją su dviem sąlygomis, išlygomis: jeigu įvardinsite asmenis ir jie būtinai bus nuteisti.

Klausimas buvo apie tai, kad reikia moksliniais tyrimais įvardyti ir nebeleisti tautoms daugiau ginčytis. Tai būtų vienas. Jeigu skaitėte R. Polanskio knygą, jeigu skaitėte N. G. Finkelšteino knygą „Holokausto industrija“, tai tas, kas buvo sukelta, tai būtent sąmoningai. Jeigu jūs pažiūrėtumėte užsienio žiniasklaidą, ar nors vienoje žiniasklaidoje buvo, kuomet buvo mano pateiktas (aš į anglų kalbą išverčiau), ar buvo nors vienas priešiškas nusiteikimas prieš norą išsiaiškinti tiesą? Ar nors vienas buvo?

Atsiprašau, kad emociškai, nes aš ir dabar jaučiu vieną (...) norą, kad būtų sutvarkyta, kad nebūtų ginčų, buvo perversta, o kas dalyvavo, kodėl tik viena žurnalistė, kodėl žurnalistai, jeigu jūs palyginsite. Jūs, Seimo nariai, paklauskite žurnalistų etikos inspektorius, kodėl yra mano įrašas pateiktas jutube ir žurnalistės. Pažiūrėkite, kokia buvo ištransliuota medžiaga žiniasklaidoje, TV1 informacija, pasidomėkite, kodėl TV1 Žinių tarnyba elgiasi... ne taip pasakė, kaip mano buvo pateikta.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Narkevičius. Ruošiasi M. Majauskas.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Jūs šiandien pateikėte gana drąsias išvagas. Klausimas būtų toks. Neįvertinęs, o gal įvertinęs realybę, jūs esate šiandien šioje situacijoje, kokioje esate.

Kaip jūs elgtumėtės numatydamas, kad atsirastumėte tokioje situacijoje? Ar formuotumėte klausimą ar jį formuotumėte kitaip? Kokia jūsų pozicija šiandien žiūrint į praeitį? Ačiū.

V. SADAUSKAS. Aš papildysiu prieš tai buvusį atsakymą. Kadangi nebuvo net minčių, kad žmonės gali visą diskusiją... Be abejonės, tie, kurie nedalyvavo (...), būtų pateikta ženkliai plačiau, bet kadangi buvo diskutuota tikrai mūsų uždaramė... na, ne uždaramė – labai ribotame rate tų asmenų, kurie kreipėsi, ir mes matėme, kad yra viena dalis – trūkstamoji grandis, sudėtinė dalis dėl to buvo įvardinta.

Jeigu formuotume klausimą dabar, aš tą patį galiu pakartoti, kad siūlytume sudarytus Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro sąrašus pateikti visiems neišbraukant nei vienų pavardžių, nei vienų tautybių, o mokslininkai galėtų juos vertinti, kiek jie yra objektyvūs,

kiek yra neobjektyvūs. Mokslininkai galėtų ištirti. Jokiu būdu tai nėra priešprieša tautai. Mano kaimynas yra žydas. Čia kažkas labai minėjo L. Donskio pavardę. Spėkite, iš kur yra L. Donskis? Iš Butrimonių. Mano tėvai irgi iš ten kilę.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys...

V. SADAUSKAS. Butrimonys yra Alytaus rajone. Butrimonyse buvo pasaulio mokslininkų simpoziumas, L. Donskis, kai buvo kalbėta šia tema, galiu atsakyti į vieną klausimą... Ir tada buvo klausimas, tai jis sakė: kol nebus aiškiai įvardinti konkretūs asmenys, tol ta holokausto industrija ir nesibaigs. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi T. Tomilinas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Aš pabandyčiau pacituoti, nes man atrodo, kad mes kalbame šiek tiek pabėgdami nuo jūsų konkrečiau kreipimosi. Man atrodo, yra labai svarbu prie jo sugrįžti. „Milijonų neturiu, bet skiriu tūkstantį eurų moksleiviui, studentui, doktorantui, mokytojui ar mokslininkui, kuris surinks informaciją, dokumentus, medžiagą bei parašys darbą, bent dešimties autorinių spaudos lankų publikaciją, apie žydų tautybės asmenis, kurie žudė žmones.“

Mano būtų keli tokie klausimai. Kodėl pasirinkote žydus, nes man atrodo, kad vis dėlto į tai nebuvo aiškiai atsakyta? Ar jūs nemanote, jog tokia iniciatyva yra antisemitiška? Ar jūs pasirenę skirti pinigų už kitų etninių grupių galimų nusikaltimų statistiką? Ar jūs nemanote, kad atlygio siūlymas už nusikaltimų statistikos rinkimą, išskiriant vieną etninę grupę, jūsų atveju – žydus, tiesiog yra nesuderinama su jūsų pareigomis?

V. SADAUSKAS. Galiu? Aš pabandyčiau atsakyti. Aš dar kartą paminėjau – dėl ko kilo konfliktas? Kad buvo kaltinama, lietuviai su žydais buvo dvi tautos, t. y. dvi grupės, kurios teigė: va, apie mus jau yra sąrašai, o apie žydus nėra. Priešinga buvo reakcija, atsakyti viena, kad... ir niekas nekalbėjo, ar kinai, ar vokiečiai, ar rusai, apie tai nebuvo diskusijos. Todėl ir buvo vienas klausimas: taip, gerai, jeigu yra mokslininkai, surinks duomenis, įvertins ir padarys... Jūs patys pacitavote, ne tai, kad vieno, taip, dešimties spaudos lankų. Aš buvau apkaltintas – galbūt per daug, labai pigiai noriu nupirkti. Aš nefinansavau, nepirkau asmeniškai darbo sau. Buvo klausimas – ar aš galiu prisidėti? Po visų atsakymų buvo, taip, ir kitų, bet ne visi, sakykim, suprato taip, kaip jūs dabar bandote interpretuoti. Klausimas buvo – ne atneškite man, jūs patys skaitote, o buvo pasakyta, kas atliks studiją, kas atliks mokslo darbą, o ne tai, kad aš, V. Sadauskas, prašau man skirti, nupirkti... Aš pats kaip kontrolierius nei galiu tokių tyrimų atlikti, nei turiu kvalifikacijos atlikti istorinius tyrimus.

Dar kartą pakartosiu. Viena rašytoja jau bandė atlikti istorinius mokslinius tyrimus. Kas išėjo? Todėl kiekvienas turi daryti savo darbą. Kontrolierius dirba savo darbą. Kontrolierius negali nagrinėti anoniminių skundų. Taip, mes gauname: patikrinkite vieno daktarinę, patikrinkite kito daktarinę, bet nedrįsta visi žmonės pasirašyti. Kai žmonės nedrįsta pasirašyti, sako: va, patikrinkite, Vigilijau, čia tai tikrai yra plagiatas. Aš prašau užpildyti skundą. Žmogus sako: ai, aš gal nenoriu. Jūs pažiūrėkite, jūs manote, apie Seimo narius neatneša siūlymų patikrinti? Atneša. Mes ir pasakome: parašykite. Yra tokių situacijų, kai žmogus atneša darbą ir prašo patikrinti, ar tai yra ne plagiatas, o po to, kai pradeda aiškintis, paaiškėja, kad abudu dalyvauja tame pačiame konkurse.

Aš buvau nešališkas, nepaperkamas. Vienintelis, kuris gerą įvertinimą turiu per visą savo karjerą, neturiu jokių valstybinių apdovanojimų, jokių, tai vienintelį turiu, kur profesorė pasakė: „Jis yra nepaperkamas.“ Ir nei pareigos, nei bandymai mane priversti tirti vieną ar netirti, informuoti, ką aš pradėdau tirti, nepaveiks manęs. Kol aš būsiu iki jūsų pasitikėjimo, tol būsiu. Nebūsiu, turėsite galbūt kitą. Gal jis bus lojalus, gal jo bus paslankus moralės kodeksas. Mano moralės kodeksas yra vientisas ir jis nesikeičia nei nuo politinių aplinkybių, nei nuo valdančiųjų daugumų, nei nuo kitų dalykų.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys T. Tomilinas. Ruošiasi S. Jovaiša.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Tiesą pasakius, mane labiausiai šokiravo jūsų teisinimosi strategija, net ne tai, ką jūs padarėte. Aš esu tolerantiškas žmogus ir galėčiau vienaip ar kitaip pateisinti žmogų, jeigu jis būtų prisipažinęs suklydęs.

Tai, kad jūs minite holokausto industriją, yra taip pat kontroversiška, pavyzdžiui, kaip rusų kalbėjimas apie suverenią demokratiją. Žydų sąmokslas fabrikavimas privedė prie tos istorijos,

kokią mes ją turime Lietuvoje. Žydų sąmokslas fabrikavimas Vokietijoje visų pirma. Iš jūsų pasisakymo aš supratau, kad jūs nesuvokiate termino „antisemitizmas“. Užslėptas, latentinis, neviešas, buitinis, bet jis vis dar egzistuoja. Jis egzistuoja Vokietijoje, jis egzistuoja Rusijoje, deja, jis egzistuoja Lietuvoje. Aš norėjau jūsų klausyti, ar jums neatrodo, kad nekokybiška publicistinė, visiškai angažuota publicistinė veikla, kurią jūs pradėjote, visiškai nesuderinama su jūsų pozicija, kuri turi būti nešališka, objektyvi, maksimaliai depolitizuota. Bet aš paklausu jūsų kai ko kito.

Aš pernai buvau Butrimonyse ir negalėjau patekti į žydų kapines, nes ten aplink karvės ganosi. Ar jūs savanoriaujate prie žydų kapinių, kad ten bent praeiti būtų galima.

V. SADAUSKAS. Galiu jau atsakyti? Galiu atsakyti. Vėlgi jūs sakote: „Nesigaili dėl to.“ Aš gailiuosi, kad mano pasakymą žmonės suprato priešingai nei buvo, bet ne visi suprato. Tie šimtai laiškų, tie šimtai laiškų – tai žmonės suprato ir pasakė, galbūt pagaliau įvardinus konkrečius asmenis nebus kaltinamos tautos ir tarp tautų išnyks priešprieša. Kodėl nenorima to suprasti, aš nežinau. Aš nesu istorikas ir aš negaliu vertinti vienu ar kitu.

Dėl kapinių Butrimonyse aš galiu pasakyti tik tiek, kad aš tvarkau savo senelių kapus, kitų kapų, taip, aš netvarkau, bet aš tvarkau Butrimonyse savo senelių kapus. O L. Donskio šeima gyveno pas mano senelius.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys S. Jovaiša. Ruošiasi V. Kamblevičius.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, net labai protingi žmonės gyvenime ne po vieną kartą lepteli kokią nors gal nesąmonę, bet labai protingi ją ir ištaiso. Aš nežinau, kodėl jūs taip užsispyręs nepasakote, kad kažkiek ir gailitės, galbūt reiktų ir atsiprašyti tų, kurie ne taip suprato. Prieš tai jūsų kalboje girdėjau, kad žurnalistė ne taip suprato ir ne taip ištransliavo. Ar jūs kreipėtės į Žurnalistų etikos komisiją, ar pagaliau net į teismą dėl tam tikro apšmeižimo arba jūsų pasisakymo iškraipymo?

V. SADAUSKAS. Taip, atsakydamas į jūsų pirmą klausimą, aš jau trečią kartą kartoju, aš labai apgailestauju, kad mano pasakymą dalis žmonių galėjo suprasti ne taip. Todėl tą pačią dieną, kai tik tai pasirodė pirmieji, ką jie galvoja apie mano pasakymą, nors tai, dar kartą kartoju, kol nebuvo žurnalistų ištransliuota, visi žmonės kažkodėl suprato teisingai, tik kai atsirado žurnalistės transliavimas, aš ir įdėjau įrašą į savo svetainę, kad žmonės galėtų palyginti, ką aš sakiau ir koks įrašas buvo ištransliuotas televizijos laidoje. Į teismą kreiptis, tegul žmonės pamato, man nereikia kreiptis į teismą. Žmonės, kurie palygino, žurnalistikos ir kitų profesijų, parašė: deja, dabar žurnalistai turi mikrofoną ir turi užduotį pažeminti arba ištransliuoti taip, kaip jiems yra užsakoma. Tai ne mano žodžiai, tai yra laiškų, kuriuos aš gavau. Kreiptis ir įrodinėti, kad ta žurnalistė... Akademikas iš Mokslo tarybos man yra pasakęs: jeigu pradėsi ginčytis su kvailiu, žmonės nebesupras, kuris esate kuris.

Aš pateikiau faktus, o žmonės tegu sprendžia, ar mano pasakymas, ar žurnalistės parengtas ir ištransliuotas tekstas buvo sąžiningas.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Kamblevičius. Ruošiasi A. Šimas.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, Pirmininke. Žaviuosi jūsų drąsa šioje mūsų salėje. Tai pirmas žmogus, kuris bando pasakyti tiesą. Man atrodo, kad po jūsų tokio išsamaus pasisakymo daug kas galvos visai kitaip, negu daug kas čia interpretuoja. Bet jeigu jūs toliau išliksite kontrolieriumi, aš jums siūlau temą labai panašią, bet pakeisti. Žydas N. Dušanskis mūsų tautos didvyrių A. Ramanauską kankino be jokio pasigailėjimo – klausą pažeidė, akį išdūrė, sėklides replėmis traiškė. Tai gal jums reiktų paimti tokią temą, kas iš mūsų, atgavus nepriklausomybę, paleido Nachmaną į Izraelį? Čia labai įdomi tema. Kodėl jis nebuvo paliktas Lietuvoje, o išleistas skubos tvarka į Izraelį? (*Balsai salėje*)

V. SADAUSKAS. Ačiū už klausimą. Aš tikrai negalėsiu padaryti to darbo. Aš galėsiu vėl inicijuoti siūlymą. Taip, mokslinė bendruomenė, mes galėsime inicijuoti siūlymą. Kai dėl manęs, aš mielai norėčiau, kad būtų įvardinti tie asmenys, kurie prisidėjo prie žmonių žudymo, trėmimo. Lygiai taip pat palaikau Vilniaus tremtinius, kurie yra uždavę elementarius klausimus. Mes norime juos nuteisti, mes norime žinoti. Pateikite, kas sudarė tremtinių sąrašus, kas sudarė sąrašus, kokie buvo agentai. Pateikite.

Klausimas, kodėl to nenorima, na, tikrai kontrolierius – ne visagalis. Ar aš liksiu eiti šias pareigas, ar ne, tas klausimas nebus išspręstas, kol nebus į jį atsakyta diskutuojant ir pateikiant argumentus ir faktus. Bet tai turi daryti, kaip aš minėjau, mokslininkai. Jeigu ne mokslininkai pradės mosikuotis pažymomis iš archyvų, iš kitur, mes galime privelti tiek klaidų, kad turėsime dar daugiau problemų. Minėjau, jeigu aš pasirašysiu pažymą kankinamas ir kas nors tą pažymą transliuos, tai tikrai nebus nei istorinė tiesa, nei faktai.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Šimas. Ruošiasi K. Starkevičius.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Labai jūsų tvirtas charakteris stovint šitoje tribūnoje ir pasisakant. Laikotės labai tvirtai savo nuomonės, bet dabar jūs pažiūrėkite į veidrodį ir atsisėskite mūsų vietoje. Jūsų išsakytus argumentus kaip jūs įvertintumėte iš kitos pusės, sakykime, kad jūs ne čia stovite, o vertinate tą situaciją? Ar jūs dabar atsiprašytumėte, gailėtumėtės, ar užduotumėte klausimą, ar nušalinti jus? Jūs, sėdėdamas vietoje, ar tą žmogų nušalintumėte, ar ne nuo tokių pareigų?

V. SADAUSKAS. Galiu iš karto atsakyti. Neklystančių pasaulyje nėra. Nežinau, kas neklysta. Galbūt yra kažkas pasakęs: „Aš klaidų nepadariau.“ Tai šitą skaidrę aš rodydavau susitikimuose, kada žmogus pasakė: „Aš klaidų nepadariau.“ Liaudies patarlė ir išmintis sako: „Neklysta tik kvailiai, o klaidų nedaro tik tas, kas nedirba.“ Klaidų darome visi.

Nežinau, jau ketvirtą kartą aš kartoju, kad jeigu būčiau žinojęs, kad mano toks teiginys, mintys dalies žmonių, vėlgi pabrėžiu, daugiau žurnalistų, bus perkreiptos kitaip ir bus suprastos kitaip, na, ar galima galvoti, kad tu rašytum, jeigu matai, kad yra blogai. Aš nesu toks visai jau atsilikęs protiškai ar nestabilus, kad rašyčiau nesąmones.

Rašydamas tekstą aš dėliojau tai, ką turėjau mintyse, o ne tikėjau tuo, kad kažkas gali perdėlioti kitaip. Jeigu bet kuris žmogus parašo tekstą, ar tai būtų žurnalistas, ar bet kuris Seimo narys, aš klausčiau, ką tu norėjai pasakyti tuo tekstu? Ką? Aš pabandžiau paaiškinti jums, nors tą patį tekstą buvau įdėjęs tą pačią minutę, kai tik buvo žurnalistė atvykusi per pietų pertrauką ir užklupusi netikėtai – įeinant į kabinetą. Net ir matyti reportaže. Pasiruošti galimybių nebuvo, todėl aš parašiau. Kadangi valstybės pareigūnas, negaliu naudoti savo asmeninio intereso darbo metu, todėl buvo parašyta šurkščiai ir netaisyta iki šiol. Atsiprašau už gramatinę klaidą, nes rašiau darbo pertraukos metu. Pirmą valandą prasidėjo man darbas, aš uždariau savo svetainę ir nebegalėjau taisyti nei redaguoti tų gramatinių klaidų, taip ir liko.

Todėl jūs turite balsuoti pagal sąžinę. Jeigu jūs, išklause mano paaiškinimą, manote, kad aš esu neobjektyvus, nesąžiningas ir melagis, jūs turite teisę pasirinkti. Jei jūs išgirdote, ką aš noriu pasakyti, manau, jūs balsuosite taip, kaip ir jūs...

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Starkevičius. Ruošiasi R. Sinkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Jūsų išsakytoms mintims apie tai, kad mūsų istoriją, šiuos mūsų tikrai skaudžius įvykius turi vertinti istorikai, mokslininkai, aš visiškai pritariu. Ne kartą tekę dalyvauti diskusijose šia tema ir galiu pacituoti (galbūt čia citatos neturiu) profesorių E. Aleksandravičių. Jis pasakė, kad iš tikrųjų trūksta mokslinių studijų šiuo klausimu ir tik mokslininkai, diskusijos iš visų pusių visiškai atsakys į šiuos klausimus ir sutaikys, kiek ten yra tų kibirkščių, mūsų abejas tautas. Aš galvoju, jūs esate teisingame kelyje, ne vienas jūs taip mąstote, o tų žodžių, interpretacijų... Čia mes matome, kas atsitinka. Bet aš galvoju, kad ne čia yra esmė. Ir mano klausimas būtų: ar čia nėra kerštas už tuos pradėtus tyrimus, kurių anksčiau nebuvo, ir už tyrimus, kad jūs palietėte ne tik mokslininkus, iš kurių jau laipsniai atimti, bet ir politologus, kurie ir čia, Seime, dirbo?

V. SADAUSKAS. Man sunku būtų atsakyti į tą klausimą, bet vienas profesorius yra pasakęs: kas gali paneigti? Kodėl taip buvo padaryta tik tuo metu, o ne anksčiau, sunku pasakyti. Vakar vyko pono P. Baršausko teismas. Nagrinėjant tą bylą, kadangi tiek Mokslo taryboje, kuri manimi patikėjo ir skyrė į šias pareigas, buvo žmonių...

PIRMININKAS. Skyrė Seimas.

V. SADAUSKAS. Žinodami, kad mes tiriamo kad ir Seimo Pirmininko patarėjo negražią veiklą ir kad nebūčiau apkaltintas... Prieš tai buvau kaltinamas, kad aš Seimo Pirmininkui raportuoju

apie P. Baršauską, t. y. tarsi vienai pusei atstovauju, dabar tarsi atstovavau nežinau kurią pusę, tarsi niekam nebeatstovavau. Tarsi nieko.

Man Mokslo taryboje pasakė: ar tu žinai, Vigilijau, kad eidamas į šitą poziciją turėsi priešų – ne vieną, ne du, bet daug? Sakiau, žinau. Ir vis vien, sako, eini? Einu. Bet kodėl žmogus kartais eina į tam tikrus dalykus? O jūs paklauskite, kodėl Sausio 13-ąją žmonės ėjo prie Aukščiausiosios Tarybos? Kodėl jie ėjo? Jie irgi galvojo, su jais galima susidoroti. Bet jie tuo tikėjo. Lygiai taip pat aš tikiu, kad moksle negali būti nei pozicijų, nei angažavimų. Kad nebūčiau apkaltintas pastaruoju atveju, kuomet... Aš nežinau, ar Seimo Pirmininkas žinojo, bet asmuo, kuriam buvo pradėtas mūsų nagrinėjimas... Galiu pasakyti aiškiai, kaip aš būčiau elgęsis – aš būčiau informavęs, kad mano atveju atliekamas tyrimas ir būčiau apsaugojęs tuomet ir Seimo valdybos prestižą, ir kita, galbūt nebūtume skyrę ten premijos ar panašiai. Tam, kad nebūtų tai mano asmeninė pozicija, aš kreipiausi į Mokslo tarybą, ir Mokslo taryba pasiūlė penkis ekspertus – penkis nepriklausomus ekspertus, kurių dalis yra ne iš Lietuvos. Ir jie nustatė, kad tai yra paimtas doktoranto tekstas ir padarytas vertimas. Tas doktorantas, kuris padarė mums tą skundo pranešimą, po to atvyko ir padėjo, nes iki tol jis netikėjo, kad gali būti išaiškinta, kad toks asmuo gali paimti svetimą tekstą, jį išversti, pateikti kaip savo ir dar atstovauti tokiai institucijai.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Sinkevičius. Ruošiasi E. Jovaiša.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kontrolieriau, jus paskyrė Seimas. Mano klausimas bus labai susijęs su jūsų būsimu komentaru, tikiuosi. Jeigu jūs viešojoje erdvėje Seimo narį ne su savo darbu susijusiais klausimais pavadintumėte korumpuotu arba nekompetentingu, kaip etiškai tai atrodytų iš jūsų pusės, ką jūs esate padarę, nepagrįsdamas jokiais moksliniais tyrimais, kai mokslo svarbą jūs šiuo metu akcentuojate?

V. SADAUSKAS. Nelabai supratau, kokį Seimo narį. (*Balsai salėje*) Seimo narį įvardinti nepagarbiai?.. Jeigu galima, nelabai supratau klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. E. Jovaišos nėra. Atsakymo neišgirdome, gal klausimo nesupratome. E. Jovaiša dar turėtų užduoti klausimą, bet nematau salėje. Dėkojame pranešėjui.

V. SADAUSKAS. Ačiū. Viso gero.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Diskutuoti yra užsirašę penki Seimo nariai. Kviečiu į tribūną P. Gražulį. Savo vardu – penkios minutės, frakcijos – septynios.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Savo vardu kalbu. Gerbiamas Vigilijau, kuris ką tik stovėjote šioje tribūnoje, esu tikrai matęs daug pareigūnų, ministrų, aukštų žmonių, kalbančių iš šios tribūnos, bet tokį tiesų, sąžiningą žmogų, stovintį šioje tribūnoje, aš išdrįsiu sakyti, matau pirmą. Džiaugiuosi jums, kad jūs esate drąsus, be kompromisų žmogus.

Man labai gaila, labai gaila, kad mes kalbame, kad esame demokratinė valstybė, pasirašėme įvairiausias konvencijas dėl žmogaus teisių, dėl žmogaus laisvių, dėl nuomonės raiškos, šiandien gyvename tokioje valstybėje, kada galima tik viena tiesa. Mes neneigiame ir žinome, kad buvo lietuvių, kurie šaudė žydus, ir mes juos smerkiame, bet taip pat mes visi žinome, kad buvo žydų, kurie šaudė žydus, kurie trėmė juos, dalyvavo jų trėmime. Ir jūs šiandien nors vienas galite ranką prie širdies pridėjęs pasakyti, kad tokių žydų nebuvo? Tai yra melas. Bet jūs to nenorite girdėti, jūs – tie, kurie pasirašėte, kai Lietuva visame pasaulyje yra vadinama žydšaudžių tauta, tą toleruojate. Jūs toleruojate! O Lietuva nėra žydšaudžių tauta. Daugiau lietuvių rizikavo gyvybe ir gelbėjo šituos pačius žydus. Gerbkime, mieliaji, save, savo tautą.

Ir aš prisidėčiau, jeigu būtų atliktas teisingas istorinis tyrimas, ir gal net 1 tūkst. eurų duočiau, kad teisingai nustatytų, nesvarbu, kokios tautybės, taip pat ir žydų, kurie šaudė, ir ne tik žydus, bet ir lietuvius, kurie tarnavo NKVD. Jūs visa tai žinote ir šiandien apsimetate, šiandien bandote teisti žmogų, kuris pasakė tiesą, kuris išdrįso pasakyti tiesą! Mielieji, nežinau, žiūriu ir į dešinę pusę, bet ypač žiūriu į valstiečius. Mielieji valstiečiai, aš prašau jūsų – slapto balsavimo būdu nepasiduokime šitam spaudimui. Aš sutinku, kad gal po to R. Paleckis vėl surinks čia minias žmonių prie Seimo, dar vieną palapinę pastatys, bet už tiesą žmonės mirė, partizanai už Lietuvą kalėjimuose žuvo, o tiesa yra aukščiausia vertybė! Nebijokime nukentėti už tiesą, *pastovėkime* už šitą žmogų, už šitą teisingą žmogų. Kiek jų mažai jau liko Lietuvoje. Prisitaikėliai! Vieni dėl savo naujos tėvynės parduos.

Mielieji, aš džiaugiuosi, kad mes Lietuvoje tokių žmonių turime, ir išlaikykime juos. (*Balsai salėje*)
PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Kolegos, jeigu dar buvo likę kokių abejo- nių, man atrodo, po ginamosios kalbos jų neturėjo likti – toks žmogus negali užimti akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pozicijos.

Kodėl? Yra trys paprasti argumentai.

Pirma. Tyrimo formuluotė, kaip yra suformuluota, kai ieškoma žydų tautybės asmenų, kurie būtų atlikę nusikaltimus, yra nekorektiška, ji dvelkia rasizmu ir antisemitizmu. Nusikaltėliai yra nusikaltėliai ne dėl tautybės, o dėl to, kad jie atliko nusikaltimą. Išsiaiškinti konkrečiau nusikalti- mo atlikėjus yra vienas dalykas, o teikti užsakymą rasti tautybės asmenų, kurie būtų atlikę nusi- kaltimus, yra mokliškai nekorektiška. Tai tikrai yra antisemitinis pareiškimas.

Dabar iš tikrųjų mane labai neramina tokios besitelkiančios naujos tamsumos, kai mūsų Valstybės atkūrimo dieną žygiuoja eisenos su šūkiiais „Lietuva – lietuviams!“. Mes, Seimas, turi- me iš tikrųjų apginti savo konstitucines vertybes, tokiems rasistiniams pareiškimams neturi būti vietos. Kadangi etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigybės aprašyme yra įrašyta, jog tai turi būti nepriekaištingos reputacijos asmuo, tokį užsakymą davęs asmuo nėra nepriekaištingos repu- tacijos. Tai vienas argumentas.

Antras argumentas. Vėlgi valstybės pareigūnas, nors jis dabar ir labai apeliavo į laisvo žo- džio teisę, negali užsiimti politikavimu ir tendencingos, šališkos pozicijos reiškimu. Kad ir kaip vertintume, tas pasisakymas buvo. Kitaip tariant, vėlgi jis pažeidė labai svarbų reikalavimą – ne- šališkumo, einant valstybės pareigūno pareigas.

Trečias dalykas. Savo formuluote V. Sadausko užsakymas yra pseudomokslinio tyrimo inici- javimas. Tokia formuluotė neturi nieko bendro su mokslinės tiesos paieškomis ir apeliavimas į mokslinių tyrimų laisvę tikrai neturi nieko bendro su tokiomis formuluotėmis. Pseudomokslinio tyrimo iniciatorius negali užimti pareigų, kurias einant reikia atlikti akademinį tyrimų priežiūrą.

Iš tikrųjų mes, kolegos, esame dabar labai svarbaus išbandymo akivaizdoje. Tai išbandymas mūsų sąmoningumo, mūsų įsipareigojimų toms pačioms konstitucinėms vertybėms. Mes užva- kar vieno egzamino jau neišlaikėme. Aš labai kviečiu nesusimauti dar sykį.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu kalbės Seimo narė A. Maldeikienė.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Repliką galima?

PIRMININKAS. Ponas A. Gumuliauskas dėl vedimo tvarkos.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Repliką galima? Šis svarstymas šiek tiek nukrypo nuo pagrin- dinės temos, bet man, kaip Istorinės atminties komisijos pirmininkui, yra labai džiugu, kad visi pasisako už istorinių tyrimų išplėtimą mūsų šalyje. Todėl, mieli kolegos, kai mes priiminėsime biudžetą, aš jums tikrai priminsiu, kad mes tikrai skirtume daugiau pinigų moksliniams tyri- mams. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. MALDEIKIENĖ (*MSNG*). Mišrios Seimo narių grupės vardu mes siūlėme ir dabar siūlome, laikas yra atsistatydinti ponui V. Sadauskui, bet jeigu jis nesutinka (o aš suprantu – jis nesutinka), mes remsime jo atstataidinimą.

Istoriją, kaip V. Sadauskas pasiūlė 1 tūkst. eurų už mokslinį darbą apie (cituuju) „žydų tau- tybės asmenis, kurie žudė žmones, prisidėjo prie trėmimų ir kankinimų“, netyčia pastebėjau aš. Iš tiesų aš esu tas baisesis sąmokslų teorijos žmogus. Aš tiesiog mėgstu skaityti ir skaitau. Mano pa- dėjėjai istorikai, istorijos daktaras irgi skaito. Ir tai išsoko. Įrašas buvo kokių 2–3 mėnesių senu- mo. Niekas mūsų nepirko. Čia tiesiog nėra apie ką kalbėti. Tiesiog turime madą skaityti. Gal ne- malonu, bet skaitome. Netyčia pastebėjome ir tada pradėjome. Parašiau tekstą, įdėjau į feisbuką. Buvo greita visuomenės reakcija.

Labai įdomu tai, kad ponas V. Sadauskas kitą dieną po mano teksto feisbuke pasirodymo sa- vo įrašą paslėpė. Tiesa, gana nemokšiška. Buvo lengva atkurti, bet mes, turėdami patirties, visus įrašus apsaugome, t. y. mes turėjome jo įrašo nuotrauką. Vėliau jis viešai aiškino, jog (jo citata): „Žmogus atsistatydina, jeigu yra padaręs ką nors neteisingo, neigiamo arba blogo. (...) Aš nema- tau, kad esu įžeidęs, nuskriaudęs, sumenkinęs.“ Taip kalbėjo V. Sadauskas, čia jo yra interviu.

Pareiškimas keistokas, žinant, kad įrašas buvo slepiamas. Retorinis klausimas: jeigu nieko nedarei ir jeigu nieko nesi įžeidęs, kodėl slėpti įrašą? Aš, pavyzdžiui, niekad neslėpčiau.

Vis dėlto manau, kad ponas V. Sadauskas puikiai suprato, kad jo pareiškimas gali būti suprastas būtent taip, kaip jis ir buvo suprastas.

Beje, įdomu tai, kad komentarai viešojoje erdvėje ir socialiniuose tinkluose aiškiai rodė, mes juos išanalizavome, kad tiek jį palaikantys žmonės, tiek tie, kurie mano, kad tokio rango pareigūnui skelbti panašius pareiškimus bei teikti panašius pasiūlymus nevalia, pono V. Sadausko tekstą suprato absoliučiai vienodai – kaip aiškiai antisemitinį. Tiesa, vieni sakė, kad tai yra nepriimtina, o kiti sakė, kad taip jiems ir reikia. Ten tiesiog nebuvo jokių kitokių nesupratusių teksto žmonių. Aš bent jau neprisimenu.

Kaip Lietuvos, laisvos šalies, pilietis, ponas V. Sadauskas, be abejo, gali turėti nuomonę bet kurio klausimu ir ta nuomonė gali būti kiek nori kontroversiška.

Mes čia pasiklausėme jo kalbos ir visiškai akivaizdu, kad jis turi galvoje ten tuos, aš čia gal šiek tiek ironizuodama pasakysiu, na, ten tuos „visus žydus“, kuris ateina ir užgrobia pasaulį, ir ta idėja jo galvoje guli. Išsilavinimas žmogaus – techninis, baigęs inžineriją, kaip suprantu, inžinierius mokslų daktaras. Ir tas... Jis turi tokią gana paplitusią nuostatą apie istorinius tyrimus. Beje, Lietuvos istorikų tyrimų pas jį nerasi nė su žiburiu. Mes specialiai pažiūrėjome. Yra tokie tyrimai ir į tuos klausimus, kuriuos kelia, didele dalimi atsakyta. Aišku, tai nereiškia, aš labai pritariu pono A. Gumuliausko pasiūlymui, kad reikia mokslui skirti daugiau pinigų, ta tema, žinoma, pritariu, tačiau tyrimų yra tuo klausimu, nebereikia to tūkstančio eurų mokėti. Taigi jis gali turėti nuomonę kaip laisvos šalies pilietis.

Vis dėlto kaip akademinės etikos ir procedūrų institucijos veidas jis negali leisti sau viešai skelbti minčių, kurios skamba mažų mažiausiai netinkamai. Čia apgailestaudama galiu pasakyti ir tai, kad (šito neketinau sakyti, bet ponas V. Sadauskas atvirai melavo) „Info TV“ žurnalistė A. Valiauskaitė su juo bandė susisiekti dar išvakarėse, jau po jo darbo, jis nekėlė ragelio, iš ryto tykojo jo prie durų, keturis kartus važiavo, skambino, galų gale, kai jis jau suprato, kad kyla toks, buvo pakalbėta. Tikrai tas įrašas, kurį jis paskelbė, ir žurnalistės tekstas žodis į žodį sutampa. Aš nežinau... Tiesa, jinai, žurnalistė, ne viską pasakė. Tai mes visi žinome, kad iš tikrųjų žurnalistai tikrai ne viską pasako.

Labai abejotina ir tai, kad valstybės pareigūnas gali sau leisti siūlyti atlygį ir taip skatinti kurti tekstus apie karo nusikaltimus ir genocidui prilygintinus nusikaltimus, kai ieškoma ne nusi kaltėlių, o tiesiog vienos etninės grupės žmonių. Mano nuomone, tai nedera su valstybės tarnautojo etika, kuri teigia, jog valstybės tarnautojas privalo „vienodai tarnauti visiems žmonės, nepaisydamas tautybės, rasės“ ir taip toliau. Ir netgi aš sakyčiau, kad šiuo konkrečiu atveju mes turime išskirtinę poziciją, nors tikrai kaip žmogus, kuris sąžiningai ten tuos plagiatų tikrina, na, šiuo konkrečiu atveju atrodo mažų mažiausiai keistai.

Taigi, Mišrios Seimo narių grupės vardu sakau, kad mes manome, jog Akademinės etikos ir procedūrų komisijai reikia naujo kontrolieriaus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Frakcijos vardu kalbės Seimo narys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju Seimo Pirmininkui. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu irgi norėčiau pasisakyti. Šiandien mes turėtume būti žydais, mes turėtume būti rusais, mes turėtume būti lenkais, mes turėtume būti lietuviais, nes žmogus, kuris apeliuoja esąs akademinės etikos standartas ir nustatantis standartus žmogus, apeliuoja į tai, kad mes esame visi, nepaisydami savo etninės kilmės, vienodai mąstantys žmonės.

Antrasis pasaulinis karas buvo nacizmo apogėjus, kai nacija iškilo virš asmenybės ir niekas nemastė, kad asmuo yra unikalus, jis gali būti skirtingas visaip: lytimi, amžiumi, patirtimi ir t. t. Žvelgdamas į bet kokią tautybę, aš matau be galo didelius skirtumus. Žmogus, kuris apeliuoja esąs ir yra paskirtas vertinti akademinę produkciją, iš esmės kelia klausimą – nacija, kaip aukščiau esanti žmogaus ypatybių. Tokio klausimo pats iškėlimas yra vienos iš didžiausių Europos pastarojo šimtmečio istorijos žaizdų atkartojimas. Nevalia akademikams kelti nacijos, tautybės klausimų, siekiant kažkokios koreliacijos, ypač su nacizmo nusikaltimais. Tai yra, mūsų įsivaizdavimu, pirmoji priežastis, kodėl žmogus, iškėlęs nacį aukščiau identiteto atskiro žmogaus, turė-

tų būti rimtai kvestionuojamas, ar gali užimti... ir vertinti akademinę produkciją. Žmogus taip sako, gerbiamasis V. Sadauskas sako, savo nuomonę išreiškęs pertraukos metu ir tai neturėtų būti vertinama su jo, kaip valstybės pareigūno, veikla susijusi nuomonė.

Pateiksiu paprastą pavyzdį, kaip atrodo žmonės, reiškiantys vienokią ar kitokią istorinę nuomonę netinkamu metu. 2010 metais Klaipėdoje per Vasario 16-ąją keturi jaunuoliai ėjo priešakyje nešdami Lietuvos vėliavas ir svastikas, simbolius ant savo skydų. Jie po to buvo apskūsti ir gynėsi teismuose, teigdami, kad tai yra senovinis baltų simbolis, ir teismas iš tiesų pripažino, kad tai yra kultūros paveldo, archeologinės iškasenos, tikrai pripažįstama, kad šitas simbolis yra ankstesnis, negu nacizmo panaudota svastika. Tačiau ar verta šituos simbolius deklaruoti ir rodyti tokioje šviesoje, kai kalbama apie santaiką ir jos poreikį. Žmogus, kuris yra viešas, turėtų skatinti tautų santaiką, o ne kurstyti tautų neapykantą. Ir šiandien, švenčiant valstybės šimtmetį, mums matant, kas dedasi pasaulyje ir aplinkui mus, kai nacinės valstybės vis labiau kuria židinius ir ieško kaltųjų, kas ir gąsdina jais, gąsdina ypač tais, kurie negali apsiginti, ar tai būtų pabėgėliai, ar tai būtų žydai, kurių jau nebėra tose šalyse... Iš tikrųjų mes turime užimti poziciją, ypač vieši asmenys, skatindami sprendimus, tyrimus, kurie skatintų santaiką, o ne susiskaldymą.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius taip pat turėtų, kalbėdamas apie tyrimų laisvę, mokslinių tyrimų laisvę, kalbėti apie visą procesą kaip indukcinį, kaip faktų paiešką ir teorijos konstatavimą, konstravimą ir tik tada išvadų teikimą. Šiandien mes matome, kad mūsų paskirtas kontrolierius darė viską atvirkščiai, jis išmetė tezę ir prašo: prašom man surasti šitos tezės pagrindimą. Tai yra be galo žalinga tiek pačiai Lietuvos akademinėi visuomenei, tiek mums, kaip valstybei, nes mes, gyvendami su įsitikinimais, mitais, neturime ieškoti pagrindimo tiems mitams, bet turime ieškoti faktų iš visumos moksliniais tyrimais, tikrųjų tendencijų ir analizių.

Yra trys priežastys, kodėl aš įsivaizduoju, kad mes ne tik turime kelti aukštesnį standartą savo akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui, bet turime įvertinti šitą kontekstą ir geopolitiniame kontekste. Kaip mes jaustumėmės Lietuvos gyventojai, jeigu, tarkime, Rusijos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius savo laisvalaikiu, pietų pertraukos metu, imtų ir pasiūlytų honorarą, kad būtų atliktas pseudomokslinis tyrimas, ką teisingai įvardino gerbiamasis M. Adomėnas, apie tai, kad sausio 13 dieną galimai ir lietuviai prisidėjo, savi šaudė savus. Kaip mes reaguotume, kaip mes reaguotume į tos šalies kontrolierių ir Rusijos Dūmą, jeigu jinai paliktų tokių kontrolierių, sakytų, čia viskas gerai, nes jis rašė šitą tezę pietų pertraukos metu, kad mokslas turi tirti viską, netgi mitus.

Tuo ir baigiu, tiesiog noriu priminti, kad netgi ir jutube, atrodo, didžiausias pasaulio televizinės sklaidos kanalas, pripažįsta žodžio laisvę, bet kartu prie kiekvienos konspiracinės teorijos nuo šios savaitės pradės skelbti ir enciklopedinį Vikipedijos straipsnį apie tai, kad yra mokslinė tiesa ir žmonės turi teisę reikšti, bet visų pirma mes kalbėkime apie normalų mokslą ir mokslinį tyrimą.

Tad kviečiu nepadaryti per savaitę dviejų šio Seimo klaidų ir neapsijuokti ne tik Lietuvos žmonių akivaizdoje, bet ir tarptautinėje akivaizdoje, toleruojant tokią akademinį diletantizmą ir visuomenės kiršinimą. Kviečiu pareikšti nepasitikėjimą gerbiamu V. Sadausku.

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, kalbėsiu labai trumpai. Iš tikrųjų nepaisant padarytų gerų darbų, kiekvienas gali atsidurti kontroversiškoje situacijoje, bet tam yra visada garbingi asmeniniai apsisprendimai, tai yra visada yra galimybė palikti savo postą, neveliant mūsų į tokias ilgai trunkančias diskusijas su numatoma pabaiga.

Kalbant apie istoriją, juolab mums tragišką ir sudėtingą istorijos puslapį, visada reikia būti preciziškam ir tiksliam. Negalima sau leisti tokių laisvų interpretacijų, kurios iš tikrųjų yra niekuo nepagrįstos. Aš suprantu, kolegos, kad daugumai tie pasakymai, pavyzdžiui, apie Vilniaus ar Kauno žydų geto policiją – mažai sakantys istoriniai faktai, tačiau istorikai ir juos yra ištyrę. Jeigu jūs atsiversite, netgi internete galite surasti straipsnių apžvalgą „Vilniaus ir Kauno getų žydų policija“, autorius A. Bubnys. Norite daugiau – „Holokaustas Lietuvoje“, taip pat tas pats autorius. Yra daugybė straipsnių, yra tyrimai, kurie rodo visai kitą paveikslą. Jeigu jūs norite sovietinio saugumo sudėties tautiniu ar dar koku nors pjūviu, atsiverskite kelių autorių knygą „Sovietinis

saugumas Lietuvoje 1940–1953 metais“. Pamatysite visai kitą paveikslą, negu jis yra šiaip piešiamas kur nors minioje mėginant dėtis kokiu nors pseudomokslininku.

Todėl šiuo atveju aš manau, kad visi galime sutarti, kad nepaisant to, kas buvo padaryta šios institucijos išaiškinant mokslininkus plagiatorius, kad ir kokį jie ten postą užimtų, vis dėlto asmeninė atsakomybė lieka. Iš tokių situacijų aš siūlyčiau trauktis garbingai, tačiau, jeigu to nėra, tai Seimas turi priimti savo sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, Seimo statuto 218 straipsnio 4 punktą skelbia: „Sprendimas dėl Seimo pareigūnų ar valstybės institucijų vadovų atleidimo dėl nepasitikėjimo priimamas slaptu balsavimu daugiau kaip pusės visų Seimo narių balsų dauguma.“ Dėl motyvų užsirašė A. Gelūnas. Nekalbėjęs. Prašom.

A. GELŪNAS (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Visų pirma leiskite padėkoti jums, kad jūs pirmas inicijavote akademinės etikos inspektoriaus atsistatydinimo procedūrą. Tai buvo tikrai adekvatus ir garbingas sureagavimas.

Aš ilgai nekalbėsiu. Buvo labai daug pasakyta teisingų minčių. Labai pritariu T. Tomilinui, kuris sakė, kad 2018 metų Lietuvoje – Europos valstybėje – minėti holokausto industrija, kai Lietuvoje sunaikinta 93 % žydų bendruomenės, yra tikrai nesusipratimas. Ir kieno pusėje mes atsirandame, jeigu mes palaikome tokias mintis? Mes atsirandame rasistų, antisemitų, homofobų pusėje, kurie gėdingai Kovo 11-ąją gatvėse skanduoja „Lietuva lietuviams.“ Tikrai mums su jais ne pakeliui.

Akademinės etikos inspektorius savo ginamojoje kalboje pasakė tik vieną teisingą dalyką, kad jo įrašas buvo impulsyvus ir emociingas, ir atrodytų logiška, kad po tokio impulsyvaus, emociingo įrašo beliktų atsiprašyti ir paaiškinti, kad ne taip buvai suprastas, bet visas tas prisistatymas, kurio metu man ypač bjauru buvo girdėti L. Donskio pavardę... Aš manau, kad jis buvo paminėtas visiškai ne vietoje, turint galvoje, kad Butrimonyse guli išžudyta beveik visa jo tėvo giminė, ir tik jo tėvas ir vienas dėdė išsigelbėjo slapstydami miškuose. Tai vardan L. Donskio atminimo, vardan europietišku vertybių, kurias, tikiuosi, mes vis dar giname šiame parlamente, skatinu balsuoti už akademinės etikos inspektoriaus atstatydinimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Seimo narė I. Degutienė – taip pat motyvai už.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes šiandien sprendžiame dėl atstatydinimo (arba nepasitikėjimo) akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus. Tai yra tikrai labai rimtos pareigos, atsakingos pareigos, ir, be abejo, ponas V. Sadauskas kaip mokslininkas gali turėti ir savo nuomonę, gali tyrinėti vienokią ar kitokią medžiagą. Iš jo kalbų – kaip ir labai kilnus darbas, kad iš tikrųjų mes negalime tautų kaltinti vienu ar kitu veiksniu, kad reiktų vieną ar kitą pavardę sukonkretinti. Man atrodo, jis tikrai turi tokią teisę kaip mokslininkas tuo užsiimti.

Tačiau einant tokias atsakingas pareigas demokratinėje valstybėje, ir ne tik Lietuvoje, bet Lietuva yra ir Europos Sąjungos valstybė, tai tikrai visiškai nesuderinama su tokiomis pareigomis ir tokiomis kalbomis. Nors ponas V. Sadauskas sako, kad ne visai toks buvo pasakymas, kad tai buvo daugiau žurnalistinė interpretacija, mes turime turėti omeny tai, kad kaip bebūtų, jeigu tai yra netiesa, ponas V. Sadauskas turėtų aiškintis su žurnalistais. Bet visuomenėje yra paleista tokia žinia, ir aš manau, kad tikrai jis gali toliau daryti savo mokslinius darbus, bet eiti tokių pareigų tikrai negali.

PIRMININKAS. Ir motyvai už – A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Man tenka apgailestauti, kad svarstant šią klausimą mes kažkur nuėjome į šalį ir pradėjome svarstyti žydų ir lietuvių santykius. Problema čia visai kita. Ar tokio rango pareigūnas gali sau leisti kalbėti būtent tokia forma, kokia ir buvo pateikta? Aš manau, kad žydų ir lietuvių santykius turi spręsti profesionalai, istorikai savo bendruomenėse per mokslinius tyrimus. Tuo tarpu kaip pareigūnas, kuris net nėra istorikas, tai jis čia daug kartų konstatavo, aš manau, kad taip elgtis tikrai negali. Per daug ten buvo liaupsių, išaiškintus KTU rektoriaus plagiata. Aš tik galiu konstatuoti, kad jis jau ne pirmi metai eina šitas pareigas ir ne pirmi metai buvo keliamas tas plagiato klausimas. Aš nemanau, kad reikia visus nuopelnus prisiimti sau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, daugiau dėl motyvų niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, Teisės departamento išvadoje yra parašyta, kad siūlo nutarimo pavadinimą rašyti taip: „Dėl Vigilijaus Sadausko atleidimo iš akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigų dėl nepasitikėjimo“. Autorė su šiuo pasiūlymu sutinka. Toks nutarimo pavadinimas yra įrašytas ir į slapto balsavimo biuletenį, kurį kviečiu patvirtinti. Ačiū. Pritarta. Balsavimas vyks 14 valandą kartu su teisėjais iki 14 val. 30 min.

Dabar posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiami kolegos, tęsiame mūsų darbotvarkę.

12.45 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 57 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1631, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 3 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1632 (pateikimas)

Maloniai noriu pakviesti R. Karoblį pateikti įstatymų projektus: Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 57 ir 64 straipsnių pakeitimą, kartu, ministre, pateiksite ir lydimąjį įstatymo projektą – Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1632. Prašau. Pateikimas.

R. KAROBLIS. Laba diena, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau pristatyti Žvalgybos įstatymo ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymų pakeitimo projektus. Iš esmės šiais projektais siekiama dviejų tikslų. Visų pirma įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Vyriausybės programos įgyvendinimo plano V prioriteto „Saugi valstybė“ žvalgybos ir kontržvalgybos stiprinimo priemonę – didinti žvalgybos pareigūnų motyvaciją tobulinant jų tarnybinio atlyginimo sistemą.

Antra. Įstatymų projektais siekiama tobulinti žvalgybos pareigūnų tarnybos apmokėjimo sistemą padarant ją lankstesnę ir labiau motyvuojančią. Projekto rengimą paskatino tai, kad žvalgybos pareigūno darbo atlyginimas tapo nekonkurencingas, nemotyvuojantis, o kalbant apie žvalgybos tarnybas, bent jau kalbant apie mano pavaldumo Žvalgybos tarnybos Antrąjį operatyvinių tarnybų departamentą, tai yra kariuomenės akys ir ausys... Lygiai ta pati funkcija, panašios funkcijos ir reikšmė yra ir Valstybės saugumo departamento.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė šių metų sausio 17 dieną nutarimu Nr. 69 projektams pritarė.

Pagrindiniai elementai. Žvalgybos įstatymas. Pirmas. Suderinti tarnybinių atlyginimų priedų už tarnybos stažą ir tarnybinį rangą ar kario laipsnį dydžių įtaką žvalgybos pareigūnų tarnybiniam atlyginimui, tai yra sumažinti priedą už tarnybos stažą ir padidinti priedą už tarnybinį rangą, laipsnį. Taip būtų atsižvelgiama vis dėlto į labiau motyvuojamą... siekiama aukštesnių pareigų, rango laipsnio.

Antra. Nustatyti galimybę didinti pareiginės algos koeficientą iki 50 % atskiriems pareigūnams. Tai yra kalbama apie tikrai išimtinius atvejus, daugiausia iki 5 %, jie susiję su IT ir kitokių technologijų aptarnavimu žvalgybiniais tikslais.

Trečia. Numatyti galimybę motyvuoti žvalgybos pareigūnus iki vieno jo vidutinio tarnybinio atlyginimo dydžio priemoka už tarnybinius veiklos rezultatus. Tai yra orientavimasis būtent į rezultatų siekimą, o ne į patį procesą.

Politikų ir pareigūnų apmokėjimo įstatyme siūloma nustatyti žvalgybos pareigūnams pareiginių algų koeficiento minimalias ir maksimalias ribas, intervalus, šakutes, nes pagal dabar galiojantį teisinio reguliavimo žvalgybos pareigūnų, einančių to paties lygmens pareigas, pareiginės algos dydžio diferencijuoti negalima, o kaip ir suprantama, atsakomybė atskiruose padaliniuose yra skirtinga, funkcijos yra skirtingos.

Kartu pažymėtina, kad kitų pareigūnų, jeigu kalbame apie kitas sritis, valstybės tarnautojų ir karių, apmokėjimo sistema yra tobulinama, tuo tarpu žvalgybos pareigūnų tarnybinio atlyginimo sistema nuo 2013 m. sausio 1 d. nekito.

Jeigu kalbėtume apie etapus, žvalgybos pareigūnų pareiginių algų koeficientą siūloma keisti dviem etapais: nuo 2018 m. liepos 1 d. ir nuo 2019 m. liepos 1 d. Šiuo metu žvalgybos pareigūnų,

jeigu žiūrėtume atskiras kategorijas, specialistų, t. y. specialistų ir vyresniųjų specialistų, tarnybinis atlyginimas į rankas sudaro nuo 665 iki 1 tūkst. 7 eurų. Jeigu žiūrėtume pareigūnus, kurie analizuoja, teikia išvadas dėl „Zapad“, tai jų atlyginimas yra šiuo metu 800 eurų į rankas. Taigi pirmame etape 2018 metais, palyginti su esama situacija, šioms kategorijoms padidėtų 18 %, o antrame etape 2019 metais – atitinkamai dar apie 20 %.

Dėl lėšų poreikio. 2018 metais būtų numatyta AOTD 0,5 mln. eurų iš Krašto apsaugos ministerijos lėšų, Valstybės saugumo departamento... 800 tūkst. eurų iš Valstybės saugumo departamento lėšų, vidinių resursų 2019 metams, o tada būtų 2 mln. eurų iš KAM'o lėšų ir gynybos lėšų, VSD – 3 mln. eurų būtų papildomų biudžeto lėšų. Aišku, suprantama, kad tos nuostatos dėl atlyginimų būtų įgyvendinamos tik tada, jeigu būtų sutarta dėl atitinkamų finansavimo dydžių. Labai ačiū. Tikiuosi greito įstatymo svarstymo ir priėmimo. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. M. Majauskas klausia pirmasis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų sveikintinas žingsnis, teisingas, matyt, žingsnis lankstesnę, labiau motyvuojančią sistemą kurti. Puikiai suprantu, privačiame sektoriuje labai aiškiai yra pamatuojami rezultatai, ir orientuojant į rezultatus galima motyvuoti žmones dirbti efektyviau ir siekti tų rezultatų. Valstybiniame sektoriuje yra šiek tiek sunkiau, daugiau yra procesų. Norėjau paklausti jūsų dviejų klausimų.

Pirmas. Ar galite pateikti kelis konkrečius pavyzdžius, kaip bus sudarytos galimybės motyvuotiems pareigūnams siekti to geresnio apmokėjimo už darbą? Vadinasi, ką tos akys ir ausys turės daryti norėdamos gauti geresnį ir didesnį atlyginimą?

Antras klausimas. Jūsų nuomone, ar dabartinė nelanksti finansinė sistema yra pirminė ir svarbiausia kliūtis norint pagerinti Lietuvos žvalgybos institucijų darbą, galbūt yra kokių nors kitų priemonių, ne finansinės motyvacijos, kurios padėtų pagerinti Lietuvos žvalgybos sistemų darbą? Ačiū.

R. KAROBLIS. Labai ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo antro. Dėl motyvacijų ir lygio. Manau, kad žvalgybų lygis – tikrai yra didelis darbas atliekamas ir tai yra pripažįstama ir NATO, Europos Sąjungos formatu santykiuose su sąjungininkais. Aš neminėsiu, nekonkretizuosiu, bet tikrai atliekami unikalūs projektai ir tikrai mūsų žvalgybos yra puikiai vertinamos. Klausimas yra apie žmonių išlaikymą, konkurenciją su privačiu sektoriumi ir kai kuriomis kitomis valstybinėmis struktūromis. O motyvacija yra ir pats rezultatas, ir sritis, kur dirbama, konkretūs projektai, tai yra, tai tikrai eina.

O dėl konkrečių pavyzdžių rezultatams apibūdinti. Jeigu kalbėtume apie žirkles, mano mintas, tarp koeficientų, tai vėl klausimas turbūt. Finansiniuose padaliniuose tos pačios pareigos, na, neminėsiu žvalgybų konkrečių vardų padaliniuose, atsakomybė yra didelė ir kaip tik būtų čia ir paskata tiems, kurie dirba konkretų... ir siekia būtent žvalgybinio rezultato. Tai pagrindinis dalykas.

Jeigu žiūrėtume objektyviai, tai būtų patvirtinti konkretūs padaliniai, konkrečios pareigybės, kurios galėtų pretenduoti į tai. Minėjau, 50 % priemoka, tai yra IT ir susiję specialistai, tai 5 %, ir čia būtų patvirtinta krašto apsaugos ministro ir atitinkamai Valstybės saugumo departamento direktoriaus objektyviai.

Dėl pačių rezultatų. Kalbama apie vadinamąjį tryliktoji atlyginimą *maximum*. Tai vėl yra puikios išvados, analizės „Zapad“, jos buvo teikiamos valstybės vadovams. Galų gale NATO įdirbis dėl konkrečių projektų. Galbūt, skirtingai nuo kai kurių sričių, rezultatai yra tikrai išmatuojami, įskaitant atitinkamų žvalgybininkų, o metodas, kuris yra planuojamas, tai būtų kolektyvinis įvertinimas ir kolektyvinis sprendimas, siūlymas žvalgybos vadovui skirti atitinkamą paskatą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, norėčiau pasiteirauti. Vis dėlto dirbate ben droje Vyriausybėje, tačiau su valstybės politikų, valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo pakeitima is ateinate ne pirmą kartą. Ar nemanote, kad čia galėjo būti koks nors bendras pristatymas tų atlyginimų didinimo, nes atrodo, kad atskiras įstatymas, atskiri svarstymai, bendros sistemos nebuvimas. Ko gero, gal būtų buvę geriau, jeigu būtų ateita su bendrais visais pakeitimais ir nebūtų iškraipytas tas pats Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. Ačiū.

R. KAROBLIS. Aš tikrai puikiai suprantu jūsų pastabą ir jūsų norą. Tobulame pasaulyje greičiausiai taip turėtų ir būti, tačiau vėl turime specifiką, kad yra reguliuota skirtingai atitinkamuose įstatymuose. Bendras valstybės tarnautojų, kurių jūs svarstėte, kaip suprantu, praeitą savaitę, yra Diplomatinių tarnybos, reguliuojami skirtingais teisės aktais. Žvalgybos įstatymai, jeigu žiūrėtume pagal laiką, tai buvo bandymų ji... Yra projektas parengti anksčiau ir buvo iniciatyvos galų gale ir Seimo, bet tiesiog norėjome paruošti kokybiškai naują sistemą ir dėl to užtrukome, nors tikrai norėjome, kad būtų greičiau.

Ir prie to paties, kad ateisime dar su vienu įstatymu. Asmeniškai aš ateinu antrą kartą dėl atlyginimų apmokėjimo, bus Karių atlyginimų ir socialinių garantijų įstatymas, kuriame irgi kalbama apie kokybiškai naują sistemą, kad būtų motyvuojama kariuomenė, ir kuris būtų... O įvertinti užsienio patirtį ir kokie patys geriausi motyvavimą skatinantys mechanizmai, tai irgi reikia laiko. Bet manau, kad kažkur sueis į vieną vietą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi A. Sysas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš norėčiau tik padėkoti už šituos siūlymus, nes iš tikrųjų visame pasaulyje mūsų žvalgyba yra labai vertinama. Tai yra mūsų ausys ir akys, kurios leidžia iš anksto numatyti grėsmes, o nemokėti tokių kainų, kaip kartais mes mokame, ir pono M. Basčio atvejis... Tai aš labai sveikinu tą pakeitimą. O iš tikrųjų mano klausimas buvo toks pats kaip gerbiamojo Edmundo, kodėl mes vėluojame pateikti tuos pakeitimus, bet aš manau, jūs į tai atsakėte.

R. KAROBLIS. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi V. Bukauskas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, antradienį jūsų kolega, irgi pristatydamas įstatymus dėl atlyginimų didinimų, pasakė, kad priedai ir priemokos tai yra ydingas būdas ir užtai keičia įstatymo tvarką. Jūs savo įstatyme papildomai įvedate dar vieną priedą. Ar jūs esate Ministrų kabineto narys ir jūs ten tarėtės dėl darbo apmokėjimo sistemos, ar kiekvienas dirba savo *kromely*?

Ir antras trumpas klausimėlis. Kodėl 2018 metais (norima, kad įstatymas įsigaliotų nuo liepos 1 dienos) pinigų jums iš mokesčių mokėtojų kišenės papildomai nereikia, o 2019 ir 2020 metais – jau prireikia?

R. KAROBLIS. Dėl pirmojo klausimo ir papildomų priedų. Vienintelis vadinamasis periodas yra už rezultatus, priemoka už tarnybinės veiklos rezultatus. Kaip minėjau, daugeliu atvejų turbūt valstybės tarnyboje, galų gale aš ir pats susidūręs diplomatinėje tarnyboje, išskyrus specialiosius atvejus, pirmininkavimas Europos Sąjungai ir kiti dalykai, rezultatus nėra paprasta išmatuoti. Tuo tarpu žvalgyba turi būti orientuota į rezultatų gavimą. Ir čia yra didžioji paskata. Ta paskata būtų taikoma absoliučiai ribotais atvejais, tik kai matomi aiškūs rezultatai. Tai yra ne visiems, o tik ribotam skaičiui, tiems, kurie parodo gerus rezultatus. Kiti priedai, palyginti su kita valstybės tarnybos dalimi, kur yra kvalifikacinių klasių kategorijos, sakykime, valstybės tarnyba... tai yra žvalgybinis rangas, yra laipsnis. Mes į stažą bandome atsižvelgti ir kad to stažo dalykas... kad nebūtų, kad dirbama 20 metų, ir dėl buvimo 20 metų dirbama, bet apsiribojama, kaip tik paskatinamas būna to paties laipsnio arba rango. Tai yra skirtingos paskatinimo sistemos ir skirtingi dydžiai.

Taigi aš manau, atsižvelgiant į specifiką, tai yra adekvatu tam, kas, kaip sakant... nuostatos, kurios yra siekiant tikslų. Buvo diskutuota ir ministerijų, ir Vyriausybėje. O dėl mokesčių mokėtojų lėšų, dar kartą tenka... Tai yra aukštos kvalifikacijos žmonės, minėjau atlyginimą, analitikas dirba (...), taip, už 800 eurų, galbūt tai nėra maža alga, bet, lyginant su kitomis struktūromis, tiesiog išlaikyti tai išeina tikrai labai sunku, įskaitant ir privatų sektorių.

O jeigu žiūrėtume Krašto apsaugos ministerijos lėšų, taip, mes finansuojame ir finansuosime iš bendrų gynybai skirtų lėšų (...). O Valstybės saugumo departamentas irgi turi. Mano galva, nors tiesiogiai neatsakingas yra, tai irgi ir finansavimas, įskaitant ir atlyginimus, nėra adekvatūs esamai (dabartinei) situacijai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, klausimų laikas baigiasi, nes artėja ir Vyriausybės valanda. Dėkojame ministrui. Nuomonė už, nuomonė prieš dėl pateiktų įstatymų projektų. Prašom. Nuomonė prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Mielieji kolegos, tikrai ne prieš, kad Lietuvos gyventojai, įvairių struktūrų darbuotojai gautų didesnius atlyginimus. Bet kalbėdamas apie pavasario programą, aš priminiau, ką mums rašo Europos Komisija išvadose. Atskirtis ir skurdas vieni didžiausių Europoje. Mes didiname atlyginimus tik grupei su ginklais. Antradienį padidinome ginkluotiems žmonėms arba pradedame didinimo procedūrą, šiandien tęsiame. Kas skaitė aiškinamąjį raštą, turėjo nubraukti ne vieną ašarą, nes ten yra parašyta, kad žvalgams paskutinį kartą atlyginimas buvo didinamas tik 2013 metais. Tai norėčiau priminti, kad visiems biudžetininkams atlyginimas paskutinį kartą ne tik kad nedidinamas, o buvo mažinamas 2008 metais. Tai toks vaizdas, kaip sakė vakar vidaus reikalų ministras, kad tie, kas turi ginklą, jų potencialas yra kur kas galingesnis. Jie turi specifiką, jie ir turi gauti didesnius pinigus. Mes išreiškiame nepagarbą visiems, kas dirba tose pačiose ministerijose, savivaldybėse, viešosiose įstaigose, ir toliau skaidome visuomenę. Užuoat sistemiskai pasižiūrėjus į darbo užmokestį, einama lengviausiu keliu. Premjeras ir komanda – svarbu gerai mokėti ginkluotiems žmonėms. Paskaitykime šiek tiek istoriją ir kai kuriuos garsių žmonių pasisakymus. Aš manau, kad tokiu būdu mes eidami ne link demokratijos ir ne link to, kad visi žmonės jaustųsi saugiai ir gyventų šalyje, kurioje...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

A. SYSAS (*LSDPF*). Labai ačiū, todėl aš nepritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašom balsuoti po pateikimo dėl įstatymų projektų – Žvalgybos įstatymo ir su juo susijusio Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 66, prieš – 1, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Nacionalinio saugumo ir gynybos ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetai. Siūloma svarstyti balandžio 17 dieną. Galime pritari? V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Balsas už.

PIRMININKĖ. V. Ažuolas taip pat balsavo už ką tik po pateikimo pritariams įstatymų projektams.

Gerbiamieji kolegos, noriu atsiprašyti gerbiamosios Vyriausybės, gal tris minutes leistumėte Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkei pateikti išvadą ir atitinkamai tiek laiko pratęsime Vyriausybės valandą. Prašom. R. Tamašunienė.

13.03 val.

Etikos ir procedūrų komisijos 2018 m. kovo 15 d. neeilinio posėdžio sprendimas

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, reaguodama į kovo 13 dieną vykusį slaptą balsavimą ir galimus pažeidimus, Etikos ir procedūrų komisija reaguoja į šį precedento neturintį atvejį, taip pat kreipėsi į Etikos ir procedūrų komisiją Seimo Pirmininkas, taip pat vyko visų frakcijų vadovų pasitarimas pas Seimo Pirmininką. Todėl noriu paskelbti visiems, ir visuomenei, ir jums, gerbiami kolegos, mūsų komisijos sprendimą.

„2018 m. kovo 15 d. neeilinio posėdžio sprendimas. Reaguodama į kilusias abejones dėl galimo balsavimo slaptumo principo pažeidimo Seimo nariams 2018 m. kovo 13 d. Seimo posėdyje balsuojant dėl Seimo nutarimo „Dėl M. Basčio Seimo nario mandato panaikinimo“ projekto Nr. XIIIIP-1767 priėmimo, atsižvelgdama į tai, kad atskiri Seimo nariai slapto balsavimo metu fotografavo, du iš jų vėliau paviėšino slapto balsavimo biuletenius, o įvykus balsavimui kai kurios Seimo frakcijos pateikė informaciją apie savo narių slapto balsavimo metu pareikštą valią, Etikos ir procedūrų komisija nusprendė: pirma, neigiamai įvertinti Seimo narių elgesį, pažeidžiantį slapto balsavimo principą; antra, siūlyti Seimui papildyti Seimo statuto 115 straipsnį „Slaptas balsavimas“ nuostatomis, numatančiomis, kad paveikti ir kontroliuoti Seimo narių valią draudžiama. Seimo nariui turi būti sudarytos sąlygos slaptai ir netrukdomam užpildyti biuletenį. Su biuleteniu draudžiama atlikti tokius veiksmus, kurie galėtų atskleisti balsavimo paslaptį. Pritarta bendru sutarimu.“

Noriu trumpai pakomentuoti ir paaiškinti Seimo nariams. Mūsų komisijos nuomone, asmeniškai pasakyti savo nuomonę vienu ar kitu klausimu už ar prieš, prieš balsavimą ar po balsavimo yra viena ir tai, be abejo, leidžiama, nes mūsų kiekvieno laisvas mandatas ir laisvas žodis suteikia tokią galimybę, tačiau skaičiuoti, analizuoti ir vienam asmeniui pateikti kitų Seimo narių balsavimą... tai pažeidžia balsavimo principą ir dėl to siūloma įtvirtinti tai Statute, kad daugiau nekiltų abejonių.

Dabar pasakysiu asmeniškai. Yra keista, kad mes sugalvojome taip pasielgti konkrečiu atveju balsuodami slapta, nes netgi kiekvienam rinkėjui yra išdalinami informaciniai lankstinukai, kuriuose plačiai paaiškinama, kaip turi elgtis rinkėjas balsuodamas slapta, kaip negalima paviešinti savo biuletenio, su juo atlikti tam tikrų veiksmų. Tai taip pat įtvirtinta rinkimų įstatymuose, o mes, gerbiami Seimo nariai, sugalvojome sau kažkokius kitokius variantus. Noriu pasakyti, kad vis dėlto šita ypatinga institucija reikalauja iš mūsų dvigubos atsakomybės, ir aš tikiuosi, kad ateityje tokių nesusipratimų nebus ir mes patys savęs ir šios institucijos nediskredituosime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkei R. Tamašunienei. Galiu tik pasakyti, kad yra užregistruotos iniciatyvos, kad analogiški balsavimai galėtų būti ir atviri.

13.07 val.

Vyriausybės valanda

Pradedame Vyriausybės valandą atsiprašydami, kad vėluojame 7 min. ir 40 sek. Manau, tuo laiku pratęsimė.

Pirmasis klausia G. Landsbergis, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūnas. Prašau.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano klausimas tradiciškai premjerui ir aš norėčiau premjero vertinimo. Šiandien jūsų frakcijos kolega V. Bakas, pasirašydamas įtraukimo dokumentą, kad būtų įtrauktas į kitos savaitės darbotvarkę išankstinių rinkimų klausimas, pasisakė (cituoju): „Parodytų tiems bebrams, kurie sėdi ir vairuoja valstybę už „Rosatomo“ pinigus ar įtaką, kad už jų – ne tuštuma, ta prasme yra jėga, visuomenė, kuri gali pastatyti juos į vietą.“

Stipri formuluotė, kad valdžioje yra bebrų. Premjere, ar jūs esate įsitikinęs, kad jūsų koalicijoje ir tarp koalicijos partnerių nėra bebrų? Ir jeigu yra, ar galėtumėte įvardinti, kiek ir galbūt netgi vardais ir pavardėmis?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Turime tradiciją, kad vienas ar kitas Seimo narys išreiškia savo nuomonę, po to manęs prašo jo nuomonę pakomentuoti. Na, aš nesu politikos apžvalgininkas ir komentatorius. Gal to reikėtų Vytauto klausti, ką jis turėjo omenyje. Kalbant, kiek Seime ar Vyriausybėje yra bebrų, galiu pasakyti, nė vieno, nes visi yra žmonės – Seime išrinkti žmonių, Vyriausybėje paskirti nustatyta tvarka, ir nė vieno bebro nėra. Dar galiu pasakyti, kad nei valstybės, juo labiau Vyriausybės jokie kitokie gyvūnai nevairavo, nevairuoja ir nevairuos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi Z. Jedinskis.

E. GENTVILAS (LSF). Vis dėlto orvelišką gyvulių ūkio nuotaikos neapleidžia, tačiau konkretus klausimas ponui A. Verygai. Kaip žinote, rajoninėms ligoninėms yra sunkmetis, badmetis, na, dar pridėkime, ledynmetis, aš pavadinau, verygmetis, tai gal dėl to neįsižeisite.

Noriu konkretų klausimą paklausti dėl rajoninių ligoninių ateities. Pagal jūsų parengtą įstatymo projektą jūs, ministerija, norite tapti viešųjų įstaigų dalininke, priimti sprendimus, dėl to diskutuosime Seime. Tačiau klausimas apie ateitį. Dalis ligoninių bus uždaromos ir likviduojamos. Pagal Viešųjų įstaigų įstatymą ligoninių – viešosios įstaigos turtas dalinamas dalininkams lygiomis dalimis, proporcingomis dalimis. Jūs, ministerija, neįnešusi jokio turto į viešąsias įstaigas, tų ligoninių likvidavimo atveju imsite turtą, kuris šiandien yra savivaldybių turtas? Koks turto likimas likviduojant rajonines ligonines pagal jūsų projektą?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Man tai labai keista girdėti tas formuluotes apie uždaromas ligonines ir dalinamą turtą. Tai, kad mes norime tapti vienu iš steigėjų, mano supratimu, yra prielaida, kuri leistų dalyvauti formuojant ir tvarkant ligoninių tinklą. Tai visiškai nereikia jų

uždarymo. Tai reiškia tų įstaigų pertvarkymą taip, kad jos galėtų veikti. Aš nežinau, kiek ligoninių Lietuvoje apskritai yra uždaryta. Kai kurios ligoninės jau ir iki mūsų sprendimo yra pertvarkytos į slaugos ligonines, kai kurių paslaugų yra atsisakyta. Jokiais būdais tai nereikia uždarymo. Iš tikrųjų nereikėtų sėti tokios baimės.

Dabar, kaip jūs sakote, ministerija nėra nieko įnešusi kaip dalininkas į ligonines. Tada jūs man pasakykite, o kokių būdu ir iš kur ligoninės gyvena? Juk iš tikrųjų paslaugų apmokėjimų, kurie šiuo metu vyksta, dalis yra naudojama atlyginimams, dalis infrastruktūrai, jos vystymui. Valstybė investuoja per Valstybės investicijų programą, Europos Sąjungos lėšas. Aš tikrai nesutikčiau su jūsų formuluote, kad valstybė ar šiuo atveju ministerija nėra nieko įnešusi į ligonines. Aš manau, kad kaip tik retu atveju savivaldybė yra ką nors įnešusi, bet čia manau, kad net nelabai reikėtų dėl to diskutuoti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiama Zbignevo nematau. Klausia J. Olekas. Ruošiasi A. Dumbrava.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš norėčiau paklausti švietimo ir mokslo ministrės. Šiandien jūs, atrodo, ar vakar čia pakomentavote, kad aukštosios mokyklos dar gali pasitaisyti, bet vertinimo kriterijai, kurie buvo paskelbti, kad nemaža dalis programų turėtų būti uždarytos, palietė, sakyčiau, tokias specifines aukštąsias mokyklas, tokias kaip, pavyzdžiui, Lietuvos karo akademija. Iš tikrųjų kokia ta situacija? Nes dabar yra pats užsirašymų arba pradžios pasirinkimo, kur studijuoti, metas. Mano žiniomis, iš tikrųjų susiduriame su ta problema, kad jaunimas, pamatęs, kad nebus galima įgyti aukštojo išsilavinimo, tiesiog keičia savo apsisprendimą. Ačiū už atsakymą.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Tikrai noriu nuraminti nepagrįstas baimes. Nė viena kryptis studijų nėra uždaroma. Vertinimo tikslas yra sustiprinti aukštojo mokslo kokybę, išryškinti kiekvienos aukštosios mokyklos stiprybes, taip pat sutelkti šiandien labai fragmentuotą ir smulkių studijų programų potencialą.

Vakar kaip tik šį klausimą svarstėme ir Švietimo ir mokslo komitete. Karo akademija tikrai galės priimti būsimus studentus. Tiesiog studijų programos, kurios yra dubliuojamos su kitų aukštųjų mokyklų, ir ne tik tai Karo akademijoje, bet ir daugelyje kitų, paliekamos tos programos, kurių kryptis yra stipriausia, ir būsimi stojantieji tikrai turės galimybę... Iki balandžio mėnesio aukštosios mokyklos teikia papildomą informaciją, patikslinimus – galbūt ne visa informacija buvo pateikta vertinimo metu.

Vertinimo kriterijus, ypač kalbant apie mokslinės veiklos vertinimą penkių balų skalėje, yra nustatytas 1,5 balo. Tai yra patenkinamas nacionalinis lygmuo. Jie tikrai nėra aukšti. Tai esame aptarę ir su visomis aukštosiomis mokyklomis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Maldeikienė.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Nematau energetikos ministro. Premjere, gal jūs norėtumėte? Išvažiavęs. Aš žinau, kad išvažiavęs. Kadangi esu iš tos apygardos, čia prieš keletą dienų pasirodė informacija būtent dėl... galbūt ne dėl incidentų, dėl įvykio Ignalinos atominėje elektrinėje praeitų metų pabaigoje, kai visuomenė nebuvo informuota. Norėčiau jūsų paklausti, ar yra pagrindo baimintis, nes žinau, kad kiti konteineriai, kuriuos gamina Vokietijos įmonė, dar 2012 metais Seime buvo priimta rezoliucija, kad jie buvo pagaminti nekokybiški, ir dabar vėlgi matau, kad grįžtama prie tų pačių konteinerių. Tai čia ar tie konteineriai kalti, ar galbūt kai kurių medžiagų radioaktyvumas yra per didelis? Galbūt jūs daugiau turite informacijos, ar tikrai verta nerimauti, ar pakankamai viskas kontroliuojama ir ar bus kokia nors grupė sudaryta, kad toliau tokie dalykai nesikartotų, galbūt kokie nors ekspertai galėtų kažką paaiškinti? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Ministras yra Briuselyje. Tikrai esu informuotas. Nebuvo jokio incidento. Buvo vykdomas vieno iš objektų radioaktyvių atliekų pramoninio eksploatavimo bandymas, paaiškėjo jo metu tam tikri trūkumai, bet apie incidentą, susijusį su kokia nors padidėjusia radiacija ar panašiai, tikrai negalime kalbėti. Tiesiog nėra jokio pagrindo nerimauti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Maldeikienė. Ruošiasi R. Martinėlis.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Mano klausimas yra skirtas žemės ūkio ministrui B. Markauskui. Vieša paslaptis, kad jūsų ministerija energingai stumia stambiems pieno ūkiams, ypač perdirbė-

jams, palankią pieno sektoriaus strategiją ir kainų nustatymo modelį. Gal galite paaiškinti, kaip formulės įvedimas pieno kainai apskaičiuoti padės smulkiems ūkininkams išgyventi? Ar jūs juos jau nurašėte, kaip buvo vakar Kaimo reikalų komitete mestelta ūkininkams? Ypač kai prisimeni, kad 30 mln. eurų fermoms statyti jau atidavėte. Galite patvirtinti, kad yra daromas modelis, kuris labai palankus jūsų pieno perdirbimo įmonei „Pienas LT“?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Tikrai galiu paliudyti, kad toks modelis nėra daromas ir, aišku, „Pienas LT“ nėra mano įmonė. O ūkininkai seniai svajoja turėti tokią situaciją, kad jie galėtų prognozuoti, kokia bus supirkimo kaina, kad nepriklausytų nuo pieno perdirbėjų valios, o priklausytų tik nuo situacijos pieno rinkoje. Ir dabar, kiek žinau, iš tikrųjų yra bandoma susitarti, kad pieno supirkimo kaina būtų siejama su vidutine Europos Sąjungos pieno supirkimo kaina. Ir aš tikrai labai norėčiau, kad pavyktų tas susitarimas, ir pieno gamintojams vieną kartą būtų aišku, nuo ko priklauso jų gaunama pieno supirkimo kaina. Aš tikrai to linkėčiau tiek perdirbėjams, tiek ūkininkams ir aš tikiuosi, kad taip įvyks.

PIRMININKĖ. Klausia R. Martinėlis. Ruošiasi L. Kasčiūnas.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo ir mokslo ministeri. Susitikimuose su mokyklų direktoriais, mokytojų bendruomenėmis dažnai keliamas klausimas dėl etatinio apmokėjimo, klasės krepšelio. Gal jūs galėtumėte pakomentuoti, kokia stadija šių klausimų ir kokios diskusijos vyksta? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Kaip ir numatyta Vyriausybės programoje, etatinis mokytojo apmokėjimo modelis ir mokyklos finansavimo modelio kaita turi pasiekti mokyklas rugsėjo mėnesį. Kitą savaitę komitete, taip pat pradedame pristatymus frakcijose, bus pristatytas etatinio apmokėjimo modelis. Esame numatę vizitus į visus regionus, kad su siūlomais pokyčiais supažindintume visas mokyklas ir 37 tūkst. Lietuvoje dirbančių mokytojų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia L. Kasčiūnas. Ruošiasi K. Glaveckas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Klausimas būtų ūkio ministru V. Sinkevičiui. Aš šiek tiek šiandien buvau šokiruotas kalbų, kurias išgirdau imigracijos klausimu. Jūsų frakcijos kolega R. Šarknickas šiandien pasiūlė imigruoti žmogų, o jūs šiandien radijo laidoje pasiūlėte, kad Lietuva būtų atvira visiems atvykstantiems. Aš suprantu, kad demografija yra rimtas iššūkis Lietuvai ir kad tai veiksny, kuris daro įtaką ir mūsų ekonomikos raidai, veikia mūsų bendrąjį vidaus produktą, tačiau įvairios šalys įvairiai sprendžia demografines problemas. Šalia paprasčiausio būdo – atvirų durų politikos, imigracijos yra kitų, manyčiau, daug tvaresnių dalykų kaip šeimos politika, kaip sugrįžtanti Lietuva. Pavyzdžiui, kad ir toks dalykas, sakykim, tyrimai rodo, kad Lietuvos Respublikos piliečių šeimos norėtų turėti daugiau nei du vaikus šeimoje, yra tokia statistika, 2,26, tačiau pagal pinigus, bendrąją vidaus produkto dalį, kurią mes skiriame šeimos politikai...

PIRMININKĖ. Klauskite.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). ...esame priešpaskutiniai Europos Sąjungoje. Klausimas ir būtų toks, ar tikrai imigracija yra tas kelias, kuriuo mes turėtume eiti, ir galbūt šiuo atveju reikėtų ieškoti truputį kitokių, svaresnių, sprendimų. Labai ačiū.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju kolegai už klausimą. Mane iš tiesų labai glumina, kai XXI amžius, 2018 metai, Lietuva – Europos Sąjungos valstybė, o kas nors yra šokiruotas, kad ūkio ministras mano, jog Lietuvoje turėtų ir galėtų gyventi, sėkmingai kurti šeimos ir kiekvienas norintis.

Jūs kalbate apie bendrąjį vidaus produktą. Aš jums rekomenduosiu mūsų kolegės A. Maldeikienės išverstą G. Ipo knygą „Praktinė ekonomika“. Ten labai aiškiai aprašyta, kaip yra skaičiuojamas bendrasis vidaus produktas ir kas jį kuria. Aš jums net pasufleruosi, kad jį kuria žmonės ir jų sukuriama vertė. Tai tie patys žmonės sumoka mokesčius. Tie mokesčiai gali būti, kolega, perskirstomi, skatinant šeimos politiką, kurią aš labai sveikinu.

Tikiuosi, išsamiai atsakiau į jūsų klausimą.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsamų atsakymą. Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi A. Sysas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, tik noriu prieš tai kalbėjusiam ministru pasakyti, kad jis neatsakė, *biskį* nepataikė. Bet klausimas bus finansų ministru.

Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų Lietuvos žmonės kaip santaupas bankuose laiko milžiniškas sumas. Viena vertus, tas santaupas graužia infliacija, kuri turi gana aštrius dantis, bankai savo

ruožtu graužia, nes jie paprasčiausiai moka arba minusines, arba kitokias palūkanas. O finansinių instrumentų, išskyrus (...) arba visus kitus dalykus, apie kuriuos mes kalbame, mes beveik neturime, nes tai, kad valstybė leidžia obligacijas ir lakštus su minusinėmis palūkanomis arba beveik minusinėmis palūkanomis, visiškai nesuinteresuoja žmonių, ką su tais pinigais... arba duoti viltį, ką su jais daryti, kaip iš jų uždirbti arba bent neprarasti.

Iš tikrųjų ministerija daug dirba kurdamą tuos instrumentus, bet realiai jų nėra. Bankai turi dideles mūsų Lietuvos piliečių santaupas, dabar virš 12 mlrd., kurios sėkmingai naudojamos projektams finansuoti Skandinavijos šalyse ir kitur...

PIRMININKĖ. Kolega, klauskite.

K. GLAVECKAS (LSF). ...o Lietuvoje tų dalykų nėra. Sakykite, ministre, vis dėlto tas svarbus klausimas, žmonėms svarbus ir Vyriausybei svarbus. Pinigų yra labai daug, bendrų projektų ko-finansavimo beveik nėra. Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū, profesoriau, už tikrai puikų klausimą. Čia reikėtų atkreipti dėmesį į du aspektus.

Žemų palūkanų normos zonoje visuomet kyla noras investuoti ir gauti kuo didesnę grąžą, neretai pamirštama rizika. Patys matome, kas vyksta su investavimais į kriptovaliutas, kitas labai rizikingas sritis. To reikėtų išvengti, priežiūros institucijos nuolat turėtų atkreipti dėmesį, kad grąža ir rizika visada susijusios.

Dėl finansinių instrumentų. Ačiū, kad pastebite, jog jie yra kuriami, ir netrukus Baltijos mas-tu bus pradėti projektai, kurie susiję būtent su mūsų iniciatyva kartu su IBRD, aš turiu omeny *sekiurizacijos* projektą. Taip pat yra kuriami projektai, kad bankai kuo daugiau galėtų prisidėti prie tos pačios renovacijos programos. Per praėjusius metus buvo pritraukta 300 mln. eurų papildomai, o šiemet, manome, tas srautas bus dar didesnis.

Žmonių įprotis laikyti kojineje arba banke yra gana inertinis procesas. Bet reikia turėti omeny, kad nors absoliučia suma tos santaupos atrodo didelės, bet jeigu pažiūrėtume kiekvieno individo, kiekvieno žmogaus ar šeimos pavyzdžiu, tai tos santaupos nėra didelės. Kalbant apie asmeninių finansų valdymą, pirmiausia žmogus turi turėti likvidumo rezervą bent jau pusės metų atlyginimo dydžio. Šitos sumos tikrai neinvestuoti į rizikingus produktus, nes jeigu greitai prireiktų pinigų, tai praradimai būtų didesni. Bet kartu su finansiniu raštingumu, kuris numatomas jau netrukus įdiegti, manau, keisis ir čia situacija į gerą pusę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paklausti energetikos ministro, bet nėra, todėl aš kreipsiuosi į Ministrą Pirmininką. Ar Ministras Pirmininkas palaimino tą sandorį, kuris įvyko kaip tik Ignalinos atominėje elektrinėje, nes kiek iš spaudos man ir Lietuvos žmonėms žinoma, įmonės vadovui buvo pareikšti teisėsaugos įtarimai dėl neskaidrių sandorių, bet užuot atleidę, čia teisiniai dalykai, jam sutartis nutraukta ir jam išmokėta didelė išeitinė pašalpa? Ar tai yra priimtina, kai mes kalbame apie skaidrumą, atsakomybę, ypač tada, kai žmogui pareikšti įtarimai? Aš nesakau, kad jie kalti, bet nutraukiama sutartis ir išmokama didelė išeitinė išmoka.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs visuomet nuosekliai, būdamas Seimo nariu, pasisakėte už darbuotojų socialinę apsaugą ir garantijas. Jeigu toks susitarimo punktas yra numatytas darbo sutartyje, aš nežinau, koks buvo, tai yra ministro kompetencija, tai nesvarbu, ar tai būtų įmonės vadovas, ar darbuotojas, ar poskyrio darbuotojas, su jais visais turi būti elgiamasi teisingai. Pats pasakėte, kad įtarimo pareiškimas nėra nuteisimas. Jeigu šalys surado būdą išsiskirti taip, kaip numato mūsų Darbo kodeksas ir darbo sutartis, kad nedarytų dėl reputacijos žalos įstaigai, Ignalinos atominė elektrinė, kuri šiuo metu yra uždaroma ir kuriai reikia finansavimo ir šiame periode, ir juo labiau kitame finansiniame periode, kad nebūtų jokių šešėlių, matyt, buvo priimti tokie sprendimai. Ministro kompetencija priimti sprendimus nėra numatyta Vyriausybės įstatyme, kad turėtų laiminti premjeras. Aš nieko nelaiminau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi G. Steponavičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti žemės ūkio ministrui. Vakar Kaimo reikalų komitetas organizavo susitikimą su žemdirbiais, pieno gamintojais, ministe-

rijos atstovais ir pieno perdirbėjais tema „Supirkimo kainos ir ateities realybė“. Po ilgų diskusijų sužinojome, kad karvių skaičius stipriai mažėja, per kelis metus nei daug, nei mažai – 36 %, tuo labiau Ekonomikos komiteto... instituto specialistai turi skaičiavimus, kad augintojai, kurie turi 10 ar 20 karvių, per penkerius, šešerius metus negavo pelno. Karvės masiškai vežamos į Lenkiją, į mėsos kombinatus. Mane nustebino pabaigoje pasakyti jūsų pavaduotojo S. Savickio žodžiai, kad viskas priklauso nuo perdirbėjų ir pieno gamintojų savitarpio supratimo.

PIRMININKĖ. Klauskite.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Aš norėjau paklausti ministro: nejaugi jūs neturite jokios strategijos? Jei mes toliau taip darysime, tai išvis karvių nebeliks. Aš kalbu apie tam tikras injekcijas. Be šito mes liksime be pieno ir be karvių.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aišku, gerai būtų, kad tarpusavyje susitartų ir Seimo nariai – gerbiamas V. Kamblevičius su A. Maldeikiene, ar reikia investuoti, ar nereikia investuoti, kiek investuoti, kokių ūkių mums reikia, nes tos nuomonės dažnai yra priešingos. Žemės ūkio ministerija, aišku, turi tą strategiją. Žinoma, paprasčiausia būtų atnešti į Seimą įstatymo projektą, kuriuo būtų reguliuojamos supirkimo kainos, kiek turi gauti ūkininkas, kiek perdirbėjas ir kiek prekybos tinklas, bet aš abejoju, ar Seime toks įstatymas būtų priimtas.

Lietuva yra labai daug gaminanti ir 60 % visų pagamintų pieno produktų turi eksportuoti, todėl mes esame priklausomi nuo situacijos pasaulinėse rinkose. Žinoma, kita išeitis, ką aš ūkininkams kiekvieną kartą sutikęs ir nuvažiavęs į rajonus sakau, tai yra kooperacija. Bet už kooperaciją vėl mes gauname gana daug drausmės. Aišku, labai norėtusi, kad ne tik Žemės ūkio ministerija, bet ir politikai turėtų tą strategiją ir, sakykime, pritartų tai strategijai. Aš galvoju, kad be kooperacijos tikrai mes niekur nepajudėsime, nes visas pasaulis nuėjo ta linkme ir Europoje mes turime apie 80 % ir daugiau procentų kooperacijos. Lietuvoje tai labai sunkiai skinasi kelią. Kiek įmanoma, ir parama, ir prioritetai yra kooperatyvams, bet kooperacija Lietuvoje sunkiai skinasi kelią.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi... (*Balsas salėje*)

Didžiai gerbiamas Vytautai, manau, asmeniškai dar pasitarsite su ministru ir išspręsite visas problemas. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi S. Tumėnas.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš didesnio nerimo, kad neliks karvių ir pieno, neturiu. Man labiau rūpėtų paklausti švietimo ir mokslo ministrės, ar mums pavyks mokytojų rengimą kilstelėti į deramą kokybinį lygį ir ar mes judame geru tempu į priekį? Universitetų konsolidacijos kontekste Vyriausybėje jau esate apsisprendę, sveikinu, iš esmės du pagrindinius mokytojų rengimo centrus koncentruoti Vilniuje ir Kaune, universitetai VU ir VDU yra pasiruošę pasitelkti stipriausius užsienio universitetus su mokytojų rengimu... Šiauriai po to, kai bus susijungta su Vilniaus universitetu, taip pat savo indėlį įneš, bet savų pajėgumų, mes puikiai suprantame, neužteks, reikia telkti tarptautines pajėgas. Mano klausimas, ministrė. Žinau, kad jūs planuojate, bet kada paskelbsite europines lėšas vadinamiesiems ekselencijoms mokytojų rengimo centrams Vilniuje ir Kaune finansuoti ir kokios lėšos tam bus skirtos, nes universitetai to tikrai laukia?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Tai yra tikrai vienas iš pačių svarbiausių švietimo darbų, yra mokytojų rengimo, profesinio augimo pertvarka. Kuriasi trys mokytojų rengimo centrai ir tai yra didelis iššūkis aukštosioms mokykloms. Parama centrams yra suteikiama keliais būdais. Vienas, tai yra skiriamos europinės lėšos studijų programoms atnaujinti, dabar jau aukštosios mokyklos rengia naujas studijų programas ir dėl integruotų dalykų mokytojų, ir pradinių klasių mokytojų. Taip pat yra 20 mln. eurų numatyta tyrėjams iš užsienio pritraukti ir speciali dotacija skirta edukologijos mokslų srityse, susitikinėjame su universitetais, kad jie pateiktų tokias paraiškias, planuojame galimybę į Lietuvą pritraukti penkis ar daugiau specialistų, kurie padėtų kurti naujiesiems centrams, naujosioms mokykloms. Taip pat yra skiriamos lėšos naujai mokytojų profesinio augimo sistemai perkurti ir šiuo metu atliekame dabartinių pedagogų švietimo centrų auditą, tokių centrų Lietuvoje turime virš 70. Manytume, kad pedagogų rengimo centrai galėtų taip pat koordinuoti šią funkciją. Detaliai pedagogų centrų rengimo pertvarką per porą savaitių tikrai pristatysime komitete. Tai yra vienas iš pačių svarbiausių klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi S. Jovaiša.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Noriu kreiptis į švietimo ministrę. Gerbiama ministre, aš tikiuosi, kad jūs skaitote publikacijas, girdite pasisakymus, kokias neramias dienas išgyvena mokslininkai, Lietuvos istorikai, lietuvių literatūros mokslininkai, kalbininkai. Turiu minty jų girdimas šnekas apie galimą kelių institutų sujungimą į vieną Humanitarinių tyrimų centrą. Keisčiausia tai, kad į tą diskusiją neįtraukiami nei Seimo nariai, nei Švietimo komitetas, nei tų institutų darbuotojai. Ar jūs galite patvirtinti, kad tai, kas nebuvo padaryta, kas bandyta padaryti sovietmečiu ne kartą, nebus ši kartą padaryta? Ar galite nuraminti šitų institutų bendruomenes? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Vėlgi įgyvendinant Vyriausybės programą mokslo ir studijų sistemos stiprinimas yra vienas iš pagrindinių tikslų. Suvokiant humanistikos ir lituanistikos svarbą, yra labai svarbu užtikrinti, kad dabar veikiantys keturi institutai tikrai veiktų sėkmingai, yra pateikti pirminiai siūlymai. Dar prieš dvi dienas, rodos, šią savaitę buvo susitikimas su visų institutų vadovais, taip pat kitą savaitę organizuojame susitikimus. Švietimo ir mokslo ministerija yra pateikusi siūlymą Lietuvos mokslo tarybos valdybai organizuoti humanitarinių mokslų strategiją, ar kaip akademinė bendruomenė tai pavadins, siekiant sutelkti tiek resursus, tiek idėjas humanistikai ir lituanistikai vystyti Lietuvoje, nes, be jokios abejonės, kaip įtvirtina ir įstatymas, tai yra labai svarbi valstybės ir valstybės saugumo funkcija.

PIRMININKĖ. Ačiū už atsakymą. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi S. Gentvilas.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*) Ačiū. Gerbiamas premjere, aš dar tokio rimto klausimo premjerui nesu uždavęs. Mes, žinoma, visi turime begales draugų – šimtus ir tūkstančius, ir jų yra įvairiausių. Bet dalyvaujant didžiojoje politikoje, be abejo, pageidautina, kad bet kurie ryšiai būtų skaidrūs ir nekeliantys abejonių. Štai, jums būnant atostogose, žiniasklaidoje pasirodė tokia man naujiena, kad jūs bendraujate su žiniasklaidoje dažnai minimu verslininku D. Vilčinsku ir kad santykiai su juo galbūt gali būti tarsi šantažo įrankis kam nors, kas žinotų apie jūsų bendravimo vaisius, rezultatus. Rūpinantis dalykine reputacija, kad nebūtų daroma žala, ar jūs galite trumpai papasakoti, kokie tai yra ryšiai, kaip jie toli nuėjo, ar tikrai nekyla pavojus tapti šantažo įrankiu per tokius santykius?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Jūs kažkuo šitą žmogų vadinasi, kaltinate. Jeigu kaltinate, tai kaltinkite žmogų. O jūs gal galite man papasakoti, kaip jūs bendraujate, pavyzdžiui, su V. Chomičiumi ar dar kuo nors, su draugais? Jeigu yra galimi interesų konfliktai, jie yra deklaruojami. O ką rašo ir *pletkina* žiniasklaida, na, tai atleiskite, aš tą žmogų pažįstu, draugauju su juo ir nematau nieko bendro tarp buvusio verslo ir draugystės.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia...

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gal man reikia į draugų sąrašą pridėti? Skirtingai nuo jūsų pasakymo, kad turite šimtus ar tūkstančius, aš turiu tikrai gerokai mažiau draugų. Taigi sąrašą galėčiau pateikti, jeigu toks poreikis yra.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi V. Poderys.

S. GENTVILAS (*LSF*). Klausimą norėčiau adresuoti gerbiamai švietimo ir mokslo ministrei, galbūt ir ūkio ministrui. Lietuvoje dabar populiari kalbėti, kokias įmones po breksito arba per breksitą prisitrauksime iš Londono *City*, „Fintechos“ ir t. t., bet breksitas yra milžiniškas iššūkis ir Didžiosios Britanijos universitetams. Trečdalis universitetų studentų yra iš Azijos. Tai yra pasaulio talentai, kurie norėtų atvažiuoti į Didžiąją Britaniją, neatvažiuoja.

Didžiosios Britanijos universitetai tiesiog pulsuoja noru įsteigti Europos Sąjungos valstybėse savo padalinius, ten atvežant trečiųjų šalių studentus, norėdami taip pat pratęsti dalyvavimą moksliniuose tyrimuose, kuriuose galima pasitelkti europinį finansavimą. Ar Švietimo ir mokslo ministerija daro ką nors taip, kaip Ūkio ministerija arba „Investuok Lietuvoje“, bandydama privilioti iš Didžiosios Britanijos išsilavinimą į Lietuvą? Dėkoju.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju. Tikrai ir įdomus, ir svarbus klausimas. Šiuo metu Europoje yra paskelbta nauja universitetų tinklų kūrimo iniciatyva. Mūsų universitetai kaip tik ateinančią savaitę susitinka su Europos Komisijos atstovais siekdami dalyvauti tarptautinėje konkurencijoje, stiprinti savo konkurencingumą, taip pat tarptautinėje talentų rinkoje yra sudaromos tarptautinio bendradarbiavimo sutartys. Skatiname įsijungti į kuriamus tarptautinius tinklus.

Konkrečiai kalbant apie talentų pritraukimą į Lietuvą, yra numatytos kelios *grantų* schemos, kurias taip pat paskelbsime, vieną jų kitą savaitę, kaip minėjau, 20 mln. eurų siekiant pritraukti geriausius užsienio tyrėjus į Lietuvos universitetus ir mokslo centrus. Be jokios abejonės, Jungtinė Karalystė yra mūsų žemėlapyje. Lygiai taip pat keičiant universitetų finansavimo modelį, siekiant sudaryti sutartis su aukštosiomis mokyklomis, taip pat diskutuojame dėl vieno iš kriterijų didinti tarptautiškumą studentų, dėstytojų mainų. Tikrai turėdami stiprias, konkurencingas aukštąsias mokyklas būsime įdomūs ir patrauklūs užsienio studentams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Poderys. Ruošiasi J. Razma.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Dėkui, pirmininke. Mano klausimas finansų ministrui V. Šapokai apie investavimą, pratęsiant profesoriaus mintį, ir apie kriptovaliutas. Kaip žinote, dešimtimis milijonų eurų kriptovaliutų šiuo metu yra išplatinama verslui ir gyventojams. Daugeliu atvejų už tų valiutų, kurios klaidingai valiutomis vadinamos, yra grynas oras arba žydras dangus. Nėra jokio turto, jokio pinigų srauto, jokio įsipareigojimo.

Ir dažnai tie investuotojai to nežino arba nesupranta. Ar negalėtų per Finansų ministeriją centrinis bankas ar valdžia apskritai tokią viešinimo kampaniją paskelbti ir paaiškinti investuotojams, nes jie natūraliai nesupranta. Aišku, yra ir kita pusė, tie platintojai, dabar stovintys prie garbės lentos ir besigiriantys pritrauktais milijonais, turbūt po mėnesio kito stovės prie gėdos stulpo ir tam taip pat reikia ruošti. Ką manote, ministre?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų labai aktualus, kadangi, kaip minėjau, kai yra žemų palūkanų zona, daug kas pradeda dairytis ir kai pradeda paprasti žmonės kalbėti, kiek jie yra išmanūs ir supranta apie kriptovaliutas, tai, kaip teisingai atkreipėte dėmesį, dažniausiai tikrai nesupranta. Kriptovaliutas galima traktuoti įvairiai, įvairių apibrėžimų yra. Na, tai yra tam tikras turtas, kadangi nepasiteisino kaip atsiskaitymo priemonė, bet tas turtas dažnai yra toks rizikingas, kad, na, faktiškai neįmanoma nuspėti jo kainos kitimo.

Kas šiuo metu įvyko pozityvaus dėl to, kad didieji gigantai gūglas ir feisbukas paskelbė, jog nebeleis reklamuoti kriptovaliutų ir vadinamųjų ICO tose jurisdikcijose, kur tai yra nereguliuojama. Tai vienintelis būdas aiškiai atsijoti ICO, t. y. aiškiai sureguliuoti, tą galima padaryti nacionaliniu būdu, pateikiant labai aiškius atskleidimo reikalavimus, iš vienos pusės, visus kitus paverčiant jau šešėline zona ir pateikiant aiškius perspėjimus, kad tai yra neprižiūrima, nereguliuojama ir tikėtina, kad rizika yra didžiulė.

Kiek man žinoma, centrinis bankas yra kreipęsis į leidėjus dėl tokių reklamų neišleidimo, kad jos nebūtų leidžiamos. Taip pat centrinis bankas yra keletą kartų paskelbęs viešus perspėjimus žmonėms, kad iš tikrųjų neapsigautų. Ką esu pats asmeniškai, tai ir ES mastu aktyviai agituoju, kad ši sritis būtų sureguliuota tam, kad ateityje išvengtume tikrai didelio burbulo sprogo, nes mastai pradeda darytis gana dideli. Nors šiuo metu jie pagal vertę toli gražu nėra didžiuliai ir nelygintini net, pavyzdžiui, su „Forex“ rinka, bet tam, kad ateityje tai netaptų problema, reikėtų pradėti reguliuoti jau dabar.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Razma. Ruošiasi G. Vaičekauskas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamasis Ministrė Pirmininke, jūs pasisakėte kategoriškai prieš pirmalaikių Seimo rinkimų siūlymą ir pasiūlėte tiems, kurie inicijuoja, patiems savarankiškai išeiti. Aš norėjau klausti, ar tas jūsų pasiūlymas galioja ir gerbiamajam V. Bakui – jis pasisakė viešai už pirmalaikius Seimo rinkimus, ir dėl jo pasakymo apie bebrus Seime. Gal jums žinoma, ar jis yra pamatęs bebrų dėl to, kad Seimo rūmai yra arti Neries, ar tiesiog bando Seimo narius suskirstyti į bebrus ir ne bebrus, ar tokie vartojami epitetai yra tinkami Seimo komiteto vadovui?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Pratęsime, matyt, gamtosaugos temą. Vyriausybės valanda, Vytai. Tai pirmiausia dėl mano pasakymo. Aš nesakiau, kad tie, kurie pasirašė ar inicijuoja, turėtų išeiti. Sakiau, jeigu žmonės, kurie inicijuoja ir siūlo, jie mato, kad jiems yra sunku, neįdomu ar galbūt kitokios priežastys, dėl darbo Seime yra apsunkintos... tai gali pasekti puikiu pavyzdžiu. T. Langaitis pasakė, kad jam čia nėra veiklos, valstiečiai trukdo dirbti ir jis išėjo, matyt, į verslą toliau dirbuotis. Toks kelias yra. Aš matau prasmę darbo Seime, manau, kad Seimas darbingas, jį gerai atlieka visas funkcijas, visas – nuo įstatymų leidybos iki parlamentinės kontrolės, o kam yra

per sunku, tai aš natūraliai suprantu, gal kas per daug dirba, vis tiek išseko po daugelio dešimtmečių, gal kažkas atsitiktinai pateko ir pamatė, kad ne savo vietoje, tai tokius sprendimus galime priimti. Aš tai siūlau... Nes siūlyti tokią iniciatyvą gali tikrai bet kuris Seimo narys, bet kuriam sunku, tai jis apsisprendžia.

Kalbant apie įvairiausių gamtosauginius terminus, tai, kiek aš paskaičiau, Vytautas nekalbėjo apie „bebrus“, esančius Seime kažkur, neįvardino institucijų. Bet tą terminą, kuris yra kažkada pavartotas ir įgavęs sparnuotą frazę, apibūdinantis, tikrai nemanau, kad būtų korektiška vartoti žmonių atžvilgiu. Bebras yra gyvūnas, kuris ir žalos daro, ir naudos gamtai, bet asocijuoti su Seimo nariais tikrai nereikėtų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia G. Vaičekauskas. Ruošiasi G. Burokienė.

G. VAIČEKAUSKAS (*LSF*). Ačiū, pirmininke, už žodį. Gerbiamasis vidaus reikalų ministre, sakykite, ar viskas yra gerai su policijos reforma, nes pareigūnų profsajungos nėra patenkintos, nors policijos reitingai yra žvėriškai dideli – 71 %, bet mes skaitome spaudą ir matome, kad nėra viskas gerai. Jeigu ne ta reforma, tai būtų neįvykusių kai kurių rezonansinių nusikaltimų. Koks būtų jūsų matymas? Ačiū.

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Pabaigos nesupratau – būtų neįvykusių rezonansinių nusikaltimų. Visi rezonansiniai nusikaltimai yra tiriami ir tikrai yra prioritetiniai. Apie ką jūs kalbate, aš tikrai negaliu pasakyti, bet, mano žiniomis, 99 % visų sunkių nusikaltimų yra ištirti. O policijos reformą, kaip jūs žinote, mes Vidaus reikalų ministerijoje įvertinome. Mano vertinimas buvo, taip mokykliškai kalbant, įvertinti 8 balais, bet mes numatėme tam tikras grėsmes, pasakėme problemas, sutarėme su Policijos departamento vadovybe, kaip jas reikėtų taisyti. Viena iš tų grėsmių, ką mes ir matėme, ir kartais spaudoje išlenda, kad nepakankamai yra tiriami smulkesni nusikaltimai, pavyzdžiui, vagystės ir t. t. Tai mes tas grėsmes matėme, pasakėme, policija sakė darys išvadas, stebės situaciją.

Bet aš neįsivaizduoju dabar situacijos be tos reformos. Įsivaizduokite, finansavimas nebūtų didinamas, o būtų likę vėl 10 tūkst. su viršum pareigūnų ir būtų toks pats seno pobūdžio darbo organizavimas. Šiandien vidutinis pareigūnų atlyginimas būtų ne 700–800 eurų, bet būtų 400 eurų. Tikrai būtų daug didesnė problema nei dar kai kurios smulkmenos, kurias reikia išspręsti organizacinėmis priemonėmis. Aš tikiu, kad policijai tai pavyks padaryti. Ir kitos įstaigos taip pat žengia šituo keliu. Jeigu aš jums atsakiau, ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. G. Burokienė. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamasis susisiekimo ministre, labai sveikintina, kad pagaliau atsirado asfaltavimo programoje labai aiški metodika, pagal ką rajonuose bus asfaltuoti keliai, žvyreliai. Bet norėčiau jūsų vertinimo, kaip jūs įvertintumėte tokį, sakyčiau, Kelių direkcijos įdomų vertinimą vieno Panevėžio rajono kelių – Nauradai–Sujetai–Sinkonys? Ir klausimas yra... tikriausiai visi tie penki kriterijai ir vienas iš kriterijų yra, ar pagerės lankytinų vietų pasiekiamumas. Tame kelyje yra vienintelis Lietuvoje memorialinis muziejus labai gerbiamai rašytojai, politikai Gabrielei Petkevičaitėi-Bitei. Įvertinta – nulis. Ar išasfaltuotų kelių ruožas pagerins susisiekimą su administraciniais centrais? Nėra nė vieno išasfaltuoto kelio, nebent per mišką. Irgi įvertinta – nulis. Kaip jūs tai vertinate?

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Pati metodika turėtų būti pakankamai aiški. Dėl šio vertinimo dabar negaliu ko nors komentuoti, norėčiau paprašyti, ar jūs galėtumėte pateikti tikslesnę informaciją, išsiaiškinsiu ir jums pranešiu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi J. Liesys.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Norėčiau paklausti premjero. Vakar aukščiausiu lygiu keturios pagrindinės sostinės: Vašingtonas, Londonas, Paryžius, Vokietija tarėsi, kaip reaguoti kartu į cheminę ataką Jungtinėje Karalystėje. Amerika jau šiandien išreiškė solidarumą. Labai tikėtina, kad bus kreiptasi į visas NATO valstybes, siekiant solidarizuotis, atšaukti, pasiūlyti tam tikriems žvalgams palikti teritorijas ir gal net nutraukti oficialius santykius aukščiausiu lygiu su Rusijos Federacija. Ar jūs pritarсите šiam siūlymui ir atšauksite, pakeisite savo poziciją dėl būtinybės atnaujinti dialogą per tarpvyriausybę komisiją su Rusija tokiu atveju?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Kai bus pasiūlymas, mes tikrai žinome, bendraujame, tuos svarstymus ir konkrečius siūlymus vertiname taip pat, kokie būtų galimi, tai mes tikrai priimsime sprendimą, kaip ir numato Vyriausybės kompetencija.

O grįžtant prie tos tematikos, aš pasakiau, ką pasakiau, ir tas minimalus politinis kontaktas, kurio nėra, dėl to buvo išreikštas susirūpinimas. Tik tiek galiu pasakyti. Bet, be abejo, bus priimti solidarūs sprendimai su Jungtine Karalyste. Matyt, kitaip tikėtis būtų sunku.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Liesys. Ruošiasi R. Šarknickas.

J. LIESYS (*LSF*). Ačiū gerbiausiai pirmininkei. Šiandien populiariausia yra švietimo ministrė, tai negaliu aplenksti jos, neužduodamas klausimo, į kurį tikrai bus lengva atsakyti.

Visų pirma, kada ir ar bus pratęstas abiturientų egzaminų pasirinkimas, nes dabar uždarytos naujos programos? Tie, kurie siejo viltį su tolesniais mokslais, egzaminus vaikai pasirinko anksčiau, tuoj laikys, šiuo metu jiems tikrai nėra lengva, nes jų siekiamybė buvo tokia ir dabar tos programos neveiks.

Antras klausimas būtų. Kada pedagogai gaus nors juodraštinį variantą to vadinamojo etatinio apmokėjimo, metmenis? Visų pirma pedagogai irgi nori žinoti, ar atlyginimas keisis nuo 18 valandų. Jūs taip kalbate. Koks skaičius moksleivių klasėse kaime ir mieste, ar keisis, ar ne? Pedagogai susirūpinę, kad rugsėjis jau čia, o jūs sakote... dar tik nežinomybė. Vieni renkasi, matyt, emigraciją, kiti renkasi likti veteranų vietoje.

PIRMININKĖ. Klauskite.

J. LIESYS (*LSF*). Norėtume sužinoti, kada pedagogams bus pranešta, nors juodraštinis variantas, nors ir mums, Seimo nariams, parodysite, kaip atrodys tas etatinis apmokėjimas? Man atrodo, grįžtame į sovietmetį.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Tiksliau, du klausimus. Dėl moksleivių, kurie pasirinko egzaminus. Dar kartą noriu, kad nebūtų skleidžiama dezinformacija. Nė viena studijų kryptis nėra uždaryta, tiesiog nekokybiškų studijų programų... Manau, kad ir būsimi stojantieji, ir studentai, taip pat tėveliai norime būti tikri, kad studijų programos, kurios dalyvauja priėmimo, yra tikrai kokybiškos. Abiturientams pasirinkimas tikrai yra pilnas ir jų pasirinktų egzaminų laikymas tikrai nesudaro jokios prielaidos baimintis, kad reikės persigalvoti stojant. Visos studijų kryptys dalyvaus priėmimo.

Dėl pedagogų – į šį klausimą tikrai šiandien jau atsakiau. Kitą trečiadienį Švietimo ir mokslo komitete bus pristatomas etatinis mokytojų apmokėjimo modelis, taip pat ateisime ir pristatysime frakcijose. Emigruoti mokytojams tikrai nereikia, nes nuo rugsėjo mėnesio yra numatyta 17 mln. eurų papildomai biudžetė lėšų, taip pat yra planuojamas lėšų didinimas ir kitų metų biudžetė. Aš labai tikiuosi, kad Seimas pritaris, jog mokytojų atlyginimai kiltų, kaip ir numatyta Vyriausybės programoje.

Dėl vaikų skaičiaus klasėje. Tai nėra susiję su etatiniu apmokėjimu. Tai yra mokyklų tinklo taisyklės ir tai yra kitas klausimas, kurį taip pat rengiame. Be jokios abejonės, turėsime plačiai diskutuoti Seime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi A. Navickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Jungtinės Tautos šiandien paskelbė, kad Lietuva pakilo dviem punktais aukščiau ir pirmauja iš Pabaltijo šalių dėl laimingiausios valstybės. Dėkoju Vyriausybei ir Seimui – einame geresne linkme.

Klausimas būtų susisiekimo ministrui. Buvau sušaukęs Dzūkijos regiono merus, administracijos darbuotojus dėl Nemuno dugno gilinimo 80 centimetrų ir visos savivaldybės faktiškai pritarė (ten, kur eina Nemuno vingis), nes iš Lenkijos ir Baltarusijos atplaukia, sudėjus skaičių, per metus 300 tūkst. turistų, tačiau jie sustoja ties Druskininkais ir viskas. Taigi lėšos, kaip sakyti, neateina į mūsų valstybę. Buvo susitikimas su jūsų viceministru, gal yra kokių nors žinių dėl šio projekto?

R. MASIULIS. Ačiū jums už klausimą. Ar tikrai 300 tūkst. turistų atvažiuoja, toks skaičius atplaukia per kanalą? (*Balsai salėje*) Dėl paties projekto. Aš nesu matęs to projekto, nes Nemuno gilinimo yra du variantai: arba jis yra gilinamas, arba statomos bunos, kurios sudaro natūraliai didesnę srovę ir pati srovė išgilina, toks būdas yra ilgaamžiškesnis. Dėl gilinimo būdo, tikrai apie

tokį nesu girdėjęs, pasidomėsiu. Mes bendravome su jumis praeitais metais, tas klausimas, žinau, jūsų rajonui aktualus, bet tikrai į realius projektus jis nėra materializavęsis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Navickas. Ruošiasi A. Armonaitė.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau užduoti klausimą švietimo ir mokslo ministrei. Po S. Tumėno klausimo jau galvojau, kad nebereikės klausti, bet po jūsų atsakymo turbūt man klausimų liko dar daugiau. Man jūsų atsakymas nuskambėjo maždaug taip, kaip 1940 metais, kai trys Baltijos valstybės buvo įtrauktos į Sovietų Sąjungą vardan to, kad jos būtų laimingesnės, gražesnės ir turtingesnės. Lygiai taip pat skamba atsakymas, kad mes dabar turime Istorijos institutą, Tautosakos, Genocido tyrimo centrą ir dar vieną jungti į vieną Humanistikos centrą, kad visi būtų laimingesni ir gražesni. Ar šiuo atveju nenutinka taip pat, kad mes imame labai unikalias institucijas, turinčias savo unikalumą, savo tradiciją, ir jas bandome galbūt dėl viešosios vadybos ar dar dėl ko nors sujungti į kokį nors vieną hidridą, kuris gal gražiai skamba, bet...

PIRMININKĖ. Klauskite.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Tai aš bandau suprasti jūsų argumentus šiuo atveju. Ar tikrai jau yra toks Vyriausybės siūlymas?

J. PETRAUSKIENĖ. Dar kartą bandyčiau paaiškinti. Šiandien ar rytoj turėtų būti pateikta medžiaga Švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje apie darbo grupės siūlymus, taip pat argumentus. Jokių būdu tai nėra siūlymas naikinti, tai yra siūlymas sustiprinti išlaikant kiekvienos institucijos, ką jūs ir teisingai pažymite, kas yra be galo svarbu, ką aptarėme su bendruomenėmis, tapatybę, taip pat sudaryti galimybes vykdyti ir tarpkryptinius tyrimus. Manau, kad ta panika, kuri yra skleidžiama, neturi jokių argumentų. Kaip kartu dirbdamos ir vykdydamos įvairius tyrimus institucijos galėtų, pirmiausia ne institucijos, o tyrėjai prarasti savo tapatybę? Kviečiu susipažinti su siūlymais, mes tikrai dar organizuosime daug diskusijų. Iškeltos grėsmės tikrai yra daugiau panikos pagrindu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Armonaitė ir dar suspės paklausti L. Staniuvienė, nes buvome sutarę, kad pratęsiame septynias minutes, nes vėliau ir pradėjome. Gerbiamoji Aušrine, prašom.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju. Aš turiu klausimą ūkio ministrui V. Sinkevičiui. Jūsų pirmtaiko, kito ministro – M. Sinkevičiaus, buvusio ūkio ministro, kadencijos pradžioje klausiau, ar planuojate sugrįžti prie verslo priežiūros institucijų pertvarkos, kuri buvo pradėta anksčiau, kad būtų orientuota verslo priežiūra ir kontrolė ne į baudas, o į konsultacijas, kad daugiau verslų galėtų vystyti savo veiklą ir nesukti galvos dėl gresiančių kažkokių baudų dėl smulkių neatitikimų. Tai gi jis deklaravo labai didelį palaikymą, tačiau nieko nebuvo absoliučiai. Tai noriu paklausti. Esu girdėjusi, kad jūs irgi planuojate sugrįžti, tai galbūt sugrįžote ir kaip sekasi su tomis kontroliuojančiomis institucijomis bendradarbiauti ministerijai? Žinau, kad kartais tai politinei valdžiai yra labai sunku susikalbėti su administracine valdžia.

PIRMININKĖ. Klauskite.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Tai būtų įdomu išgirsti.

V. SINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Dėkoju už klausimą. Iš tiesų geras klausimas. Manau, kad pirmiausia ir prieš tai buvęs ministras, ir aš tikrai pripažįstame, kad klausimas yra aktualus. Didžiausia problema turbūt, kad ministerija nekontroliuoja visų verslų prižiūrinių institucijų, jos priklauso skirtingoms ministerijoms. Aš čia džiaugiuosi turbūt pirmiausia bendradarbiavimu su Aplinkos ministerija, kur be galo yra svarbu ir svarbiausias turbūt dėmesys statybų sektoriui, kur ilgiausiai užtrunka gauti projektų leidimus, statybų leidimus ir panašiai. Tai čia dirbame su Aplinkos ministerija.

O dėl būtent Ūkio ministerijos, tai jau baigiamas rengti visų verslų prižiūrinių įstaigų konsolidacijos planas. Mes manome, kad iš tų keturių galėtų likti tik viena.

Kitas dalykas, kas turbūt mums yra svarbiausia šiuo atveju, tai yra keisti tą galbūt logiką ir uždavinius verslų tikrinančių organizacijų, kad jos galbūt duotų ne tik metus, konsultuotų verslą, kaip dabar yra, ir pradėtų bausti nuo antrų metų, bet galbūt yra galimybė pratęsti tą terminą nesant piktnaudžiavimams bent iki trejų metų. Tai taip pat leistų verslui laisviau kvėpuoti. Aš galiu pasidžiaugti, kad yra įstaigų, kurios jau tą mentalitetą pakeitė. Ir šiandien, kai susitinki su turiz-

mo asociacijomis, jos džiaugiasi institucija, kuri prižiūri turizmo veiklą, kad pagaliau ji sprendžia problemas kalbėdamasi. Yra dialogas, o ne aklas baudų rašymas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutinė klausia L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Mano klausimas yra socialinių reikalų ir darbo ministrui, bet kadangi jo nėra, tai atsakys premjeras. Vyriausybė pritarė remti jaunas šeimas, perkančias būstą regionuose, bet nauda abejojama. Kaip teigia analitikai, projektas trumparegiškas ir nesprendžia problemų. Tai gali dar labiau paskatinti emigraciją. Ar parama bus vienoda didelio miesto regione besikuriančioms šeimoms (turiu omeny Vilniaus rajoną, Kauno, Klaipėdos) ir nutolusioje regione savivaldybėje? Jei nebus apibrėžties, diferenciacijos, nutolę regionai stagnuos ir toliau. Visi kursis prie didžiųjų miestų. Šalia būsto paramos turi būti ir parama jaunoms šeimoms, kuriančioms tame regione verslus. Antraip parama būstui neteks prasmės. Kaip jūs manote, ministre? Premjere.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tai ministre ar premjere? Vyriausybė vakar pritarė įstatymo projektui. Labai aiškiai kriterijai yra sudaryti atsižvelgiant į kainas pirmiausia. Mes remsime tas šeimas, kurios patenka į socialiai remtinas, nepriklausomai nuo jų turimų pajamų. Tas išlieka. Atsiranda naujas mechanizmas, susietas su vaikų skaičiumi ir regionais. Priklausomai nuo tos būsto kainos, kuri ir lemia, kur yra trauka arba prestižas, kur yra regionas, tai nepatenka didieji miestai ir vieno didžiojo miesto dalis, net ir atskiros dalys yra pagal gyvenamojo būsto kainų vertinimą. Tai jeigu jūs manysite, kad šitas įstatymas nepasieks tikslo, tai galėsite tada išreikšti čia, Seime, nes dėl įstatymo reikės balsuoti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, dėkoju už pateiktus klausimus ministrams. Ministrams dėkoju už išsamius ir labai prasmingus atsakymus. Linkime visiems sėkmės darbe.

Dabar slaptas balsavimas. Nepamirškite balsuoti. Mes nutarėme, kad turime atlikti pareigą dėl V. Sadausko, dėl teisėjų. Balsavimas tęsis iki 14 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). Gerbiamieji kolegos, baigiame rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 145 STENOGRAMA

2018 m. kovo 15 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
G. KIRKILAS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (KIRKILAS, LSDDF). Pradedame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Registracija. Gerbiamieji kolegos, užsiregistravo 74 Seimo nariai.

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vigilijaus Sadausko atleidimo iš akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigų dėl nepasitikėjimo“ projektas Nr. XIIP-1768 (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, leiskite perskaityti balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Vigilijaus Sadausko atleidimo iš akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigų dėl nepasitikėjimo“ projekto Nr. XIIP-1768 priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduoda 110 biuletenių, rasta 110 biuletenių, galiojančių – 107, negaliojančių – 3. Už – 77, prieš – 17, susilaikė 13. Seimo nutarimui pritarta. (*Gongas*)

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIP-1738 (priėmimo tęsinys)

Kitas balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Vytauto Piesliako atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIP-1738 priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 110 biuletenių, rasta 110 biuletenių, galiojančių – 109, negaliojančių – 1. Už – 102, prieš – 5, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.05 val.

Įstatymo „Dėl Daugiašalės konvencijos, kuria įgyvendinamos su mokesčių sutartimis susijusios priemonės, skirtos užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui, ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-1649 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – Įstatymo „Dėl Daugiašalės konvencijos, kuria įgyvendinamos su mokesčių sutartimis susijusios priemonės, skirtos užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui, ratifikavimo“ projektas Nr. XIIP-1649. Kviečiu pranešėją viceministrą D. Sadecką. Pateikimas. Prašom, viceministre.

D. SADECKAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pristatau Daugiašalės konvencijos, kuria įgyvendinamos su mokesčių sutartimis susijusios priemonės, skirtos užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui, ratifikavimo projektą. 2017 m. birželio 7 d. Pa-

ryžiuje buvo pasirašyta Daugiašalė konvencija, kuria įgyvendinamos su mokesčių sutartimis susijusios priemonės, skirtos užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui, kuri, vadovaujantis Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 6 punktu, turi būti ratifikuota būtent Seime priimant įstatymą.

Šios konvencijos su Lietuvos išlygomis ir pranešimais ratifikavimas suteiktų galimybę Lietuvos Respublikai efektyviausiu būdu, ne dvišalių derybų būdu, o būtent ratifikuojant šią konvenciją, sinchronizuotai įgyvendinti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos paskelbtose mokesčių bazės erozijos ir pelno paskirstymo projekto galutinėse ataskaitose numatytas priemones, susijusias su dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartimis. Iš esmės tai yra priemonės, kurios yra nukreiptos prieš piktnaudžiavimą šiomis sutartimis ir gerinančios ginčų, kylančių iš sutarčių, sprendimo mechanizmą.

Ratifikavus šią konvenciją Lietuva atliktų vidaus procedūras dėl konvencijos nuostatų įsigaliojimo bei taikymo Lietuvos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių atžvilgiu, tačiau šie dvigubo apmokestinimo sutarčių pakeitimai įsigalios tik tuomet, kai kita Lietuvos dvigubo apmokestinimo sutarčių šalis atliks vidaus procedūras, ratifikuodama konvencijos nuostatas, tai yra taikomas simetriškumo principas. Į ką norėčiau atkreipti dėmesį, kad pati konvencija neįsigalios... tikrai tuomet, kai penkios šalys atliks vidaus procedūras ratifikuodamos konvenciją. Šiuo metu yra tikrai keturios šalys, ratifikavusios šią konvenciją. Taigi turime galimybę tapti ta penktąja šaliimi, kuri duos kaip ir startą tai konvencijai pradėti galioti. Tiek būtų trumpai.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti Seimo narys K. Glaveckas. Prašom, kolega.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis pranešėjau, aš turiu tokį klausimą. Kadangi čia esame ir Valstiečių partija, ir Liberalų, tai visi žinome, kas tai yra žemės erozija, kad griaužia kirminai, griūna ta žemė. Dabar ta pelno bazės erozija. Paaiškinkite visiems paprastai, kas yra pelno bazės erozija, iš kurios vietos griaužiama ta bazė ir kiek ji gali būti sugriaužta. Labai ačiū.

D. SADECKAS. Įvairios šalys turi įvairų reglamentavimą, ir kai kurios įmonės naudojami tam tikromis lengvatomis registruodamos, pavyzdžiui, įmonės vienoje šalyje ir naudodamosi galbūt tam tikromis lengvatomis, galiojančiomis kitoje šalyje. Tas bendras susitarimas įvairių šalių, siekiant artinti tą reguliavimą, yra tam ir skirtas, kad artintų tą reguliavimą arba susitartų dėl tam tikrų išimčių netaikymo, arba kaip išvengti bendrai šalims, kad įmonės nesinaudotų ir nepiktnaudžiautų mokesčių tikslais būtent tomis išimtimis.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nėra norinčių kalbėti už ir prieš. Kolegos, balsuojame po pateikimo dėl įstatymo projekto Nr. XIII-1649. Kas pasisako už įstatymą, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 92 Seimo nariai, už – 92. Vienbalsiai, nėra susilaikiusių ir balsavusių prieš.

Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Galime pritarti? Pritarta. Papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Galime pritarti? Pritarta. Nėra daugiau norinčių ką pasiūlyti? Nėra. Siūloma svarstyti šiuo metu balandžio 19 dieną.

15.10 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Japonijos sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-1551 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Japonijos sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-1551. Pranešėjas – viceministras D. Sadeckas. Prašom, kolega. Pateikimas.

D. SADECKAS. Pristatau įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos ir Japonijos sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“. 2017 m. liepos 13 d. Vilniuje buvo pasirašyta Lietuvos Respublikos ir Japonijos sutartis dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos, ji, kaip ilgalaikė tarptautinė ekonominė sutartis, taip pat turi būti ratifikuota Seime priimant įstatymą.

Ratifikavus sutartį ir jai įsigaliojus bus sudarytos sąlygos išvengti dvigubo tų pačių pajamų apmokestinimo Lietuvoje ir Japonijoje, nes šiuo metu negaliojant sutarčiai nėra užtikrinamas teisinis tikrumas dėl sutarties šalių gyventojų ir įmonių kitoje sutarties šalyje gaunamų pajamų apmokestinimo tvarkos, taikomos mažiau palankios pajamų dvigubo apmokestinimo panaikinimo sąlygos ir nėra nustatytų dvišalių administracinio bendradarbiavimo gairių. Taigi, priėmus, ratifikavus šią sutartį, atsirastų didesnis teisinis tikrumas tiek Lietuvos gyventojams, tiek Lietuvos įmonėms sprendžiant įvairius ginčus, susijusius su mokesčiais. Tiek būtų trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti A. Baura. Prašom, kolega.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamasis viceministre, su Japonija mūsų šalis gal daugiau kaip du dešimtmečius palaiko ir diplomatinis, ir kultūrinis, ir verslo ryšius, o sutartis dėl to, ką jūs pristatote, pasirašyta praeitais metais. Klausimas būtų toks: ar dar turime panašių atvejų su tokiais tikrai pažangiomis, stipriomis šalimis, kurių santykiai yra užmegzti, tačiau dėl šito dvigubo apmokestinimo sutarčių nėra pasirašyta?

D. SADECKAS. Dabar atsakyti tiesiog įvertinęs, ar yra dar tokių pažangių arba tokio masto šalių, su kuriomis neturime sutarčių, negalėčiau, bet tiesiog apibendrinamas galėčiau pasakyti, kad Lietuva šiuo metu yra ratifikavusi arba turi, atrodo, 55 sutartis būtent dėl dvigubo pajamų apmokestinimo išvengimo. Šiuo atveju, kadangi suprantate mastą, tai yra apie ketvirtadalį pasaulio šalių, su kuriomis turime tokius, ar dar tokių pažangių yra likusių, šiuo metu negalėčiau atsakyti, reikėtų turbūt atskiro vertinimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ar yra norinčių dėl motyvų?

Už – M. Puidokas. Prašom, kolega.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Kaip Tarpparlamentinių ryšių su Japonija grupės pirmininkas iš tikrųjų norėčiau pasidžiaugti stipriai aktyvėjančiu Lietuvos ir Japonijos tarpusavio bendradarbiavimu. Vos prieš kelis mėnesius pas mus šalyje lankėsi jų premjeras Š. Abė, turime ypatingą ryšį per jų diplomata Č. Sugiharą. Jis gelbėjo tūkstančius žydų tautybės žmonių per karo baisumus. Manau, kad ši sutartis su Japonija mums tikrai yra labai svarbi, nes tai yra stiprus žingsnis į Pietryčių Azijos regioną, ir tas suaktyvinimas tikrai mums yra reikalingas. Tuo pačiu keliu žengia Lenkija, kitos mūsų regiono šalys ir, kaip jau buvo minėta atsakant į klausimą, ko gero, geriau vėliau negu niekada. Ko gero, tikrai būtų buvę ypač gerai, jei ši sutartis būtų buvusi pasirašyta daug anksčiau. Taigi kviečiu kolegas palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Balsuojame. Kas pritaria įstatymo projektui Nr. XIII-1551, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 91 Seimo narys, vienbalsiai, 91 – už. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Užsienio reikalų, papildomu komitetu – vėl Biudžeto ir finansų komitetas. Galime pritarti? Ačiū. Pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 19 dieną.

15.15 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 27, 29, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1668ES (pateikimas)

Gerbiami kolegos, mes praleisime 2-3 klausimą ir paprašysime iš karto viceministrą pristatyti 2-4 klausimą – Fizinių asmenų bankroto įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1668. Pateikimas. Prašau.

D. SADECKAS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Fizinių asmenų bankroto įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Projektu yra siekiama trijų pagrindinių tikslų.

Pirmasis tikslas yra įgyvendinti 2017 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą, kuriuo Konstitucinis Teismas pripažino, kad iki šiol galiojančios įstatymo nuostatos, pagal kurias fiziniam asmeniui bankrutavus nurašomi neįvykdyti reikalavimai atlyginti nusikalstamomis veikomis padarytą žalą, prieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 2 daliai, numatančiai, kad asmeniui padarytos moralinės ir materialinės žalos atlyginimą nustato įstatymas, taip

pat konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams. Šiuo tikslu projekte yra nustatoma, kad reikalavimai atlyginti nusikalstamomis veikomis padarytą žalą nebus nurašomi dėl fizinio asmens bankroto.

Antrasis tikslas yra įgyvendinti 2015 metais Ūkio ministerijos atliktos įstatymo stebėsenos rekomendacijas, pašalinant per penkerius įstatymo taikymo metus praktikoje išryškėjusius teisinio reguliavimo trūkumus. Šiuo tikslu įstatymo projekte siūloma įtvirtinti teismų praktikoje jau pripažįstamą galimybę viename procese bankrutuoti keliems bendro turto ir prievolių siejamiems fiziniams asmenims. Taip bendrų turto ir prievolių siejamiems asmenims lengviau paruošti bendro mokumo atkūrimo planą, o ir tokių asmenų procesą yra ekonomiškiau vykdyti vienoje byloje.

Kitas dalykas, kuris yra siūlomas projekte, yra sureguliuojama galimybė keliems asmenims priklausantį turtą parduoti kaip vieną objektą tais atvejais, kai bent vienas iš bendraturčių bankrutuoja, o iš kitų išieškojimą vykdo antstoliai. Tai tokiu būdu nebereikės turto dalinti ir parduoti dalimis, dėl ko gaunama mažesnė kaina.

Trečia priemonė, kuri yra skirta mano minėtam tikslui įgyvendinti, yra nustatomi turinio reikalavimai bankroto administratoriaus išvadai dėl mokumo atkūrimo plano ir kreditoriams teikiamoms ataskaitoms dėl mokumo atkūrimo plano vykdymo. Taip bus užtikrinama, kad administratoriaus išvadoje ir ataskaitose būtų pateikti visi teismams, kreditoriams ir pačiam fiziniam asmeniui reikalingi duomenys.

Ir ketvirta priemonė tikslui įgyvendinti – yra tikslinami procesinių veiksmų atlikimo terminai, nustatant objektyviai pagrįstą jų trukmę. Manome, kad iki šiol terminai buvo, sakyčiau, nerealiūs, todėl jų buvo nesilaikoma. Dėl terminų koregavimo procesas neturėtų pailgėti.

Trečiasis šio įstatymo projekto tikslas yra sudaryti sąlygas tinkamai įgyvendinti 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl nemokumo bylų. Tai būtent šiuo tikslu yra siūlomos kelios priemonės. Yra tikslinamas apie fizinio asmens bankrotą kaupiamų duomenų sąrašas. Šiuo metu yra kaupiami ne visi duomenys, kuriuos kaupti reikalauja reglamentas. Ir antra priemonė – yra numatoma, kad įstatymas bus taikomas visoms Lietuvos Respublikoje nagrinėjamosioms fizinių asmenų bankroto byloms. Tai pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą jis negalėtų būti taikomas vadinamosioms teritorinėms bankroto byloms, t. y. šiuo metu įstatymo negalėtų būti taikyti byloms, skirtoms skolininko turtui, kuris yra kitose valstybėse nei Lietuva, realizuoti. Šis įstatymas leistų būtent taikyti įstatymą ir mano minėtoms teritorinėms byloms.

Į ką norėčiau atkreipti dėmesį. Kadangi šis įstatymas įgyvendina vieną iš reglamentų, tai reglamento nuostatos dėl informacijos apie fizinių asmenų bankroto procesus įsigalioja šių metų birželio 26 dieną, todėl labai svarbus šio įstatymo priėmimas būtent pavasario sesijoje. Tai tiek trumpai apie įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Viceministre, jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis – M. Majauskas. Prašau, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėkoju gerbiamam viceministrui už pristatymą. Na, yra sakoma, kad šalyse, kur auga alyvuogės, bankrutavimo terminai yra du kartus ilgesni. Tai alyvuogės neauga, bet panašu, kad mes einame link ilgesnių terminų. Ilgesni terminai reiškia, kad brangiau ir sunkiau yra pačiam žmogui, ilgesnis terminas – sunkiau atsigauti, sunkiau atsikelti, sunkiau iš naujo vėl pradėti procedūras ir procesą gyvenimo kurti, ir imtis veiklos. Ir teismams yra sunku, ir valstybei sunku, ir bankams yra mažiau motyvacijos skolinti.

Šiandien jūs pasakėte, kad terminai yra nerealūs, todėl jie nėra vykdomi. Man atrodo, kad terminai yra realūs ir jie netgi turėtų būti trumpinami, bet tam, jog jie galėtų būti vykdomi, reikėtų stiprinti teismų administracijos kompetencijas. Finansines kompetencijas, specifines bankroto administravimo kompetencijas, kad teismai galėtų objektyviai, greitai ir efektyviai spręsti tas bylas. Užuoat stiprinę teismus, mes šiuo atveju ilginame terminus. Taip, čia yra gerų dalykų dėl nusikalstamos veikos padarytos, kad...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). ...bet, man atrodo, terminų ilginimas nėra geras dalykas. Mano klausimas būtų toks. Ar jūs nesvarstytumėte trumpinti konkrečiai terminus, nustatant laiptelius,

kad, pavyzdžiui, iki tam tikros sumos bankrotas truktų tiktai metus, kaip Latvijoje, o virš tam tikros sumos jau būtų treji metai, kaip dabar?

PIRMININKAS. Prašau.

D. SADECKAS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Atsakau į jūsų klausimą dėl termino. Kaip aš ir minėjau, tikslinami tam tikrų procesinių veiksmų atlikimo terminai, tačiau dėl terminų koregavimo visas procesas neturėtų pailgėti.

Į klausimą apie palyginimą terminų, kaip yra kai kuriose kitose šalyse. Kaip pavyzdys, jūs paminėjote Latviją. Latvijoje bankroto trukmė priklauso nuo to, kokią dalį kreditorių reikalavimų patenkina bankrutuojantis asmuo, ir varijuoja nuo pusantų iki trejų metų. Lietuvoje šiuo metu yra treji metai. Jeigu žiūrėtume kai kurias kitas šalis, tai jūs minėjote labiau turbūt Pietų Europos šalis, tačiau atkreipčiau dėmesį, kad Vengrijoje, Čekijoje yra penkeri metai, Airijoje turime netgi šešerių metų proceso trukmę. Lietuvoje turime trejus metus. Jis yra sutrumpėjęs. Kažkada buvo penkeri metai. Šiuo metu turime trejus metus, tą trukmę. Manau, kad ateity svarstyтина galimybė taip pat tą terminą peržiūrėti.

PIRMININKAS. Kolega A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas viceministre, čia mano klausimas sietųsi su gerbiamo Mykolo tiek paminėtu Latvijos atveju, tiek jūs iš dalies ir atsakėte. Bet būtų labai įdomu, o kokią vis dėlto dalį sudaro, kas būtent naudojasi Latvijos paslaugomis, kam reikia skelbti bankroto procedūras, jei renkasi tokią šalį kaip Latvija? Koks čia galėtų būti procentine išraiška skaičius Lietuvos piliečių?

D. SADECKAS. Iš tikrųjų taip, tiek Jungtinėje Karalystėje, kuri irgi minėta buvo, tiek Latvijoje fizinių asmenų bankroto procesas yra trumpesnis, todėl tam tikra prasme yra palankesnis bankrutuojančiam asmeniui. Dėl to pasitaiko, kad fiziniai asmenys siekia bankrutuoti tose šalyse. Tikslių duomenų mes neturime, tačiau manome, kad tai yra jau kur kas retesnis reiškinys galbūt, negu buvo pačioje pradžioje. Duomenų, kiek iš tikrųjų tiek Latvijoje, tiek Jungtinėje Karalystėje bankrutuoja žmonių, mes šiuo metu neturime, tačiau vykdant mano minėtą reglamentą ir sujungus valstybių narių informacines sistemas apie fizinių asmenų bankrotą tokia informacija taps prieinama ir tada jau galėsime matyti, kiek Lietuvos piliečių bankrutuoja kitose šalyse.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau pasiteirauti. Vis dėlto mūsų Bankroto įstatymas ir kitų aplinkinių šalių bankroto įstatymai. Kiek teko girdėti, iš tikrųjų bent jau anksčiau bankroto procedūros buvo vykdomos per Latviją, nes, ko gero, ten procedūros kur kas paprastesnės.

Dar kitas klausimas. Ar iš tikrųjų tas parduodamas bendras turtas fizinių asmenų, nors nebankrutuojančių, nėra deklaratyvus, nes atvirksčiai, kai kada galbūt daugiau būna fizinių asmenų vienoje vietoje bendraturčių su sąlyga, kad nebūtų apskritai parduodamas tas turtas, siekiant apsaugoti turtą? Ar iš tikrųjų tai praktikos patikrinta? Kodėl toks punktats atsiranda apskritai?

D. SADECKAS. Atsakant į klausimą dėl palyginimo su kitomis šalimis. Kaip ir minėjau, taip, tiek Latvijoje, tiek Jungtinėje Karalystėje tie terminai šiek tiek trumpesni. Tikrai žinome, kad pasitaiko atveju, kai fiziniai asmenys naudojasi būtent tomis šalimis vykdydami bankroto procesą, tačiau tikslių duomenų... Turime tam tikros informacijos, kad tų žmonių nėra reikšmingai daug arba auga skaičius, tačiau tikslesnius duomenis turėsime įsigaliojus reglamentui, kai matysime visų šalių informaciją, nes jos keisis tokia informacija.

Dabar dėl keliems asmenims priklausančio turto realizavimo, tai iš tikrųjų pasiūlymas būtų yra kilęs iš iki šiol galiojančio teisinio reguliavimo taikymo problematikos, kai bandoma dirbtinai tą turtą skaidyti ir tada parduodant jį dalimis gaunama mažesnė kaina, dėl ko nukenčia pats bankrutuojantis asmuo.

Ar nėra rizikos, sakykime, piktnaudžiauti būtent šituo, kad kažkaip kėsintumės į savininkų nuosavybę? Manau, kad ne, nes yra numatyta, kad pardavimo teisėtumą užtikrins teismo kontrolė, tai yra keliems asmenims priklausančią turtą kaip visumą bus galima parduoti tik jiems (savininkams) sutinkant ir tik gavus teismo leidimą. Šiuo atveju bus užtikrinama tam tikra kontrolė, kad nebūtų piktnaudžiaujama šia teise.

PIRMININKAS. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, mano klausimas susijęs su tuo pačiu 27 straipsniu dėl bendro turto pardavimo, kai tik vienas iš bendraturčių bankrutuoja. Ar vis dėlto tose siūlomose nuostatose nėra tokių perteklinių dalykų, dėl kurių galbūt turėtų nuspręsti teismas, pavyzdžiui, vienas bankrutuoja, o savo kokių nors su turtu susijusių teisėtų lūkesčių turi atsisakyti kiti, nes yra tokia nuostata pabaigoje, kad už turtą gautos lėšos paskirstomos proporcingai pagal bendraturčiams priklausančias turto dalis, problemų turi vienas, o atsako ir faktiškai prisiima nuostolius ir visi kiti? Kaip šiuo atveju, ar nėra perteklinis dalykas taip reguliuoti?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Iš esmės dėl to, kas dabar įtraukta į įstatymo projektą, šiuo metu jau yra formuojama tam tikra teismų praktika. Būtent yra bandoma pasimokyti iš tam tikrų klaidų ar tam tikros jau suformuotos praktikos ir ją įteisinti šiuo atveju jau įstatymu, kad yra tikslinga perduoti visą turtą. Taip pat projektu siekiama nepažeisti savininkų teisių ir bankroto administratorius arba antstolis keliems asmenims priklausančio turto negalėtų perduoti nesutinkant bent vienam iš savininkų, ir dar kaip ir papildomas saugiklis, kad būtent to pardavimo teisėtumo kontrolė, kaip ir minėjau, bus teisminė. Vadinasi, bus reikalingas teismo leidimas tam, kad tai būtų atlikta. Manome, kad keli tie lygiai, keli tie saugikliai turėtų veikti ir užtikrinti, kad nebūtų pažeistos kokių nors paskirų asmenų teisės.

PIRMININKAS. Kolega V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Nors aiškinamajame rašte yra parašyta, kad kitų įstatymų keisti nereikės, šito lydimųjų nėra, ar iš tikrųjų neiškils problemų, prieštaravimų ateityje, priėmus tas pataisas, vykdant tą įstatymą, su kitais teisės aktais, kodeksais? Ar tikrai čia viskas taip gerai yra ir ar nebus problemų?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų įstatymo projektą vertino tiek Teisingumo ministerija, tiek Vyriausybės kanceliarijos teisininkai, tiek, mano žiniomis, turbūt ir Seimo teisininkai ir tokių pastabų bent jau aš asmeniškai nežinau, kad būtų kokių nors prieštaravimų kitiems teisės aktams ar nesuderinamumo. Mano žiniomis, tokių kaip ir nėra.

PIRMININKAS. Klausia J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Labai trumpas klausimas. Jūs sakėte apie laikotarpį. Norėčiau sužinoti, kiek tai laiko truktu: savaitę, trejus metus ar kiek? Jeigu galima, įvardykite.

Antra klausimo dalis. Jeigu to turto, kurį pardavinės, aš taip suprantu, administratoriai ar bankai, neparduos, ką tada darysite su tuo turtu? Jis bus konfiskuotas, paimtas ir bus tiesiog tada sunaikintas, kaip kažkada pradinės mokyklos, kur dabar stovi kiti dalykai?

D. SADECKAS. Jeigu teisingai supratau klausimą, visas fizinio asmens bankroto procesas trunka vidutiniškai apie trejus su puse metų Lietuvoje, t. y. apie pusę metų yra tam tikri procesiniai veiksmai, iki kol yra parengiamas mokumo atkūrimo planas, o mokumo atkūrimo planas yra rengiamas trejiems metams. Tai iš esmės visas procesas Lietuvoje vidutiniškai trunka apie trejus su puse metų.

Dabar dėl turto pardavimo. Iš esmės nežinau turbūt tokių atvejų, kad to turto apskritai nebūtų įmanoma perduoti. Tik turbūt klausimas, kokią kainą gauname už tą turtą. Tam tikros priemonės, kurias numatėme šiuo metu įstatymo projekte, orientuotos kaip tik į tai, kad ta kaina būtų kuo didesnė, tai yra būtent perduodant keliems asmenims priklausančią turtą siekiama neskaidyti jo ir gauti kuo didesnę kainą už visą turtinį vienetą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų. Už – M. Majauskas. Nėra. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Kas po pateikimo pritaria įstatymo projektui Nr. XIII P-1668, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Po pateikimo.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Pirmininkas nori kažką pasakyti. Prašom, pirmininke. S. Jakeliūnas. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Kadangi yra daug teisinių klausimų, tai aš siūlau, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas būtų bent jau kaip papildomas komitetas, su komiteto pirmininke esu sutaręs, ji neprieštarauja ir siūlau jį skirti papildomu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Taip. Ačiū, kolegos. Siūloma svarstyti balandžio 24 dieną.

15.31 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1465 (pateikimas)

Dar vienas klausimas, kurį pristatys viceministras D. Sadeckas, tai 2-5 – Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1465. Prašom, viceministre. Pateikimas.

D. SADECKAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Pagrindinis šio įstatymo pakeitimo tikslas yra įgyvendinant Valstybės kontrolės, valstybinio audito, ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti, atskaitoje pateiktas rekomendacijas, tobulinti vidaus kontrolės ir vidaus audito teisinį reglamentavimą, nustatyti pagrindinius vidaus kontrolės sukūrimo, jos įgyvendinimo, veikimo, priežiūros ir tobulinimo principus. Pagrindinės įstatyme siūlomos nuostatos – tai įstatymo pakeitimai. Siūloma reglamentuoti svarbius vidaus kontrolės sistemos elementus, tai kontrolės aplinką, rizikos vertinimą, informavimą, komunikaciją ir stebėseną. Šie elementai yra siūlomi pagal tarptautinius vidaus ir kontrolės standartus. Minėtos nuostatos sudarytų pagrindą viešiesiems juridiniams asmenims kurti, palaikyti ir tobulinti efektyvias vidaus kontrolės sistemas, atitinkančias geriausią tarptautinę praktiką.

Antra priemonė, kuri yra siūloma įstatymo projekte, tai numatyti, kad viešojo juridinio asmens vadovas nustatytų vidaus kontrolės politiką ir kiekvienais metais Vyriausybės nustatyta tvarka pateiktų metinę vidaus kontrolės būklės viešajame juridiniame asmenyje ataskaitą. Tokiu būdu viešųjų juridinių asmenų vadovai būtų įpareigoti viešai atsiskaityti už visą vidaus kontrolės sistemą.

Ir trečia priemonė, kuri yra siūloma įstatymo projekte, tai atsižvelgiant, kad šiuo metu Finansų ministerijai priskirta metodiškai vadovauti tik daliai vidaus kontrolės, tai yra būtent finansų kontrolės ir vidaus audito klausimais, o institucijos, kuri būtų atsakinga už visos vidaus kontrolės sistemos reikalavimų kūrimą, metodologinį vadovavimą, priežiūrą, nėra numatyta, tai įstatymo pakeitimais siūlome šia institucija paskirti Finansų ministeriją, kuri būtų atsakinga už visos vidaus kontrolės sistemos metodinį vadovavimą. Kartu Finansų ministerijai būtų pavesta funkcija analizuoti, kaip veikia vidaus kontrolė viešuosiuose juridiniuose asmenyse, ir kiekvienais metais teikti tiek Vyriausybei, tiek Seimo Audito komitetui metinę viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės būklės ir vidaus audito tarnybų veiklos ataskaitą. Taip pat Finansų ministerija koordinuotų viešųjų juridinių asmenų vadovų ir vidaus kontrolės priežiūrą įstaigose atliekančių tarnautojų mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą vidaus kontrolės klausimais.

Priėmus įstatymą, būtų sudarytos sąlygos viešuosiuose juridiniuose asmenyse kurti ir tobulinti vidaus kontrolės sistemas, kurios užtikrintų, kad veiklos ir finansinė informacija būtų patikima, turtas apsaugotas, veikla vykdoma laikantis teisės aktų, o priimami sprendimai pagrįsti ir padėsiantys siekti geriausio rezultato, panaudojant turimus išteklius. Tikimės, kad efektyvi vidaus kontrolė padės didinti ir visuomenės pasitikėjimą viešuoju sektoriumi. Tai tiek būtų trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū. Norinčių paklausti nėra. Ar yra norinčių kalbėti dėl motyvų? Nėra. Kolegos, gal galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Ačiū viceministrui.

Grįžtame prie darbotvarkės klausimo... Atsiprašau, dar komitetai. Pagrindiniu, aišku, siūlomas Audito komitetas. Galime pritarti? Papildomu – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 31 dieną.

15.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projektas Nr. XIIIIP-1779 (pateikimas)

Grįžtame prie darbotvarkės 2-3 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projekto Nr. XIIIIP-1779. Kviečiu viceministrę L. Maskalioviene į tribūną. Prašom, viceministre.

L. MASKALIOVIENĖ. Laba diena, Seimo nariai. Teikiame svarstyti Seimo nutarimą „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“. Nutarimas įgyvendina Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 5 straipsnį, kuriame sakoma, kad vidutinio laikotarpio tikslas nustatomas iki einamųjų metų kovo 15 dienos Seimo teisės aktu ne ilgesniam nei trejų metų laikotarpiui.

Nutarime nustatomas 2019–2021 metų vidutinio laikotarpio tikslas ir siūlomas ne didesnis kaip 1 % bendrojo vidaus produkto to meto kainomis struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas. Vidutinio laikotarpio dydis nustatytas remiantis Europos Sąjungos fiskalinės sutarties nuostatomis dėl valstybės finansų valdymo, Europos Sąjungos stabilumo ir augimo paktu ir Europos Komisijos ir Valstybės kontrolės vertinimu. Tas dydis ir skaičius, įvertinant trejų metų prognozes, manome, yra tinkamas. Ilgalaikio valdžios sektoriaus finansų tvarumo rizika taip pat buvo įvertinta. Siūlome pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. M. Majauskas pirmasis. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Ačiū, viceministre, už pristatymą. Gerbiamieji kolegos įstatymų leidėjai, aš atkreipsiu dėmesį, kad mes turime tam tikrą koliziją ir poreikį suderinti tam tikrus aspektus čia. Tai, ką pristatė viceministrė, iš esmės yra Briuselio nustatytas reikalavimas dėl vykdomos fiskalinės drausmės Lietuvoje, kad deficitas nebūtų didesnis kaip 1 %. Tuo tarpu mūsų nacionaliniai fiskalinės drausmės įsipareigojimai yra griežtesni, jie reikalauja, kad esant galimybėms mes kauptume perteklių. Dabar aš norėčiau paklausti gerbiamos viceministrės. Ar pasitvirtindami tą minus 1 % mes planuojame laikytis mūsų nacionalinių prisiemtų įsipareigojimų, ar mes vis dėlto planuojame jų atsisakyti ir laikytis dabar to, ką siūlote, tai yra Briuselio mums nuleistų, kurie yra šiek tiek laisvesni?

PIRMININKAS. Prašom.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū už klausimą. Priminsiu, kad tas rodiklis nustatomas trejų metų laikotarpiui, yra ne trumpalaikis, ilgalaikiškesnis. Jeigu žiūrėtume į nacionalinę teisę, taip, ji yra griežtesnė. Ir jeigu žiūrėtume 2018–2021 metų laikotarpį, artimą struktūriniam balansui, tai reiškia nuliui, ir tai artimiausius bent jau metus ar dvejus mums tikrai negresia. Manau, kad tas vienetas, minus vienetas nustatomas tam, kad trejų metų laikotarpiu, atsižvelgiant į struktūrines reformas, mes turėtume šio tokio lankstumo. Bet jis įsijungs tik tada, kai mes jau turėsime tikrai sulėtėjusią ekonomiką.

PIRMININKAS. K. Glavecko nematau. Klausia A. Anušauskas. Prašom, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš esmės norėjau paklausti to paties kaip ir M. Majauskas, bet man šiek tiek nerimo sukėlė jūsų atsakymas – „šio tokio lankstumo“. Aš suprantu, kad tie rodikliai yra iš esmės... Jeigu tai Europos Sąjungos, tai orientuojamasi į didesnes Europos Sąjungos valstybes, kurios turi didesnių problemų, ir deficito problemos jų yra didesnės, bet šiuo atveju, vaizdžiai tariant, ar nebus paleistos vadžios?

L. MASKALIOVIENĖ. Ne. Ačiū už klausimą. Dar kartą patikinu, kad mes neatsisakome griežtesnės fiskalinės drausmės taisyklės. Trejų metų laikotarpiu... Turime prognozuoti ne metus, ne dvejus, o trejus. Tas tikslas yra vidutinis trejų metų laikotarpiui ir įsijungia tik tada, jei tikrai yra ekonomikos lėtėjimas. Kitaip jis neveikia.

PIRMININKAS. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už žodį. Norėčiau pasiteirauti jūsų, ar šis sprendimo projektas yra suderintas su valdančiosios frakcijos pirmininku R. Karbauskiu? Pernai rudenį jis apkaltino Konservatorių partiją dėl Fiskalinės drausmės įstatymo, kad anas įstatymas išvarė dešimtis tūkstančių Lietuvos gyventojų emigruoti. Iš tikrųjų norėtusi paklausti, ar tai yra suderinta su valdančiąja partija, ar šitas įstatymas neišvarys dešimčių tūkstančių gyventojų ir bus galima vykdyti valdančiųjų suplanuotą politinę programą? Dėkui.

L. MASKALIOVIENĖ. Šis įstatymo projektas yra suderintas su mūsų įsipareigojimu euro zonai, yra suderintas su Europos teisės departamentu, su Valstybės kontrolės prognozėmis, Lietuvos banko prognozėmis. Manau, kad ir valdančiųjų partijai yra svarbu laikytis tos fiskalinės drausmės, ką mes turime.

PIRMININKAS. Nėra norinčių kalbėti dėl motyvų. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

Komitetai. Biudžeto ir finansų komitetas, taip, pirmininke? Ir kaip papildomas siūlomas Audito komitetas. Tinka? Tinka. Svarstysime kovo 22 dieną.

15.41 val.

Statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1582ES, Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 XV skyriaus pavadinimo, 221, 222, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1583ES, Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1584ES, Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1585ES (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, tiksliau, klausimai – 2-6a, 2-6b, 2-6c, 2-6d. Gal, viceministre, galėtumėte visus kartu pristatyti? Projektai Nr. XIIIIP-1582, Nr. XIIIIP-1583, Nr. XIIIIP-1584 ir Nr. XIIIIP-1585. Prašom, viceministre.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū. Ačiū už galimybę pristatyti iš karto keturis. Kadangi vienas yra pagrindinis, Vyriausybė teikia svarstyti Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo Nr. I-270 pakeitimo įstatymo projektą ir lydimočius teisės aktus, t. y. Administracinių nusižengimų kodekso, Alkoholio kontrolės įstatymo, Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo tam tikras straipsnių nuostatas, suderintas su anksčiau mano minėtu pagrindiniu įstatymu. Šiuo projektu siekiama suderinti Statistikos įstatymo nuostatas su Europos Sąjungos statistikos reglamentu ir Europos Centrinio Banko renkamos statistinės informacijos reglamento nuostatomis.

Iš esmės pagrindiniai pasikeitimai ar nuostatos, kas keičiasi oficialioje statistikoje – pats organizavimas, sustiprinamas vadovų vaidmuo, mažinama statistinės atsakomybės našta renkant oficialią statistiką, nustatomi tvarkaraščiai, numatoma teisė visoms oficialią statistiką tvarkančioms įstaigoms neatlygintinai gauti administracinius duomenis, taip pat struktūruojama oficialios statistikos programa. Ją sudarys dvi dalys. Viena iš jų yra Lietuvos statistikos departamento, kita dalis yra Lietuvos banko atliekami tyrimai. Šios dvi dalys struktūruojamos pačiame įstatyme. Taip pat įtvirtinama Statistikos departamento ir Europos Sąjungos valstybių narių statistikos tarnybos statistinių duomenų ir statistinės informacijos mainų galimybė. Na, ir aiškiai reglamentuojamos statistinių duomenų teikimo mokslo tikslais sąlygos.

Šis projektas yra suderintas ir su Lietuvos banku, ir su Europos Centrinio Banku. Buvo diskusijų daug apie tai, kaip pasidalinti informacija ir užtikrinti jos konfidencialumą. Seimo kanceliarijos Teisės departamento tam tikras pastabas bus galima svarstyti, įvertinti ir atsižvelgti paskirtuose komitetuose svarstymo metu.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ką gi, viename iš lydimųjų (aš labai sveikinu nuostatą, pagaliau atsirado labai svarbi nuostata) alkoholio vartojimo, jo daromos ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui statistinių tyrimų organizavimo teisinius pagrindus nustato Lietuvos Respublikos (įrašytas žodis „oficialios“) statistikos įstatymas. Mes iki šiol girdėdavome įvairių vertinimų, įvairių duomenų, kurie dažniausiai neatitikdavo oficialios statistikos nuostatų. Aš norėjau tik pasveikinti, kad pagaliau įrašytas šis žodis.

L. MASKALIOVIENĖ. Ačiū už sveikinimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ar yra dėl motyvų? Nėra. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti visiems keturiems bendru sutarimu? Pritariam. Balsuojame? Gerai, balsuojame. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl 2-6a, 2-6b, 2-6c, 2-6d įstatymų projektų. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiami kolegos, balsavo 81 Seimo narys: už – 73, prieš nėra, susilaikė 8. Taigi pritarta.

Dabar dėl komitetų. Dėl 2-6 projekto Nr. XIIIIP-1582 siūlomas kaip pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas. Pirmininke, taip? Papildomo reikia? Ne. Dėl Administracinių nusižengimų Nr. XIIIIP-1583 – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar reikia papildomų? Nereikia. Dėl Nr. XIIIIP-1584 siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Ar reikia papildomų? Ne. Ir dėl Nr. XIIIIP-1585 pagrindi-

nis – Biudžeto ir finansų komitetas ir papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Ar reikia? Nereikia daugiau. Ir visi keturi įstatymų projektai siūlomi svarstyti balandžio 17 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Darbotvarkės 2-7 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1543. Sveikatos draudimo įstatymo... Deja, kol kas neturime ministro. Taip?

15.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIIIIP-1761(2) (priėmimas)

Turime rezervinį klausimą. Kolegos, pirmas rezervinis. Kviečiu Seimo Pirmininko pavaduotoją R. Baškienę į tribūną. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ projektas. Priėmimas. Prašom, pirmininke.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamasis pirmininke. Iš tiesų pasiūlymas Seimui yra... Mes praėjusį kartą pritarėme, kad tokią komisiją reikia sudaryti. Buvo siūlymas ją sudaryti iš aštuonių narių ir frakcijos pateikė pavardes. Toliau yra pasiūlymas dar papildyti sudėtį, kad būtų devyni nariai. Tada atstovavimas bus visoms frakcijoms labai tikslingas. Kadangi praėjusį kartą mes jau akcentavome ir išsakėme viską papildomai, ką ji veiks, ką darys ir kokius turi tikslus, ir kokią misiją, tai dabar aš labai prašau pritarti šios komisijos narių skaičiui ir pavardėms, kurios yra pateiktos frakcijų.

PIRMININKAS. Gal pirma skaičių? Dėl skaičiaus.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėl skaičiaus.

PIRMININKAS. Devyni nariai.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Siūloma...

PIRMININKAS. 1 straipsnis. Taip?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, 1 straipsnis. Aštuoni, bet dėl 1 straipsnio yra pasiūlymas, kad devyni būtų.

PIRMININKAS. Ar galime grįžti prie 1 straipsnio, kolegos? Pritarti pasiūlymui dėl devynių narių. Bendru sutarimu. Ačiū. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). 2 straipsnis jau yra konkrečiai pavardės žmonių, mūsų Seimo narių, kurie nusiteikę labai aktyviai dirbti toje komisijoje. Garsinu: S. Gentvilas, D. Kepenis, A. Kirkutis, A. Kupčinskas, K. Masiulis, A. Skardžius, Z. Streikus, G. Vasiliauskas ir K. Bartkevičius. Tai yra pagal proporcijas, atitenkančias visoms frakcijoms.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, yra norinčių kalbėti dėl motyvų? Už nėra. Atsiprašau, dėl 2 straipsnio J. Liesys nori prieš pasisakyti. Taip?

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke.

PIRMININKAS. Prašau, Jonai.

J. LIESYS (LSF). Gal nekalbėsiu prieš vien todėl, kad ta komisija sukurta, bet kas ją aptarnaus. Mes kaip ir šnekėjom tada, kad tas aptarnavimas... sekretariatui yra neskiriama nei etatų, nei nieko. Kaip dabar bus tas komisijos darbas? Ar patys komisijos nariai save aptarnaus ir dirbs, ar čia reikės dar kokių nors administracinių resursų? Mes to atsakymo nesulaukėme. Todėl aš manau, kad komisija gali būti nedarbinga ir neefektyvi. Reikėtų apsispręsti šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Kolegos, aš manau, kad Seimo valdyba tikrai suras sprendimą.

Dabar balsuojame dėl 2 straipsnio, nes neturime bendro sutarimo. Kas palaiko 2 straipsnį dėl sudėties, kurią perskaitė R. Baškienė, balsuoja už, kas palaiko, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. (*Balsai salėje*) Galiu perskaityti: S. Gentvilas, D. Kepenis, A. Kirkutis, A. Kupčinskas, K. Masiulis, A. Skardžius, Z. Streikus, G. Vasiliauskas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 85 Seimo nariai: už – 57, prieš – 2, susilaikė 26. Pritarta.

Galime pritarti 3 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl viso yra norinčių dėl motyvų? Dėl viso nutarimo projekto prieš – E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, jau praeitą kartą svarstydami šį nutarimą daug kas išsakėme savo pozicijas. Tikrai dauguma pasisakiusių ir tuo metu nematė tikslo įsteigti

tą komisiją. Iš tikrųjų jos veikimo galimybės ribotos, nes, kaip ir buvo minėta, daugiausia sveikatingumui reikia finansų, o ne kokių nors atskirų programų. Jeigu yra atskiros programos, jas galima įgyvendinti per Švietimo ir mokslo ministeriją. Čia kai kurie kolegos taip pat dalyvauja, nes iš tikrųjų turbūt daugiau čia švietimo reikalas ir žmogaus supratimo reikalas, o ne komisijų kokių nors reikalas, nes tokių direktyvų rašančių buvo daug kartų. Deja, tos direktyvos niekada nebuvo vykdomos, nes paprastai žmonės turi įsisąmoninti, kad sveikas gyvenimas yra būtinybė žmogui.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad ir Valstiečių ir žaliųjų partija sakė, kad taupys lėšas. Buvo pasisakymų: per daug komisijų, per daug struktūrų, daugiau lėšų reikia skirti tam tikroms idėjoms įgyvendinti, o dabar matome atvirkščią dalyką, kad iš tikrųjų vos ne kiekvienam frakcijos nariui reikalinga komisija. Manau, reikėtų baigti tuos išsidirbinėjimus, švelniai tariant, ir turbūt daugiau dirbti, kas mums suteikta, su įstatymų leidyba, o ne stengtis užimti tam tikras pozicijas. Aš tikrai nepritarisiu šiai komisijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Už – D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji, mes puikiai žinome, kad Lietuvos sveikatos finansavimas nuosekliai auga, o kartu su juo nuosekliai auga ir mūsų visuomenės ligotumas, ypač sergama tomis ligomis, kurios vadinasi lėtinės neinfekcinės ligos – tai širdies ligos, vėžys, kvėpavimo ligos, diabetas. Tos ligos pagal Pasaulio sveikatos organizaciją yra įveikiamos, 80 % įveikiamos sveiku gyvenimu. Tačiau Lietuvoje mes daug metų tik šnekėjome apie sveiką gyvenimą, o realiai netgi mokykloje šiandien nėra sąvokos „sveika gyvensena“. Sveikatos taryba atsiskaitė, vadinasi, kalbant apie politiką, sveikatą visose politikose, pažiūrėkite, visiška disharmonija, nėra jokio susižaidimo, susigrojimo toje vietoje.

Aš manau, atėjo metas iš tikrųjų žengti realius žingsnius ta linkme, kad Lietuvoje atsirastų ne 200 mokytojų, rengiančių sveikai gyvensenai, bet bent 3,5 tūkst. mokytojų, kiekvienoje mokykloje bent po tris. Jie galėtų rūpintis vaikų sveika gyvensena, jų mityba, pasiruošimu šeimai, lytiškumo ugdymu. Šiandien visiškai nėra kam tuo užsiimti. Sveikatos komitetas, kaip žinome, labai daug dėmesio skiria eilėms prie daktarų, vaistų atpigimui ir neturi laiko tiems klausimams spręsti.

Šiandien kalbėti apie tai, kam reikalinga ta komisija... Jinai reikalinga tam, kad prasidėtų perversmas toje srityje. Eurokomisaras V. P. Andriukaitis pasakė, kad Lietuvoje nėra sveikatos sistemos, ir tą tvirtino ne kartą iš tribūnos. Tai padarykime tą sistemą. Ši komisija turi realius žingsnius tvarkyti įstatymus ta linkme, koordinuoti veiksmus, sutelkti ministerijas ir padaryti tikrai rimtą virsmą. Tai yra visiškai realu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau, kolege.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis D. Kepenis kalba apie perversmą valstybėje. Skamba išties dramatiškai. Bet jeigu rimčiau, man atrodo, jūsų deleguotas sveikatos ministras tikrai fantastiškai dirba ir sveikatingumo prasme, ir pasisako, ir, matyt, dar ne vienos iniciatyvos iš jo sulauksime, ir maratonus bėga, ir visa kita – kuo puikiausias pavyzdys. Tikrai nesuprantu, kam reikalinga dar viena komisija? Juolab kad mes visą laiką visi kalbame apie tai, kad sunku užtikrinti narių dalyvavimą. Visą laiką komisijose susiduriame su kvorumo problema. Šiandien per Seniūnų sueigą Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė irgi išreiškė tą patį nuogąstavimą dėl savo komisijos, kai nariai turi bėgti iš vienos komisijos į kitą, kad suspėtų visur dalyvauti. Ministras Pirmininkas yra pasakęs, kad Vyriausybės narių dalyvavimas trečiadieniais yra labai pasunkintas. Iš tikrųjų man atrodo, kad Seimo nariai gali telktis pagal savo interesų sritis, dirbti neformaliai, teikti pasiūlymus dėl įstatymų. Šis atvejis kvepia labiau ne nuoširdžiu rūpesčiu, bet kažkokiu regalijų suteikimu savo asmeniui. Aš galvoju, jeigu kiekvienas turime interesų, tai dabar labai svarbi tokia pasaulinė tema, kai žmonės diskutuoja, ar žemė yra plokščia, ar apvali. Linkiu kitą komisiją įsteigti būtent šitiems klausimams nagrinėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Už – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia dėkoju R. Morkūnaitei-Mikulėnienėi, kuri pasiūlė mane į šią komisiją. Nesu vertas, prisipažinsiu pirmiausia, bet kolegos, deleguodami mane į Seimą prieš gerą savaitę, sakė perduoti Seimo kolegoms pagrindinę žinią, kad alus gerti sveika. Pritardamas tai nuostatai, ir einu aš į šią komisiją, jeigu frakcija palaikys, tai stengsiuosi uoliai dalyvauti ir palaikyti tą poziciją. (*Balsai salėje: „Bravo!“*)

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, man atrodo, pagal komisijų skaičių šis Seimas jau yra rekordininkas. Nereikia dar vienos kurti, kad tą rekordą užvirtintume. Kita vertus, tas sprendimas yra vis dėlto labai neteisingas. Juk be D. Kepenio Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijoje yra dar keletas Seimo narių, kurie yra eiliniai Seimo nariai ir neturi jokio vadovo posto. Kodėl mes socialiai jautriai iš karto nenusprendžiame dėl jų likimo, kad iš karto gautų tuos postus, priedus? Pažiūrėkime, kuriam kokia sritis artimesnė, ir padarykime darbą iš karto, kam atskirais atvejais spręsti?

PIRMININKAS. Ačiū. Už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų liūdna, kai mes pradėdami kalbėti apie sveiką gyvenseną, skirstytis į frakcijas, nes kai kalbėjome apie kitą opią problemą, savižudybių prevenciją, ir buvo gerbiamo M. Majausko iniciatyva, tai iš tikrųjų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, kaip ir kitos frakcijos, pritarė ir neskirstė frakcijomis. Kalbant apie sveiką gyvenseną, akivaizdu, kad ši tematika Lietuvai tikrai yra labai svarbi ir reikalinga, nes prevencinė medicina Lietuvoje neegzistuoja, kai kitose pažangiose Vakarų šalyse, ar kalbėtume apie Skandinavijos valstybes, ar apie Vokietiją, ji padeda sutaupyti šimtus milijonų milijardų eurų. Manau, kad ir Lietuvoje turėtume judėti ta linkme. Komisija tą ir dirbs, ji stengsis koordinuoti įvairių ministerijų veiklą būtent sveikos gyvensenos linkme, nes šiandien kol kas ir Sveikatos apsaugos ministerijos, ir Sveikatos reikalų komiteto veiklos esmė vis dėlto koncentruojama į ligų gydymą ir į tiesioginę sveikatos apsaugos sistemą, bet prevencijai ir būtent sveikai gyvensenai, kaip visa apimančiai koncepcijai, tikrai tenka nepakankamas dėmesys. Kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKAS. Prieš – I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš tikrai esu už sveiką gyvenseną, ne veltui priklausu pakomitečiui, kuris taip ir vadinamas, bet aš nelabai suprantu, kam dar reikalinga lygiai tokia pati komisija. Pakomitečiui vadovauja garbingas profesorius A. Kirkutis, kuris puikai šią sritį išmano, tikrai yra programa ir aišku, ką reikia daryti. Bet aš noriu labai konkrečiai pasakyti, kad ši komisija bus absoliučiai popierinė. Jeigu mes pažiūrėsime, šios valdančiosios daugumos jau yra priimti du biudžetai, o visuomenės sveikatai, kai irgi iš dalies propaguojama sveika gyvensena, pinigų tik mažėja. VIP lėšos, visuomenės sveikatos centrams ir biurams lėšos mažėja. Europos Sąjungos lėšos – 95 mln.: iš jų 55 mln. – Kauno klinikoms, 25 mln. – Santaros klinikoms, tik likusieji trupiniai yra rajoninėms ligoninėms.

Dabar pažiūrėkite toliau. Kas yra Seime? Priklausomybių ligų komisija, Savižudybių prevencijos komisija ir, kaip minėjau, Sveikos gyvensenos pakomitetas, aišku, prie Sveikatos reikalų komiteto. Ką mes dar galime veikti šioje komisijoje, kada visas spektras problemų yra per dvi komisijas ir pakomitetą jau užprogramuotas, tik, duok Dieve, kantrybės, noro tas problemas spręsti.

Ir dar kaip pavyzdį galiu priminti. Atsimentate, pernai buvo tokia Emigracijos komisija. Ar ji davė apčiuopiamų rezultatų? Visiškai jokių. Emigracija nuo to, kad buvo sukurta Seime tokia komisija, tikrai nesumažėjo. Tai būkime protingi, būkime vieningi ir šitos komisijos nesukurkime. O visa pagarba D. Kepeniui, čia taip ir įvyko. Kol jis buvo Sveikatos reikalų komitete...

PIRMININKAS. Laikas, kolege!

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). (Tuoj pabaigsiu.) ...ir priklausė pakomitečiui, tai komisijos poreikio sukurti nebuvo. Bet kai jis dabar atsidūrė Švietimo ir mokslo komitete, atsirado poreikis sukurti tokią komisiją.

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Tai būkime teisingi.

PIRMININKAS. Ačiū. Už – A. Kirkutis kaip tik. Prašom, kolega.

A. KIRKUTIS (*LVŽSF*). Kovo 22 dieną švęsime Lietuvos šauklio į skaidresnę ir šviesesnę būį V. Storostos-Vydūno 150 metų gimtadienį. O šiandien švenčiame kaip tik 120 metų K. Dineikai. Tai šie žmonės aiškiai parodė, kad kur kas svarbiau sveikatą tausoti ir stiprinti, negu ligas gydyti. Ligos šaknys visada yra žmogaus gyvensenoje, kaip jisai gyvena, kaip jisai naudoja sveikatą. Čia labai svarbu sąmoningumas, ne vien tik gydymo elementai, bet labai svarbūs mąstymo, edu-

kacijos ir švietimo elementai. Komisijos pagrindinis tikslas yra paveikti žmogaus mąstymą ir suformuoti sąmonę, kuri būtų nukreipta į sveiką gyvenimą. Ji skiriasi nuo pakomitečio ir komiteto veiklos, kurios daugiau orientuotos į ligų diagnostiką ir gydymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, nėra bendro sutarimo. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 58, prieš – 18, susilaikė 19. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) Toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja I. Šiaulienė.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiamieji kolegos, tęsiame posėdį. Replika dėl balsavimo motyvų. A. Salamakinai per centrinį mikrofoną. Prašom.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Tikrai, pirmininke, replika. Komisijos vis tiek sudaromos, kaip ir numato Statuto 71 straipsnis, pagal proporcinio atstovavimo principą. Dabar komisijoje yra pasiūlyta aštuoni nariai, keturi iš jų valstiečiai, vienas plius A. Skardžius ir trys – opozicija. Jūs man paaiškinkite, ar tai yra proporcinis, ar ne?

PIRMININKĖ. Minutėlę, kolegos. Per šoninį mikrofoną I. Degutienė. Prašom.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, man atrodo, aš aiškiai pasakiau, kokia šandien yra situacija, ir aš nustebau, kai profesorius A. Kirkutis palaiko dar ir komisijos sudarymą. Tai ką tas mūsų pakomitetis veikia? Kadangi Seimas apsisprendžia, kad geriau reikalinga komisija, tai aš viešai pasakau ir parašysiu šiandien pareiškimą – aš iš pakomitečio išeinu.

PIRMININKĖ. Replikuoja R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, meilės eliksyras ir dietologija naujausiuose amžiuose buvo geriausia biznio rūšis. Todėl ir komisijų mes čia labai daug sukuriame. Turėsime ką veikti. Anksčiau grūdai buvo panacėja, dabar jau jie tampa ne panacėja, tai jau genetiškai pasmerktas dalykas. Dabar jau lašiniai reanimuoti, turėsime apie lašinius padiskutuoti. Kolega galės alaus problemą iškelti ir t. t. Bet neužmirškime dviejų pagrindinių taisyklių, ir visa dietologija bus, kad visi, kurie valgė agurkus, mirė ir viename sumuštinėje kalorijų yra dvigubai daugiau negu pusėje, ir to užteks.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos, už išsakytas nuomones. Grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės.

16.05 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 9, 15, 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1543ES (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 2, 9, 15, 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1543ES.

Kviečiame į tribūną pateikti projektą sveikatos ministrą A. Verygą. Prašome, ministre.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Sveikatos draudimo įstatymo 2, 9, 15, 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektą.

Šio projekto tikslas yra reglamentuoti, kad ortopedijos techninėms priemonėms būtų taikomas kompensavimas pagal bazines kainas. Tai yra analogiškas modelis, kuris taikomas ir sveikatos priežiūros paslaugoms, ir kompensuojamiesiems vaistams bei medicinos pagalbos priemonėms. Taip pat šis projektas yra svarbus ir tuo, kad projekte įstatyminiu lygmeniu nustatomi kriterijai, kuriais vadovaujantis ortopedijos techninė priemonė būtų įtraukiama į kompensuojamųjų ortopedijos techninių priemonių sąrašą.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo priimtame sprendime byloje „Falk Pharma“ nustatytos sąlygos dėl viešųjų pirkimų reguliavimo netaikymo. Šios sutarčių sudarymo sąlygos perkeliamos

ir į Sveikatos draudimo įstatymą, nustatant, kad sutartys yra sudaromos tarpvalstybinės ligonių kasos ir Lietuvos Respublikoje įsteigtų juridinių asmenų, užsienio valstybėje įsteigtų juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialų, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, su visais pageidaujanciais jas sudaryti suinteresuotais asmenimis. Suinteresuoti asmenys sutartį dėl ortopedijos techninių priemonių įsigijimo išlaidų kompensavimo einamiesiems ar kitiems metams gali sudaryti bet kuriuo metu einamaisiais metais. Informacija apie šių sutarčių sudarymo tvarką skelbiama viešai Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų interneto svetainėse.

Perkėlus į nacionalinę teisę Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime minimas sąlygas, kompensavimo sutartys nebūtų laikomos viešojo pirkimo–pardavimo sutartimis. Įstatymo projekte yra įtvirtinti objektyvūs kriterijai, kuriais vadovaujantis ortopedijos techninė priemonė būtų įtraukiama į kompensuojamųjų ortopedijos techninių priemonių sąrašus. Ortopedijos techninė priemonė į kompensuojamųjų ortopedijos techninių priemonių ir jų bazinių kainų sąrašus bus įrašoma, jei palengvintų apdraustajam ligos, sužeidimo padarinius ir sumažintų apdraustojų neįgalumą arba neleistų neįgalumui didėti ir jei būtų numatoma galimybė skirti Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšas ortopedijos techninės priemonės įsigijimo išlaidoms kompensuoti. Šių priemonių kompensavimo galimybės būtų nustatomos atsižvelgiant į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą.

Sveikatos ministerijos nuomone, valstybė yra pasirinkusi kompensavimo pagal bazines kainas modelį, kuris yra įtvirtintas ir Sveikatos draudimo įstatyme, ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime. Įvardintų sutarčių sudarymo sąlygų nustatymas įstatyme suteiktų teisinio aiškumo, nes šiuo metu Sveikatos draudimo įstatyme trūksta ortopedijos techninių priemonių kompensavimo sutarčių sudarymo teisinio reglamentavimo. Taigi kviesčiau kolegas pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia kolega R. Martinėlis. Prašome.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau ministro paklausti. Ortopedinių techninių priemonių kompensavimo modelis pasirenkamas pagal bazines kainas. Nereikės konkursų, sutarys bus sudaromos su visais tiekėjais. Ar visų tiekėjų priemonėms bus vienodos bazinės kainos, priemonėms, kurios atlieka tą pačią funkciją? Ir dar rašoma, kad padidės prieinamumas. Kokios sąlygos tą prieinamumą pagerins, nes lėšos PSDF biudžete turbūt yra vis tiek limituotos?

A. VERYGA (LVŽSF). Sąlygos nustatant bazinę kainą tikrai būtų visiems vienodos – tokios, kokios ir galioja kitoms medicinos priemonėms ar medikamentams.

Dabar vėlgi, kokios yra prielaidos didėti prieinamumui? Šiuo atveju nebuvo tokios aiškios reglamentacijos, koku būdu yra pati priemonė kompensuojama, ir įstatyme būtų labai aiškiai apibrėžta, kad tokiu atveju, jeigu priemonė palengvintų apdraustajam ligos, sužeidimo padarinius ar sumažintų apdraustojų neįgalumą, ar neleistų tam neįgalumui didėti.

Dabar realios galimybės turėti tų ortopedijos priemonių maksimaliai daug, vėlgi kaip ir bet kurių kitų priemonių, priklauso nuo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų. Tiek, kiek leidžia biudžetas, tiek tų priemonių ir būtų įtraukta, ir kainos būtų patvirtintos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas ministre, pritardamas šiam pasiūlymui, noriu geranoriškai jūsų paklausti. Jeigu aš teisingai supratau, jūs siūlote, kad sutartys su ortopedijos įmonėmis būtų sudaromos bet kuriuo einamuoju metų laiku? Drįsiu paklausti, ar nebus čia kokių komplikacijų suplanuotiems metams numatant pinigų administravimui, kiek jų bus, galima paskirti metų pradžioje. Kaip numatyti, kiek tokių sutarčių reikės metų eigoje?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Dėl konkretaus skaičiaus tikrai nepasakysiu, kiek tų sutarčių reikėtų. Matyt, priklausytų nuo galimų tiekėjų skaičiaus. Jeigu vienas, sakykim, tiekėjas turėtų keletą priemonių, tų sutarčių, matyt, reikėtų mažiau, bet aš ką noriu pasakyti: kad ir dabar galioja medicinos priemonių tvarka ir tikrai kokių nors sudėtingų sunkumų nekilo. Atvirkščiai – dabar, iki šiol, kai nebuvo nustatyta įstatymu ir nebuvo perkelta Europos teisingumo teis-
mui sprendimai dėl mūsų įstatyminių nuostatų, kildavo labai daug ginčų. Patys tų ortopedinių

priemonių tiekėjai labai dažnai ginčydavosi, į tuos ginčus įveldavo ir ministeriją, ir atsakingas institucijas.

Tikimasi, kad šitas sprendimas kaip tik išskaidrintų sistemą, ją pakeltų į įstatymų lygį ir, vadovaujantis ta praktika, kuri yra su kitomis priemonėmis, kliūčių neturėtų kilti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, lietuvių patarlė sako, kad šykštus du kartus moka, ir ne visada kaina yra pagrindinis argumentas prekei įsigyti. Ko gero, taip pat ir šioje sveikatos sistemoje turėtų būti esmė ir kokybė, nes dažnai turbūt šiuo metu pasigirsta, kad ir protezai nelaiko, nes jie padaryti iš nekokybiškų medžiagų.

Dabar klausimas, kaip užtikrinti esant mažiausiai kainai didžiausią kokybę. Vėlgi ar bus kaip nors sertifikuojama, ar tikrinama, kad iš tikrųjų kaina nebūtų pagrindinis argumentas įsigyjant kokybišką prekę? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų jūs labai teisingai pastebėjote – medicinoje ne viskas yra vertinama pagal mažiausią kainą. Kaip tik manome, kad šitas mechanizmas ir leistų to maksimaliai išvengti, protingai nustačius bazinę kainą ir įvertinus ekspertų vėlgi pateiktus pasiūlymus, nes mes turime įvairiausių situacijų, kada iš tikrųjų yra permokama galimai be reikalo už tą patį gaminį, kuris iš esmės atlieka tą pačią funkciją, jis tikrai nėra niekuo blogesnis. Ir, atvirkščiai, kai kas yra neįsigyjama vien dėl to, kad mes negalime sau leisti dėl finansinių galimybių.

Aš manau, kad kaip tik šitas reglamentavimas ir leistų nustatyti protingą bazinę kainą tikrai nesivadovaujant mažiausios kainos principu. Čia mes nekalbame apie mažiausią kainą. Būtent šito principo čia ir yra išvengiama.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, turime jau dabar karčios patirties, kurios dar jūs negirdit, dėl vaistų skyrimo, kai skiriamas ne vaistas, bet pigiausia veiklioji medžiaga. Ar čia, kiek suprantu, irgi yra jūsų noras persodinti žmones ant pigiausių ortopedijos technikos priemonių, nes tas kriterijus, kurį jūs paminėjote, kad bus protingai nustatoma bazinė kaina, yra pakankamai subjektyvus ir priklauso tikriausiai nuo jūsų norų? O jūsų noras, ryžtas, įvertinus vaistų praktiką, atrodo, kad yra tik pigiausia kaina, nesvarbu, ar tai kokybiška prekė, ar ne. Ar jūs galite patvirtinti, kad siekiama žmonėms įpiršti pigiausias ortopedinės technikos priemones?

A. VERYGA (LVŽSF). Ne, tikrai jokiais būdais negaliu to patvirtinti todėl, kad ir dėl kitų medicinos priemonių tikrai ne visada ir nebūtinai vadovaujamosi mažiausia kaina. Jūs prisimenate, kiek čia vyko įvairiausių diskusijų dėl insulino, cukriniam diabetui gydyti priemonių kompensavimo ir panašiai, tai ten tikrai yra vadovaujamosi ne pigiausia kaina. O tuo atveju, kai mes kalbame apie generinius vaistus, tai yra apie tą patį iš esmės vaistą, nėra jokios logikos už tą patį dalyką, bet pagamintą kito gamintojo, mokėti dvigubai arba trigubai brangiau. Nereikėtų šitų dviejų dalykų sudėti į vieną gretą ir jų sulyginti, nes ir negereniai vaistai yra perkami tikrai ir derantis, ir nustatant tam tikrą kainą, ypač ten, kur yra vienas gamintojas. Tikrai jūsų nuogaštavimai, manau, šiuo atveju yra nepagrįsti.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kaminskas. Prašome.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų čia paliestas tas klausimas, kad kokybės ir kainos santykis būtų geriausias. O šiaip ar yra misterijos apskaičiuota, kokie tai bus kaštai? Jie kažkiek didėja, mažėja, bent jau apytiksliai kiek tai būtų?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Šiuo atveju kiek galėtų kaštai keistis priklausomai nuo šitos naujos tvarkos, tikrai nėra skaičiuota, čia keičiasi pati pirkimo finansavimo tvarka. Bet kiek tai gali būti susiję su kaštais... Teoriškai tikėtina, kad vienoje grupėse tie kaštai gali augti, nes vėlgi dėl pasikeitusios tvarkos dalis tų tiekėjų gali iškristi, o kai kur jie kaip tik gali sumažėti dėl to, kad mes pakeičiame tvarką ir ateis daugiau, ir atsiras didesnė pasiūla.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti Seimo narių klausimus.

Motyvai dėl teikiamo įstatymo projekto. Motyvus už nori išsakyti R. Martinėlis. Prašau, kolega.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš kviečiu kolegas pritarti įstatymo pakeitimo projektui, nes padidės priemonių asortimentas ir atsiras daugiau tiekėjų, todėl ligoniams bus didesnė galimybė pasirinkti. Todėl siūlau pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, girdėjome iš ministro pasisakymo, ką jis minėjo, kad nebus kompensuojama maksimaliai daug ortopedinių priemonių, o šiuo metu būtent tų ortopedinių priemonių ir kompensuojama pakankamai daug, kad bus atsižvelgiama į turimas lėšas PSDF biudžete, kad bus tam tikri subjektyvūs kriterijai, kad protingai būtų nustatyta kaina ir panašiai, bet akivaizdu, kas buvo ir pasakyta, kad bus perkamos pigiausios priemonės. Pigiausios, tikriausiai visi sutinkame, kad toli gražu ne kokybiškiausios. Manau, kad priėmus šitą projektą taip pat sumažės galimybė konkuruoti mažoms įmonėms, todėl aš labai atsargiai žiūriu į šitą įstatymo projektą ir dėl jo susilaikysiu, ir rekomenduoju visiems. Kolegos, toliau taikyti praktiką sveikatos sistemoje gydant žmones pirkti tik pigiausią vaistą ar veikliąsias medžiagas yra... Manau, toliau tokios politikos tęsti tikrai negalima.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Prašome apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto po pateikimo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 63, prieš – 1, susilaikė 12. Įstatymo projektui Nr. XIII-1543 yra pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomo nenumatoma. Siūloma svarstyti balandžio 19 dieną.

16.21 val.

Seimo savaitės (2018-03-19–2018-03-23) – 2018 m. kovo 20 d. (antradienio) ir 22 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kolegos, grįžtame prie rezervinių klausimų darbotvarkės. Kviečiu Seimo Pirmininką mums pristatyti kitos savaitės posėdžių darbotvarkę. Prašom, gerbiamasis Seimo Pirmininke.

V. PRANCKIETIS. Gerbiamieji Seimo nariai, kita savaitė intensyvių posėdžių prasidės nuo Vietos savivaldos įstatymo pakeitimų su labai didele grupe lydymųjų įstatymų. Toliau – Seimo nutarimas dėl specialiosios komisijos, yra surinkti parašai dėl Seimo nario A. Skardžiaus. Toliau – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projektas, Seimo nutarimas dėl S. Urbanavičiaus atleidimo ir Ž. Bartkaus paskyrimo į Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus pareigas.

Per Vyriausybės pusvalandį kalbės ministras L. Kukuraitis apie Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą, kaip buvo planuota sesijos darbų programoje. Toliau – dėl žemės sklypų perleidimo užsienio valstybių diplomatinėms tarnyboms ir lydymieji įstatymai. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo projektas.

O 22 dieną daug dėmesio skirsime energetikai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimui. Ministrė L. Ruokytė-Jonsson padarys Mecenavimo įstatymo pateikimą. Toliau – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo įstatymai, Atliekų tvarkymo įstatymai su lydymaisiais. Tuo savaitę ir baigsime. Žuvininkystės įstatymo pataisos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti G. Burokienė. Prašom, gerbiamoji Guoda.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Seimo Pirmininke, norėčiau pasiteirauti, ar yra įtrauktas į kitos savaitės darbotvarkę Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas? Čia yra prašymas Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto. Projektas Nr. XIII-1408.

V. PRANCKIETIS. Pasitikrinsime. Dar bus galima papildyti per Seniūnų sueigą.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ir...

V. PRANCKIETIS. S. Jakeliūnas.

PIRMININKĖ. ...S. Jakeliūnas. Prašom, jūsų klausimas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, mes čia šryt aptarinėjome darbų programą šitos sesijos ir tarp Biudžeto ir finansų komiteto siūlymų buvo dar kovo mėnesį aptarti, apsispręsti prieš tai svarstyti dėl dar praeitais metais įvykusio pateikimo – laikinosios komisijos įgaliojimų suteikimo Biudžeto ir finansų komitetui dėl parlamentinio tyrimo dėl galimai

padarytos didelio masto žalos 2009–2012 metais skolinantis iš komercinių bankų. Išplėstas tyrimas – viena iš alternatyvų, gali būti kiti siūlymai, jie yra pateikti. Jeigu būtų galimybė, prašyčiau idealiu atveju ketvirtadienį įtraukti į darbotvarkę projektą Nr. XIIIIP-1262 tam, kad būtų galima pasirošti tam tyrimui ir laiku jį atlikti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, be replikų iš salės. Prašom, Pirmininke.

V. PRANCKIETIS. Išgirdome jūsų pasiūlymą ir galime jį atsižvelgti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Kolegos, kitos savaitės darbotvarkė mums yra pristatyta.

16.24 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-1763 (*pateikimas*)

Imsimės rezervinio 2 klausimo – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projekto Nr. XIIIIP-1763.

Pirmininko pirmoji pavaduotoja jau tribūnoje. Prašom, gerbiama Rima.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Kolege ir mieli kolegos, išties labai svarbu, kad 2004 metais buvo priimtas sprendimas ir buvo įsteigta Istorijos tyrimo ir atminčių dienų paminėjimo komisija. Bėgant laikui ši komisija keitė savo pavadinimą, aš labai džiaugiuosi, kad šiai komisijai aktyviai vadovavo dar 2009–2012 metais I. Degutienė, prieš tai daugelis kitų kolegų. Ir štai atsitinka taip, kad politinės valios stoka – ir 2012 metais komisija nebuvo sudaroma.

Džiaugiuosi, kad mūsų Seimas, mūsų kadencijos Seimas, 2017 m. balandžio 21 d. vėlgi atnaujino ir sudarė komisiją, kuri svarbi, reikšminga. Ją vadiname Valstybės istorinės atminties komisija ir keliame patį pagrindinį tikslą – komisijos veiklos tęstinumas... kad vykdytų efektyvų valstybės istorinės atminties išsaugojimą ir įprasminimą, telktų valstybės, savivaldybės, mokslo institucijų veiklą, kad išsaugotų istorinę atmintį ir pasaulyje gyvenančių žmonių susitelkimą tai idėjai įgyvendinti. Yra siūlymas mūsų paprastai veikiančią komisiją pripažinti nuolatine komisija, kad ji turėtų tęstinumą ir kitų kadencijų seimuose ir sėkmingai galėtų dirbti. Džiaugiuosi, kad šios sudėties komisijoje, dabar jai vadovauja A. Gumuliauskas, puikiai dirba R. Juška, A. Anušauskas, J. Imbrasas, E. Jovaiša, V. Juozapaitis, J. Narkevičius, I. Šiaulienė, S. Tumėnas, P. Urbšys ir E. Zingeris. Noriu, kad jų didžiulis įdirbis (begalė puikių renginių surengta) ir didžiuliai ateities planai turėtų tęstinumą. Trumpas pristatymas toks. Labai prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gumuliauskas. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš gal nelabai paklausti, bet šiek tiek papildyti norėčiau. Ta komisija dabar dirba, o statusas, manau, lyg ir nėra labai svarbu, bet vis dėlto reikia žiūrėti į perspektyvą, kad iš tikrųjų nepasikartotų tokie dalykai, kokie buvo praeitoje kadencijoje, kai iš tikrųjų labai svarbi komisija paprasčiausiai neveikė. To tikrai labai nesinorėtų.

Kita vertus, ši komisija iš tikrųjų sprendžia labai rimtus klausimus. Prisiminkime vien tik problemą dėl knygos ir dėl požiūrio į mūsų partizanų vadą A. Ramanauską-Vanagą. Mums teko spręsti tą klausimą ir priimti mūsų nedraugus net iš užsienio. Ir apskritai dabar mūsų inicijuotas Biržiškų perlaidojimas, daug daug projektų yra. Taigi aš prašyčiau, kad pirmosios pavaduotojos teikimą palaikytumėte.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, tai būtų tikrai užtikrintas tęstinumas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gal galėtumėte pasakyti, koks priedas prie atlyginimo mokamas komisijos pirmininkui?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Šiuo atveju, kai ji taps nuolatinė, priedo nepadaugės. Iš viso – 105 eurai popieriuje, 80 eurų – į rankas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra norinčių pareikšti nuomonių. Prašom balsuoti po pateikimo dėl siūlymo keisti Seimo statutą.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 61, prieš nėra ir susilaikė 8 Seimo nariai. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas nenumatomas, ir siūloma svarstyti balandžio 12 dieną.

16.30 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 19, 33, 35, 35¹, 59¹, 68¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1744, Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8, 19, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 61, 62, 64, 65 straipsnių ir priedo pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIIIIP-738 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1745 (pateikimas)

Kolegos, grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės ir toliau būtų Farmacijos įstatymo 2, 8, 19, 33, 35, 35¹, 59¹, 68¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1744. Įstatymo projektą pateikia sveikatos ministras A. Veryga. Kviečiu, ministre, į tribūną. Ir taip pat lydymasis – Farmacijos įstatymo 2, 8, 19, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 61, 62, 64, 65 straipsnių ir priedo pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1745. Prašom, ministre, pristatyti.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Sveikatos apsaugos ministerija teikia išvardintų Farmacijos įstatymų straipsnių pakeitimo ir papildymo projektus, kurių tikslas yra mažinti leistiną vaistų prekybos koncentraciją vaistinėse, skatinti alternatyvių prekybos tam tikrais vaistais kanalų atsiradimą ir gerinti vaistų prieinamumą gyventojams. Šiuo projektu būtų įgyvendinamas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos vienas iš punktų, t. y. mažinti leistiną koncentraciją mažmeninės prekybos rinkoje ir skatinti alternatyvių prekybos vaistais kanalų atsiradimą, bei įgyvendinamos vaistų politikos gairės, kurios yra patvirtintos praeitų metų rugpjūčio 28 dienos įsakymu. Šiais pakeitimais būtų sprendžiamos tokios problemos.

Pirmoji iš jų, nors Lietuvos rinkoje egzistuoja santykinai didelis vaistinių tinklas, gyventojai, kaip yra nurodoma Europos ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizacijos, Europos Komisijos ataskaitose, patiria pakankamai dideles išlaidas įsigydami vaistus. Taip pat vis daugiau pacientų sveikatos problemų stengiamasi išspręsti ambulatoriškai, t. y. be reikalo neguldant jų į stacionarą, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų, neteikiančių stacionaro paslaugų, teikiamos paslaugos ir jų apimtys nuolat plečiasi, t. y. yra plėtojamos slaugos ir paliatyviosios slaugos paslaugos, chirurgijos paslaugos dienos stacionare ir kitos. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios minėtas paslaugas, šioms paslaugoms teikti išgyja didelius kiekius vaistų, tačiau negali įsisteigti joms reikalingo struktūrinio padalinio – ligininės vaistinės. Šiuo metu dienos stacionare gydomiems pacientams yra išrašomi receptai kompensuojamiems vaistams, kuriuos jie turi įsigyti visuomenės vaistinėse, ir dėl to pacientams kyla sunkumų gauti dienos stacionare teikiamą paslaugą. Taip pat dėl mažėjančio kaime gyvenančių gyventojų skaičiaus kai kuriose vietose nelieka pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, per kurias vaistinės aprūpindavo gyventojus vaistais, atitinkamai blogėja vaistų prieinamumas gyventojams, taip pat gyventojams kyla sunkumų įsigyti vaistų nakties metu. Ir nuo šių metų kovo 1 dienos įsigaliojus reikalavimui vaistus išrašyti elektroniniu būdu, atsirado poreikis ir tikslas leisti vaistinėms siūlyti parduoti gyventojams medikamentus nuotoliniu būdu, tai yra receptinius vaistus.

Kokie yra siūlomi esminiai pakeitimai šiais įstatymų pakeitimais? Pirmasis iš jų leisti vaistinių preparatų, leidžiamų parduoti mažmeninės prekybos įmonėse, sąrašą, toliau, vaistinių preparatų sąrašą įrašyti vaistinius preparatus parduoti gyventojams mažmeninės prekybos įmonėse, kurios nėra vaistinėse... Tai čia tas plačiai aptarinėjamas principas, kad kai kurie vaistiniai preparatai atsirastų ir bendrai mažmeninės prekybos įmonėse, tiek parduotuvėse, tiek kartais įvairiose degalinėse. Taip pat nustatyti kriterijus, kuriais vadovaujantis bus sudaromas vaistinių preparatų sąrašas. Kriterijus siūloma nustatyti atsižvelgiant į Lenkijos patirtį, kur panaši praktika jau galioja ne vienus metus. Taip pat licencijuoti juridinius asmenis, kurie nori parduoti vaistinius

preparatus, įrašytus į vaistinių preparatų sąrašą, taikant licencijų išdavimo modelį „D“, tai yra deklaravimas. Minėtą veiklą licencijuotą Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba. Taip pat nustatyti baigtinį būti įrašytam į Vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonių sąrašą reikalavimų sąrašą, t. y. turėti galiojantį maisto tvarkymo pažymėjimą, per pastaruosius penkerius metus nebūti baustam už neteisėtą vertimąsi su vaistiniais preparatais susijusia veikla ir t. t. Įtvirtinti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonių veiklos sąlygas, taip pat ir pareigas.

Taip pat leisti visuomenės vaistinėms nuotoliniu būdu siūlyti parduoti receptinius vaistinius preparatus, išskyrus vaistinius preparatus, kurių sudėtyje yra narkotinių ar psichotropinių medžiagų, įrašytų į sveikatos apsaugos ministro tvirtinamus kontrolinių narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus. Šiuo metu galima nuotoliniu būdu įsigyti tiktai nereceptinius vaistus, ir tokia prekyba jau vyksta. Šiais pakeitimais būtų įtvirtinamas leidimas nuotoliniu būdu leisti parduoti ir receptinius medikamentus. Atsižvelgiant į tai, kad tam reikia pritaikyti vaistinių informacines sistemas ir pritaikyti centrinę e. sveikatos, ESPBI duomenų bazę ir e. recepto posistemę, šios nuostatos įsigaliojimą siūloma taikyti nuo ateinančių metų gegužės 1 dienos. Taip pat leisti liginės vaistinei pacientams parduoti kompensuojamuosius vaistinius preparatus, kurie jiems skirti gydytis šios įstaigos dienos stacionare suteikiant sveikatos priežiūros paslaugą. Šį punktą siūlo ir jam pritaria net 34 pacientų organizacijos.

Ko vis dėlto tikėtumės, jeigu šios įstatymo nuostatos įsigaliojotų? Gerėtų vaistų prieinamumas pirmiausia kaimo vietovėse, kur nėra vaistinių, arba nakties metu, gerėtų receptinių vaistų prieinamumas įteisinus jų nuotolinę prekybą, gerėtų asmens sveikatos priežiūros įstaigų dienos stacionare teikiamų paslaugų prieinamumas ir būtų sudarytos sąlygos ir teisinės prielaidos efektyviau jas planuoti.

Kviesčiau kolegas pritarti šiam įstatymo pakeitimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūsų nori klausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia R. Martinėlis. Prašom, kolega.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paklausti ministro. Gal galėtumėt nurodyti kriterijus, kuriais vadovaujantis bus sudaromas sąrašas medikamentų, kuriais bus galima prekiauti mažmeninės prekybos įstaigose? Toks klausimas būtų.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų, kaip ir minėjau, tie kriterijai bus žiūrimų šalių pirmiausia, kur ta praktika yra pasiteisinusi, naudojama. Aš paminėjau Lenkijos patirtį.

Pirmiausia į tokį sąrašą bus įtraukiami medikamentai, kurie yra santykinai saugūs vartoti. Tai yra, dar kartą akcentuoju, nereceptiniai preparatai, kuriuos ir dabar žmonės perka be recepto, ir tokie, kurių žmonėms gali prireikti skubiai, – temperatūrą mažinantys, skausmą mažinantys, tam tikriems skrandžio sutrikimams gydyti skirti vaistiniai preparatai. Tai yra, kaip ir minėjau, tie, kurių pardavimas mažmeninėje prekyboje yra pasiteisinęs kaip tinkama praktika kitose šalyse. Bet kiekvienu atveju dėl kiekvieno konkretaus preparato bus vertinama individualiai. Dėl jų pasisakys farmacijos specialistai, vertindami to medikamento saugą, ar būtų saugu, ar nebūtų saugu jį parduoti mažmeninėje prekyboje, t. y. ne vaistinėje.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau pasiteirauti. Čia kalbama apie tai, kad galima bus neleisti prekiauti, užsiimti mažmenine prekyba vaistais, jei vaistinių preparatų įmonė nesumokėjo valstybei rinkliavos. Apie kokią rinkliavą čia kalbama, kokia suminė galėtų būti išraiška? Kas čia per rinkliava? Ar į savivaldybės biudžetą eis, ar kažkokia ypatinga bus? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ne, yra kalbama apie licencijavimo rinkliavą. Kaip ir minėjau, yra siūloma nustatyti „D“ vadinamąją licencijavimo tvarką, t. y. deklaravimą, ir yra tam tikra rinkliava. Aš tikslios sumos dabar nepasakysiu, bet jeigu įmonė nesumokėjusi tos rinkliavos, tai ir nebūtų galima verstis.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, ministre. Man atrodo, labai teisinga iniciatyva. Daugumoje Europos Sąjungos šalių tam tikrus nereceptinius vaistus galima įsigyti ne tik vaistinėse, tai Airijoje, Danijoje, Jungtinėje Karalystėje, Lenkijoje, Slovėnijoje, Švedijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Suomijoje. Absoliučiai visus nereceptinius vaistus, atrodo, galima įsigyti Nyderlanduose, Italijoje,

Portugalijoje. Man atrodo, einame teisinga kryptimi. Jeigu teisingai suprantu, mes nekalbame apie visus nereceptinius vaistus, mes kalbame apie tam tikrą dalį, tarkime, nuo galvos, dantų, gerklės skausmo, ir tikrai mes dabar atėję į vaistinę neiname su milijonu klausimų konsultuotis dėl tų vaistų, kuriuos mes žinome. Ir čia būtų paprastesnis išsigijimas ir apėjimas, kuris didintų konkurenciją ir galimai mažintų kainą.

Mano, ministre, klausimas, ar negalvojate tada apie vaidmenį vaistininkų? Jų aukštas išsilavinimas, jie turi daug patirties, ar nebūtų galimybės išplėsti jų atsakomybės, t. y. įtraukti juos... sudaryti galimybes jiems dalyvauti tam tikrose sveikatingumo programose, galbūt skiepyti, galbūt konsultuoti tam tikrais klausimais?

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Galbūt išplėsti šiek tiek jų galimybes prisidėti prie visuomenės sveikatos.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų, kaip jūs ir paminėjote, šalių labai skirtinga praktika, ir kai kuriose yra leidžiama visus nereceptinius medikamentus parduoti taip, kaip mes siūlome Lietuvoje. Vis dėlto mes renkamės šiek tiek konservatyvesnį sprendimą, nes Lietuvoje apie racionalų vaistų vartojimą mes daug metų daugiau kalbame, negu iš tikrųjų yra įgyvendinta. Ir, deja, mes vaistų vartojame labai daug ir labai neatsakingai, tai kalbame kol kas tik apie labai siaurą medikamentų grupę, kad tai nekeltų kokios nors grėsmės.

Dabar dėl jūsų paminėtos vaistininkų veiklos išplėtimo – labai teisinga pastaba, ir tikrai ne kartą teko bendrauti su vaistininkais, t. y. farmacijos specialistais, jie yra labai nusivylę tuo, ką jiems dabar tenka dirbti. Jie iš esmės dirba pardavėjo darbą, jie labai menkai gali realizuoti savo profesines kompetencijas, ir dar kadencijos pradžioje aš prašiau specialistų, kad jie pateiktų siūlymų. Deja, aš jų iki šiol nesu sulaukęs, nes ministras negali pats sugalvoti, ką galėtų jie daryti.

Visiškai neseniai buvome renginyje, jis buvo organizuotas pačių vaistininkų, farmacininkų, buvome susitikę ir su universitetų atstovais, kurie rengia farmacijos specialistus, ir sutarėme, kad jie vis dėlto tuos siūlymus pateiks, nes tai yra susiję ir su kvalifikacijos kėlimu, su tam tikromis studijomis, nes norint, kaip jūs sakote, ar skiepyti, ar ką nors daryti, specialistas turi būti parengtas tą daryti. Mes esame nusiteikę tas kompetencijų ribas tikrai plėsti, kai tik gausime konkrečių siūlymų.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, jūs puikiai žinote, kad visi vaistai iš esmės yra nuodingi, tam tikri nuodai, ir nėra universalių vaistų. Praktika visą laiką keičiasi, šiuo atveju ji taip dažnai keičiasi, medicina taip vystosi, tie pokyčiai... Tikrai kiekviena pardavėja prie kasos nespės pasižiūrėti. Mano klausimas kitas, kodėl jūs?.. Ar nemanote, kad tokiais savo pasiūlymais tiesiog didinsite vaistų kainas, nes, atidavus į rinką tokius populiarius vaistus prekybos tinklams, šalia tų vaistinių tinklų atsiras kitų stambių tinklų ir nukentės smulkios vaistinės, kurios iš esmės ir mažina kainą, tai yra aksioma ekonominė. Smulkieji kaip tik mažina kainą.

Prisimenu Antikorupcijos komisijos tyrimą, pačios ministerijos organizuotą tyrimą, kai išaiškėjo, kad kuo daugiau nupirkta sveikatos sistemoje, tuo kaina didesnė. Šiuo atveju mes, išstūmę smulkiuosius, tiesiog pabranginsime vaistus. Jau nekalbant apie tai, kaip galima patikėti prekiauti jais, kai jie neišmano, kas tai yra.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų aš todėl ir minėjau, kad mes nenorime į Lietuvą iš karto perkelti to modelio, kur visi nereceptiniai vaistai būtų siūlomi parduoti mažmeninėje rinkoje. Labai atsakingai jie būtų parenkami ir absoliučią daugumą tų vaistų žmonės ir dabar vartoja patys, jie patys juos perka, patys išsityja, jiems nereikia recepto.

Tikrai pačiam tenka lankytis vaistinėse, yra gerokai perdėtas pasakymas, kad yra paaiškinama, pasirūpinama. Manęs nė karto nėra paklausę perkant paracetamolį, ar aš geriu dar greta tuos sudėtinuosius vaistus, kurie yra?.. (*Balsai salėje*) Ne, pažįsta mane tik metus, o vaistus man yra tekę pirkti, žinot, ir gerokai prieš mane kam nors pažįstant. Manau, kad nereikėtų per daug sureikšminti, juo labiau kad šalių praktika rodo, kad ta rizika tikrai jeigu ir išauga, tai labai minimaliai.

Dabar dėl kainos. Vėlgi čia yra du principai. Vienas – tai konkurencijos didinimo principas. Pagal visą teoriją, kaip jūs sakote, išplėtus tų galingųjų dalyvauti ir parduoti skaičių, iš tikrųjų kaina

turėtų mažėti, bet šiuo atveju, ką aš norėčiau akcentuoti, ne tik kaina yra svarbi. Tikrai yra vietų, kur vaistinės arba nėra, arba ji dirba, vis tiek ji dirba ne visą parą. Visai neseniai teko klausyti pačių vaistinininkų pranešimą ir jie rodė labai gražią nuotrauką Klaipėdoje esančios vaistinės, o jūs žinote, kad turi būti nurodyta, kur yra artimiausia budinti vaistinė, tai Klaipėdoje ant vaistinių yra parašyta, kad artimiausia budinti vaistinė yra Kaune, Savanorių prospekte, toks ir toks numeris. Vienas dalykas, aišku, yra, kaip jūs sakote, konkurencijos sąlygos, kiek jos bus įvykdytos, bet čia ne mažiau svarbu yra ir tų pagrindinių kelių medikamentų tiesiog fizinis prieinamumas, ypač vietose, kur net ir vaistinės nėra.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų abejotinas jūsų pasirinkimo kelias, todėl tiek daug ir klausinėjama. Mes kalbame apie kokybę, kurią, ir jūs sakote, galėtų padidinti dar geresnis vaistinininkų, farmacinių pasirengimas ir suteikimas tam tikrų galimybių, ir vaistų, nereceptinių vaistų atidavimas, dalies jų atidavimas į prekybos įstaigas. Mes turėjome kitą pavyzdį su automobilių vaistinėlėmis. Jūs galbūt neprisimenate, o gal ir prisimenate, kad automobilio vaistinėlėje buvo pilna įvairių ir tablečių, ir skysčių. Vis dėlto buvo priimtas sprendimas, kad dėl žmogaus saugumo geriau turėti tvarsliavą, kurios reikia staugiai pirmai pagalbai, o kitus medikamentus išigyti (...). Šiuo atveju mes vis tiek atiduodame didesnę vartojimą, prieinamumą, tikrai, man atrodo, nelabai... Ar tikrai negalime išspręsti didindami vaistinininkų galimybes ar reikalaudami iš jų daugiau, jeigu jums nepaaiškino, kad paaiškintų, bet nepaleisdami taip laisvai vaistų? Ačiū už atsakymą.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų niekas neabejoja vaistinininkų kompetencija ar galimybėmis. Kolega M. Majauskas ką klausė, jis labiau klausė ne tiek apie vaistus, ką aš bandžiau komentuoti, bet apie kitas funkcijas, kurių šiandien jie nevykdo, tokių kaip skiepijimas, sveikatos kaimai kurie patikrinimai. Vaistinininkai yra kompetentingi suteikti konsultaciją apie vaistą, jo vartojimą ir panašiai, problema, kad jie to dažniausiai nedaro, nes žmonės tų kelių bazinių preparatų naudojimą pakankamai gerai žino. Iš tikrųjų tai yra plačiai naudojami vaistai, kuriuos... Teisingai, bet kurį medikamentą galima perdozuoti, galima pavartoti tiek, kad apsinuodysi, bet jeigu žmogus turės piktybinę nuostatą tą padaryti, ir šiandien jo joks vaistinininkas nesustabdytų nuo to, nes galima pereiti per keletą vaistinių, galima ateiti kelis kartus ir panašiai. Dėl to ir sakau, kad labai atidžiai bus žiūrima į patį sąrašą ir bus žiūrima į šalių praktikas, kur tai pasiteisino ir nesukėlė rizikos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas klausimams, baigėsi. Dabar dėl motyvų. Pirmas kalba M. Majauskas. (*Balsai salėje*) Vienas. Komitete galėsite aiškintis. Gerbiamasis Antanai, eisite su savo į tribūną... (*Balsai salėje*) Labai mirtinai norite? Prašom, gražinsime, galėsite klausti. Taigi A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke, pasitaisėte, nes reikia perspėti. Gerbiamasis ministre, išties kai kuriems dalykams aš pritariu, pavyzdžiui, kad nakties metu išigyti vaistus nuo rūgštingumo ar nuo skausmo, ypač gal moterims, yra problema. Bet, kolega, jeigu imtume visą kompleksą, kai jūs leidžiate steigti iš esmės visuomenines vaistines ligoninėse, poliklinikose, mažmeninės prekybos įmonėse, degalinėse, nuotoliniu būdu leisti išigyti vaistus, kai e. sistema ir taip stringa po tris dienas... Dabar klinikos neišduoda receptų ir netgi nerašo kompensuojamųjų, nes atimti lipdukai. Žmonės perka popierinius ir į apskaitą jums neina, o jūs rodote kaip rodiklį. Mano manymu, aš pritariu R. J. Dagiui, kad bus sunaikintos paskutinės mažosios vaistinės rajonuose ir tinklinės mažosios vaistinės.

Noriu paklausti, kodėl jūs toliau taikote priemones vaistinėms, kurių rentabilumas, pelningumas yra gal 4–5 %, o didmenininkų – 20–30 %, atlyginimai skiriasi kartais? Kodėl jūs nieko netaikote siekiant sumažinti vaistų kainą didmenininkams? Gal galite paaiškinti? Dėl ko jūs užpykę ant tų vaistinių ir vaistinininkų?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Nesutikčiau, kad mes nieko netaikome didmenininkams, tik tai nėra šių projektų objektas. Čia mes kalbame apie prieinamumą tam tikrų vaistų, ne apie didmenininkų kainas. Tam yra skirti visiškai kiti teisės aktai.

Dabar kalbant apie išrašymą, elektroninę prekybą ir panašiai, tai nėra prievolė, tai yra teisė. Jeigu vaistinė nenorės nuotoliniu būdu prekiauti ir tokių vaistų išduoti, tai jos reikalas bus.

Dabar elektroninis receptas. Žinoma, būna įvairiausių sutrikimų, bet aš kolegoms Seimo nariams galiu pasakyti, koks yra progresas padarytas. Iki 2017 metų buvo išrašyta 156 tūkst. elektroninių receptų, o pernai buvo išrašyta apie 3 mln. elektroninių receptų. Ir sistema nelūžo. Taip, buvo problemų su Registrų centru dėl vieno vaistinių tinklo taikyto vaistų suderinamumo posistemės įdiegimo, ji labai apkraudavo sistemą. Dabar tai yra išspręsta ir sistema funkcionuoja. Aš nelabai matau kliūčių.

PIRMININKĖ. Klausia kolega J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū pirmininkei. Aš labai džiaugiuosi, kad dabar ministras pristato buvusį liberalų projektą toje kadencijoje, ir tada valstiečiai labai prieštaravo. Pavyzdžiui, aš turiu išrašus iš pasisakymų, gerbiamas A. Kirkutis kalbėjo, kad nakties metu bus parduodama visokių nesąmonių, kaip jūs sakote, iki nelaimingų atsitikimų. Gerbiama A. Širinskienė šnekėjo, kad reikalingi pažymėjimai, negalima bus patikrinti, kaip toliau ir t. t., maisto parduotuvėse ir kur jos galės būti.

Aš noriu klausti, kas inspiravo tokį gerą jūsų sumanymą, ar visos tos problemos, kurios buvo išsakytos toje kadencijoje, jau yra panaikintos ir neturime mes jokių kliūčių? Patvirtinus A. Matulo sakymą, kiek nukentės vaistinių ir ar atsiras specialistų, kurie galės pakonsultuoti, kaip jūs ir sakėte, ar paracetamolis dera su kitais vaistais? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Aš gal pradėsiu nuo paskutinio punkto, ar dera, ar nedera. Ten tikrai nebus parduodami tokie vaistai, kuriuos tarpusavyje sumaišius būtų galima gauti kokį nors labai mirtiną mišinį. Juo labiau kad yra numatyta, jog nebus parduodami sudėtiniai vaistai, kurie gali suklaidinti žmogų.

Dabar dėl visų kitų sąlygų, kurias jūs minėjote ir dėl kurių nuogastavimus buvo išsakę Seimo nariai, man sudėtinga būtų komentuoti kitų pasisakymus. Aš bandžiau atsakyti, kokie mechanizmai yra numatyti, kad tos rizikos būtų išvengta. Juo labiau kad Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba turi ir nemokamą telefono liniją, žmonės gali pasikonsultuoti, pasiskambinti. Aš manau, jeigu mes matysime bent minimaliausių rizikų, tikrai galėsime pagalvoti, kas galėtų žmogų konsultuoti visą parą. Pavyzdžiui, yra Apsinuodijimų centras, kur galima tikrai skambinti, klausti ir konsultotis. Jeigu matysime, kad žmonėms kyla problemų ar klausimų, tikrai pasistengsime sudaryti visas sąlygas, kad jie galėtų pasitarti dėl galimos rizikos.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, kaip suprantu, teikiate projektą, bet kaštų naudos analizės nesate padarę, nors darote intervenciją į tam tikrą ekonominės veiklos sritį. Tokiais atvejais tai turėtų būti atlikta.

Ar jūs sutinkate, kad bent keletą mano išvardintų neigiamų pasekmių jūsų projektas sukels? Kai pirkėjas pamatys tuos nereceptinius vaistus šalia saldainių, jam bus dar didesnis psichologinis nusiteikimas juos ramiai vartoti, nors ir dabar sakome, kad per daug vartojama visokių paracetamolių ir nuskausminamųjų vaistų. Ar jūs sutinkate, kad mažosios vaistinės patirs stiprų smūgį, nes dalies apyvartos neteks, o kokiems „Maximos“ savininkams nedidelis skirtumas, ar ta apyvarta bus jų pačių „Eurovaistinėje“, ar jų pačių prekybos centro salėje?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Pirmas, kaip suprantu, ar tai nepaskatins dar didesnio vaistų pirkimo. To, ar ne, jūs turbūt klausėte? Ir šiandien vaistinių yra prisėta iš tikrųjų labai daug, kaip tik vaistai reklamuojami ir visokiais kitais būdais skatinami pirkti. Aš abejoju, kad tokia priemonė, kai šalia, kaip jūs sakote, saldainių atsiras vaistai, žmonės staiga ir be jokios priežasties juos puls pirkti, nes tai nėra tokia prekė, dėl kurios žmogus paprastai spontaniškai priima sprendimus, dėl kokio medikamento įsigijimo.

Kalbant apie poveikį vaistinėms, be abejo, kad poveikis bus. Aš manau, kad didžiausias poveikis turbūt bus ne todėl, kad dalis medikamentų iškelia į mažmeninės prekybos rinką, bet didžiausias poveikis, ko yra bijoma, kad žmonės, atėję, sakykime, į vaistinę pirkti vaistų, paprastai prisipirks to, ko visiškai nereikia, įvairiausių maisto papildų ir visų kitų dalykų, nes tam yra sukurta ir tam tikra rinkodaros strategija. Be abejo, šitie dalykai bus eliminuoti ir vaistinėms poveikis bus, bet klausimas yra, ko mes siekiame šiuo projektu, ar padėti vaistinėms gauti didesnę

pelną, ar suteikti didesnę galimybę ir patogumą mūsų pacientams įsigyti medikamentus tada, kada jiems reikia.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kaminskas. Prašom.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų norėjau, gerbiamas ministre, paklausti. Čia numatoma, kad vaistinės galės nuotoliniu būdu parduoti vaistus, bet žinome, kad didžioji dalis yra senjorai, kurie iš tikrųjų neturi interneto ir tos galimybės pasinaudoti kaip ir neturės. Ar numatote tokią galimybę, kad, sakysime, būnant pas gydytoją apžiūros, vizito metu, ar slaugytoja, ar pats gydytojas galėtų suteikti galimybę šia procedūra pasinaudoti?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Tikrai apie tokį variantą negalvojome. Aš manau, kad čia yra toks labiau žmogiškumo dalykas negu kokia nors labai išskirtinė paslauga, nes tai nėra prievolė naudotis ta nuotoline prekyba, kaip jūs sakote, senjorams. Ko gero, didžioji dalis jų ir nemokės naudotis tokiu dalyku, bet mes kalbame apie galimybę, kalbame apie tai, kad, augant technologijų naudojimui, tai yra tiesiog patogumo klausimas, kad tie žmonės, kurie nori, moka, gali, galėtų užsisakyti. O jeigu atėjus pas gydytoją, kaip jūs sakote, galbūt kaimiškoje vietovėje slaugytoja padės jam užsisakyti tuos vaistus, tai, aš manau, tiesiog žmogišku kriterijumi vadaudamasi tikriausiai padės.

PIRMININKĖ. Kolega J. Baubllys. Prašom.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, gal iš tiesų jūsų projektas neblogas, ypač tai palies kaimo vietas, kur nėra vaistinių, atsiras galimybė įsigyti parduotuvėse, prekybos centruose, bet čia buvo minėta, kad tai, žinoma, neigiamai paveiks vaistines, kurių rajonuose tikrai yra nedaug, sumažės jų apyvarta. Įdomu, kaip tai atsilies likusių vaistų kainoms, tų, kuriais ir toliau prekiaus vaistinės, receptiniams ir kitiems vaistams, kurių nebus galima įsigyti prekybos centruose. Ar nepadidės kainos, kai ta paslauga atsisuks vėlgi prieš pacientus? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Galiu tik pakartoti, kad vienas iš principų, kuriuo yra vadovaujamas siūlant šį sprendimą, yra būtent konkurencijos didinimas ir koncentracijos mažinimas. Tai yra siekis didinant konkurenciją pasiekti mažesnių kainų, bet tai nėra pagrindinis siekis. Jeigu mes kalbame apie visus kitus vaistus, apie receptinius, kompensuojamuosius ir panašius, kuriuos žmonės įsigyja, ir mums labai rūpi kainos, tai ten yra numatyti kiti mechanizmai, tai ir maksimalios priemokos ribojimas, ir panašūs dalykai, kurie leis valdyti šį procesą. Bet kokių atveju mes kalbame apie labai nedidelę dalį medikamentų, jų tikrai labai nedaug ir jie reikšmingos įtakos rinkai tikrai neturėtų turėti. Nebent mes tą sietume su tuo, kad žmonės, kaip ir sakiau, atėję pirkti vieno, prisipirktų dešimtį kitų, kurių jiems nelabai reikia, ir mes vėl Europoj pirmajam pagal tai, kiek mes išleidžiam pinigų medikamentams. Tai, deja, bet padaro žmonės, kurie tikrai neturi labai daug pinigų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ačienė. Prašom.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, įstatymo projekte atsiranda naujas dalykas – ligoninės vaistinė. Tai tikrai sveikintinas dalykas, išsprendžiantis šiuo metu susidariusius nepatogumus. Man iki galo nėra aišku, ar tose ligoninių vaistinėse vaistus galės įsigyti tiktai stacionare besigydantys pacientai, ar ir visi kiti?

A. VERYGA (LVŽSF). Pagal šį siūlymą tai bus dienos stacionaro pacientai ir tuos vaistus, kurie jiems yra paskiriami dienos stacionare.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Atsisakau.

PIRMININKĖ. Ir baigia klausimus K. Masiulis, kurio nėra, deja. Dėkoju, ministre. Visi norintys paklausė.

Prašau. Dabar motyvai. Pirmasis už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dėkoju ministrui už pristatymą. Iš tikrųjų laikas pradėti tikėti mūsų visuomenės sąmoningumu. Daugelyje Europos Sąjungos šalių yra taikoma tokia praktika, kai tam tikrus nereceptinius vaistus kaip nuo gerklės, nuo galvos skausmo galima įsigyti ir ne vaistinėse. Taip yra ir Airijoje, ir Danijoje, ir Anglijoje, ir Lenkijoje, ir Slovėnijoje, ir Švedijoje, ir Vengrijoje, ir Vokietijoje, Suomijoje, Italijoje, Portugalijoje, Olandijoje – iš tikrųjų daugelyje Europos Sąjungos šalių tai galima padaryti. Aš tikiu, kad galima ir Lietuvoje tai

padaryti. Tai būtų paprasčiau žmonėms, tai padarytų vaistus labiau prieinamus, tai padidintų konkurenciją ir tai galimai taip pat ir sumažintų kainas. Taigi iš tikrųjų kviečiu pritarti, bet taip pat kviečiu ir pagalvoti apie tai, kaip mes galėtume labiau išnaudoti vaistininčius, kurie yra tikrai labai kompetentingi, pasiruošę vykdyti daugiau sveikatingumo programų – galbūt skiepyti, galbūt konsultuoti, galbūt tikrinti sveikatą. Man atrodo, kad mes turime juos labiau įtraukti į sveikatos apsaugos sistemą. Kviečiu pritarti šiam projektui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš nepretenduoju aplenksti argumentais ką tik kalbėjusio kolegos, bet kaip dirbęs šitoj srity prie vaistų kūrimo norėčiau savo nuogastavimais pasidalinti. Ministras pateikė daug argumentų, teisingų argumentų, bet išvados, mano nuomone, padarytos priešingos. Iš tikrųjų nėra nė vieno saugaus vaisto. Kaip rodo dabartinė praktika, anksčiau ar vėliau išaiškėja kokios nors kontraindikacijos. Tie saugūs vaistai, kuriuos tiria dešimt metų ten, atlieka testus, išaiškėja, kad kitoje – trečioje, ketvirtoje kartoje gal išlenda kur nors įvairūs defektai, todėl juos vartoti reikia labai saikingai ir mažinti jų vartojimą. Mes šiandien ką tikrai komisiją norėjome sukurti sveikatingumo, kuri kaip tik eina... turėtų siūlyti kitokį sprendimo būdą, bet mes einam kitu keliu – mes didinam vartojimą, nes prekybos tinklams reikalingas biznis, o tikrai ne vaistų paklausos mažinimas.

Dabar ar mažės kainos? Kainos didės. Ir vienintelis didelis skirtumas Lietuvos prekybos sektoriaus, palyginti su mūsų kaimynais, net lenkais, pas mus absoliučiai dominuoja didieji prekybos tinklai. Jų yra superkoncentracija, todėl mūsų ir kainos daug daugiau kyla. Smulkusis sektorius yra pas mus, palyginti su visomis Europos Sąjungos valstybėmis, nykstamai mažas. Visiškai. Ir ką mes dabar darom? Einame į tą monopolizuotą tinklą galvodami, kad jie mums atpigins vaistus. Naivumo įsikūnijimas. Jie susitars ir ką nori padarys. Žiūrėkim į mūsų realybę, ne į fantazijas kokias nors. Tai mes einam priešingu keliu. Jau negana, kad sveikata mums nerūpi, norim parduoti kuo daugiau vaistų, iš kitos pusės, mes dar tuos mažiukus spaudžiam. Naikinam tas smulkias vaistinėles. Sureguliuoti, kad jie galėtų į tinklą, galima kitomis priemonėmis: ir budinčios vaistinės, ir ilginamas pardavimas, ir suteikiamos licencijos, kad jos imtųsi ilgesnio budėjimo įvairiuose rajonuose pakaitomis ar panašiai. Galima ką nori sugalvoti. Įvairiausių būdų.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Bet prekybininkai tai yra pelno siekėjai. Suraskite man tokį prekybininką, kuris norės atpiginti vaistus. Na, parodykite, kaip jis atrodo. Tai būtų kažkokia kontraindikacija su jo sveikata.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, prašome apsispręsti dėl teikiamų įstatymų projektų. Balsuojame.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 59, prieš – 2, susilaikė 11. Po pateikimo įstatymų projektams pritarta. Komitetai. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomi nenumatomi. Ir svarstymo data – gegužės 10 diena.

Kitas darbotvarkės... (*Balsai salėje*) Prašome, Antanai, jūs labai entuziastingas šiandien.

A. MATULAS (TS-LKDF). Iš tiesų, kolegos, noriu replikuoti, bet prieš tai pasiūlyti, kad tai apsvarstytų ir naujai įkurta Sveikos gyvensenos komisija. Čia akivaizdus pavyzdys, kada šnekame apie sveiką gyvenseną, bet didiname vaistų prieinamumą.

Replikuoti noriu. Gerbiamas Aurelijau, tikrai noriu jūsų paprašyti, kad vis dėlto pakontroliuotumėte savo sprendimus, kaip jie veikia. Jūs jau kelintą kartą minite, kad ženkliai padidėjo elektroninių receptų išrašymų skaičius. Aš jums dabar pasakysiu, kokia sąskaita.

Praeitą savaitę žmogus kreipėsi į vieną kliniką. Man atpasakojo situaciją. Elektroninė sistema užstrigo, sako, trims dienoms. Padavė kompensuojamųjų vaistų knygelę. Sako, ne, mes negalime, nes iš mūsų atimti lipdukai. (*Balsai salėje*) Jeigu galite, netrukdykite. Noriu, kad ministras išgirstų. Sako, atimti iš mūsų lipdukai ir kompensuojamųjų receptų išrašyti negalime. Gydytoja sako: jeigu galite, nesiskųskite, mes išrašysime popierinį receptą, nusipirkite, po trijų dienų ateikite, sistema veiks, mes jums išrašysime tada elektroninį receptą. Sakau, man paskambink, kaip baigsis. Pirmadienį, po trijų dienų, atėjo, toliau klinikoje neveikė elektroninė sistema, vėlgi atsiprašinėjo. Krūva tokių ligos istorijų, visiems žmonėms išrašinėjo popierinį, o lipdukai atimti.

Štai koku būdu jūs auginate tą skaičių. Ar tai atspindi sistemos efektyvumą? Tai atspindi, kad jūs terorizujete žmones ir jūs jau tapote keiksmožodžiu kai kurių žmonių. Dėl to valstiečių reitingai ir krenta, nes jūs tiesiog priimate sprendimą ir nepakontroliuojate, kaip ta sistema veikia.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nori atsakyti ministras. Prašau per šoninį mikrofoną. Atsiprašau, įjungiau ne tą mikrofoną.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, pirmiausia aš siūlyčiau, jeigu tikrai labai norite padėti, nekelti sąmyšio sveikatos sistemoje ir tokiu būdu dar kartą nekompromituoti šitos sistemos. Ne sveikatos ministras tvarko konkrečios įstaigos elektroninę sistemą. Jeigu kam nors jinai užstringa, reikia ne Seimo salėje sveikatos ministrui priekaištus sakyti, o konkrečiam diegėjui, kad pasirūpintų, kad sistema veiktų. Ten, kur yra centrinė sistema, ja yra pasirūpinta.

17.08 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-325(2) (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Baigiame replikas ir keliaujame prie kito darbotvarkės klausimo – Farmacijos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-325(2). Į tribūną kviečiu pranešėją A. Matulą. Prašome, pateikite.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, antrą kartą teikiu šitą įstatymo projektą. Praeitais metais tą dariau, bet buvo atmestas. Dabar šiek tiek pataisiau, atsižvelgdamas į Teisės departamento siūlymą. Esmė, kad būtų leidžiama ligoninėms įsigyti vaistus ne lietuvių kalba, tai yra su anotacijomis ir pakuotėmis kitomis Europos Sąjungos kalbomis. Tai, mano manymu, atpigintų vaistus.

Analogišką įstatymo projektą šiandien teikė ir Sveikatos apsaugos ministerija, todėl prašyčiau pritarti ir šiam, ir anam įstatymo projektui, sujungti ir bandyti priimti tą įstatymo projektą, nes ištis Europos Sąjungoje ta praktika yra taikoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Martinėlis. Prašom, kolega.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Ar medikamentai, ženklinti ne lietuvių kalba, gali būti neregistruoti Lietuvoje? Visi vaistai šiuo metu, sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatyta, kad... Būtinieji ir vardiniai tik yra neregistruoti. Ar jūs siūlote atsisakyti šito reglamentavimo ir leisti įvežti visus neregistruotus vaistus, tiekiant asmens sveikatos priežiūros įstaigoms?

A. MATULAS (TS-LKDF). Ne, jeigu yra vaistas registruotas bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje, tai iš esmės nėra jokių kliūčių leisti tokius vaistus įvežti ir naudoti li-go-ni-nėse! Ne vaisti-nėse, bet tik ligoninėse, vidaus naudojimui.

PIRMININKĖ. Klausia J. Oleka. Prašom. Atsiprašau, J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, aš norėjau pasitikslinti. Labai panašų projektą mes matome teikiamą. Kas dabar autorius iš tikrųjų yra šitos geros idėjos, gal galėtumėte pakomentuoti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Ta idėja kilo man, ir įstatymo projektą pateikiau praeitais metais. Buvo atmesta daugumos, bet po to staiga buvo registruotas ministerijos įstatymo projektas. Tai įsi-vaizduoju, kad idėja buvo nukopijuota, bet šiandien tikrai džiaugiuosi, nes kalbėjau ryte ir komitete, kad pirmas atvejis iš mano keturių nuplagijuotų idėjų – įstatymų projektų ir kai kurių jūsų, dėl kitų, kai svarstomas ne daugumos pateiktas įstatymo projektas, bet kartu. Nes, pavyzdžiui, dėl vaistų PVM, nekompensuojamų receptinių vaistų, aš jau buvau registravęs gerokai anksčiau negu Vyriausybė. Bet mano įstatymo projektą komitetas gražino Sveikatos apsaugos ministerijai apskaičiuoti, kiek tai kainuos valstybei. Ir iki šiol kokie šeši mėnesiai skaičiuoja. Bet tuo metu su biudžetu buvo pritarta idėjai taikyti mažesnę PVM lengvatą. Čia tokie nesusipratimai, jie daugiau būdingi naujokams.

Šiuo atveju nesvarbu, kieno čia idėja, svarbu, kad galbūt ir tobulesnis įstatymo projektas pateiktas Sveikatos apsaugos ministerijos. Jeigu pritarсите šitam ar kitam, korektiškiau būtų abiem iš

karto ir sujungti. Tada vėlgi būtų tam tikras žingsnis, galbūt vaistai, kuriuos įsigyja ligoninės, būtų šiek tiek pigesni.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių neturime. Motyvus už nori išsakyti J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, aš tikrai siūlyčiau pritari. Susidaro tokių situacijų, kai nedidelis kiekis vaistų reikalingas gydymo įstaigose ir ne visada jie tiekiami vien dėl to kliuvinio, kad tokiam nedideliame kiekiui nereikia papildomos informacijos lietuvių kalba, o gydymo įstaigos... Iš tikrųjų mes turime kvalifikuotų specialistų, gydytojų, farmacijos specialistų, kurie gali suprasti, paaiškinti pacientui ir apie vaistus, kurių informacija pateikta kita kalba. Todėl kviečiu pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Niekas nekalbėjo prieš, gal galime bendru sutarimu pritari? Dėkoju. Pateikimo stadijoje pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas, papildomas – nenumatomas. Svarstymo data – gegužės 10 diena. (*Balsai salėje*) Taip pat siūlytume, kad imtųsi kaip papildoma Sveikos gyvensenos komisija. Ir dėl ano, ir dėl šito. Supratome. Taip ir užfiksuosime dėl stenogramos.

17.14 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1137 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Farmacijos įstatymo 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1137. Kviečiame ministrą A. Verygą pateikti įstatymo projektą.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, mano ir kelių kitų Seimo narių pateikto įstatymo projekto tikslai yra du. Vienas iš tikslų yra labai aiškiai atskirti vaistų ir maisto papildų reklamą, nes dabar yra susiklosčiusi tokia situacija, kad vaistai neretai yra reklamuojami kartu su maisto papildais, ir žmonėms, kurie neturi tinkamo išsilavinimo ir kompetencijos, neretai susidaro vaizdas, kad tie maisto papildai, kurie yra bendroje reklamoje su vaistais, taip pat yra vaistai. Yra manoma, kad tai vaistiniai preparatai. Nors teisės aktais ir yra nustatytos privalomos nuorodos, kurios turėtų būti pateiktos vaistinio preparato reklamoje ir maisto papildų reklamoje, tačiau pasitaiko iš tikrųjų atvejų, kai privaloma nuoroda pateikiama reklamos, kurioje buvo reklamuojami maisto papildai, pabaigoje, todėl neretai tai klaidina gyventojus. Be sveikatai žalingų padarinių, pasekmių, tai turi ir neigiamų finansinių pasekmių, nes maisto papildų kainos yra gana didelės ir, klaidingai laikant juos vaistiniais preparatais, kyla nepasitenkinimas, kad Lietuvoje vaistiniai preparatai yra labai brangūs. Todėl šio įstatymo vienas iš tikslų yra labai aiškiai atskirti vaistinių preparatų reklamą nuo maisto papildų reklamos, kad visuomenei nesusidarytų klaidingas įspūdis, kad reklamuojamas maisto papildas yra vaistinis preparatas.

Kitas šių pataisų tikslas yra apriboti vaistų reklamuotojų vizitus į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, o jų tikslas yra asmeniškai susitikti su sveikatos priežiūros specialistu, turinčiu teisę skirti vaistinius preparatus, ir sudaro vėlgi prielaidas neskaidriam tam tikram bendradarbiavimui. Todėl, siekiant didinti farmacijos kompanijų ir asmens sveikatos priežiūros specialistų bendradarbiavimo skaidrumą ir išvengti galimų susitarimų dėl vaistinių preparatų skyrimo, siūlytume uždrausti tokius asmeninius vizitus ir vaistinių preparatų reklamą arba jų pristatymą vykdyti tik per tam skirtus renginius, suderinus prieš tai su gydymo įstaigos vadovais ir administracija. Tokie būtų siūlymai ir kviečiu kolegas juos palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti R. Martinėlis. Prašom, kolega.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti dėl reklaminių renginių. Vadovams įstaigose pavedus nustatyti reklaminių renginių reglamentą, jis gali įvairiose įstaigose skirtis. Ar nemanoma, kad galėtų Sveikatos apsaugos ministerija nustatyti bendrus reikalavimus ir tai būtų bendras reglamentavimas visoms įstaigoms?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Kodėl gi ne? Galima, svarstant komitete, pasiūlyti tokią nuostatą, kad tą reglamentą galėtų nustatyti Sveikatos apsaugos ministerija, o derinimas vis tiek vyksta su konkrečios įstaigos vadovu ir jam pritarus. Bet tvarka galėtų būti bendra.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Prašom. Atsisakote. Tuomet A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, vėlgi iš esmės siūlote kai kuriuos gerus dalykus, bet ar nemanote, kad, sakykime... Kadangi vaistų reklama Lietuvoje uždrausta, tai yra tik maisto papildų reklama, bet išties ji yra kartais klaidinama, nes pristatoma, kad dėl vaistų vartojimo pasitarkite su gydytoju, o yra kalbama apie maisto papildą. Ar nepakaktų vis dėlto to, kad reklamuotojas turėtų pasakyti, kad dėl maisto papildų vartojimo? Jūs kėsinatės į labai didelę reklamos rinką. O dabar neseniai buvau kai kuriose Europos Sąjungos šalyse, tai išties yra reklamuojami maisto papildai ir tokiu būdu žmogus įgyja tam tikrą teisę.

Kitas klausimas. Kaip jūs sukontroliuosite, kad vaistų tiekėjas nesusitiks su tuo gydytoju, mediku, kuris išrašinėja? Dabar lyg ir pakako to reglamentavimo, kad darbo metu jis negali susitikti, nes iš esmės jūs siūlote modelį, kuris yra sunkiai kontroliuojamas.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

A. MATULAS (TS-LKDF). Arba jis bus nuvarytas, tie susitikimai bus pogrindyje, kur nors kavinėse ir panašiai. Ar nemanote?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimus. Pirmiausia dėl vaistų reklamos. Lietuvoje yra draudžiama receptinių vaistų reklama, nereceptinių nėra draudžiama. Čia ir kyla didžioji problema, kad jie yra suplakami į vieną vietą, t. y. nereceptinis vaistas ir maisto papildas yra sudedamas į vieną klipą. Mes nesikėsiname į reklamos dalį. Tiesiog yra nustatomas reikalavimas, kad šita reklama turėtų būti fiziškai atskirta. Teoriškai tai gali net išauginti reklamos rinkos dalį, kadangi kai teks tuos klipus atskirti fiziškai tarpusavyje, jau bus du klipai, jie nebus sudėti į vieną vietą. Tai čia tokios rizikos nematyčiau.

Dėl antros jūsų pastabos, kad gydytojas gali susitikti kur nors privačioje aplinkoje. Na, privačių susitikimų mes turbūt jokiais įstatymais nereguliuosime ir nereglamentuosime. Mes kalbame apie darbo vietą, kur lankytojai paprastai ateina, nes ten gydytoją fiziškai galima rasti. Su gydytoju susitarti kur nors privačiai susitikti pakalbėti, žinoma, galimybė liks. Aš manau, tai yra labiau kazuistika, nes dabar įprasta praktika yra lankytis ir atsiranda tam tikrų neskaidrumo dalykų. Žinoma, nė viena norma neveikia šimtu procentų, bet aš manau, kad ta rizika šiuo atveju yra minimali.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kaminskas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų mes su R. Žemaitaičiu buvome panašų projektą teikę, bet gavome neigiamą Teisės departamento... komiteto atsaką. Todėl iš tikrųjų sveikinčiau šitą esamą projektą, kadangi čia mes išskiriame, kad nebūtų apgaulingos reklamos vaisto ir papildų. Turime nemažą patirtį, kai žmonės prisiperka papildų prisižiūrėję reklamos ir įsivaizduoja, kad jie gydos. Didelės sumos yra išleidžiamos vaistams. Gal jūs turite kokius nors duomenis, kiek yra išleidžiama papildams?

A. VERYGA (LVŽSF). Manau, būtų galima tokią statistiką rasti. Aš šiandien negalėčiau pateikti, kiek konkrečiai yra išleidžiama papildams, bet, manau, tikrai yra vertinama ir ją būtų galima surasti. Bet paradoksalu tai, kad man teko susitikti su maisto papildų gamintojais ir tiekėjais, kurie aiškino, kad Lietuvoje papildų yra vartojama dar vis per mažai, nes kitos šalys vartoja jų dar daugiau. Aš manau, kad tai neturi būti koks nors savitiksliis reikalas, čia nėra sportas ir maisto papildas yra ne vaistas. Jeigu jo nereikia, jo nereikėtų vartoti. Aš manau, kad tuos duomenis bus galima rasti ir svarstymo metu Seimo nariams pateikti, nes tokia informacija, manau, tikrai bus aktuali.

PIRMININKĖ. Ir klausimus užbaigia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš noriu pasitikslinti, kaip toks draudimas galios privačiose įstaigose? Ar turite mechanizmą, kaip patikrinti, kad negalės ateiti į privačią kliniką, ambulatoriją, sakykime, tas pats vaistų reklamuotojas ar tiekėjas susitikti su savininku ten, vietoje?

A. VERYGA (LVŽSF). Įstatymas paprastai nenustato atskirų tvarkų privačioms arba viešosioms įstaigoms, jis galios visoms vienodai. Susitikti su vadovu, žinoma, galės ateiti ir tikrai ateis, nes jeigu norės derinti kokį nors reklaminį renginį, tai su vadovu atstovai ir susitiks. Bet dabar mes kalbame apie tuos vizitus, kurie paprastai vyksta darbo metu. Aš manau, kad geriausi kont-

rolieriai yra net ir patys pacientai, kurie mato, kad kažkas panašaus vyksta, neretai ir kreipiasi, ir praneša, ir priekaištauja dėl tokių dalykų. Žinoma, prie kiekvieno gydytojo įstaigoje niekas nepastatys po policininką, bet ne toks yra ir tikslas. Manau, tiek pati bendruomenė, žinodama, kad yra tokia tvarka, tiek vadovai stengsis maksimaliai užtikrinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ministre, jūs atsakėte į visų, norinčių klausti, klausimus. Dabar motyvai. Už kalba R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Siūlyčiau kolegoms pritarti įstatymo pakeitimo projektui, kadangi reklaminių renginių reglamentavimas yra labai teigiamas dalykas, nebus trukdoma dirbti gydytojams, visiems vienoje vietoje bus aiškiai išdėstomi medikamentų skyrimo ir visi kiti argumentai. Kadangi vaistų ir papildų reklama bus atskirta, bus daug aiškiau gyventojams, kas yra papildai, kas medikamentai, jie tikrai galės pasirinkti, daug išsamiau susipažinę su medikamentais ar papildais. Siūlyčiau pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ir motyvai prieš – ponas A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, nebūsiu gal šį kartą prieš, buvau išsityręs, bet kadangi noriu pasakyti keletą minčių, tai naudojuosi proga, kad niekas neužsirašė. Išties, gerbiamas ministre, noriu pasakyti, kad Lietuvoje tiek kompensuojamųjų receptinių, tiek receptinių vaistų reklama uždrausta, galima tiktai nereceptinių vaistų ir maisto papildų reklama. Mano manymu, komitete galėtume priimti sprendimą, kad nereikia atskirti ten su dviem klipais, bet tiesiog įvardinti, neleisti maisto papildų įvardinti vaistais, tada žmonės nebus klaidinami.

O dėl susitikimo čia yra išties daug abejonų, ar tai reikia daryti, nors tokia praktika yra. Man teko prieš keletą metų būti Taivane. Mes lankėmės universitetinėje ligoninėje, ir būtent didžiulėje salėje tie didmenininkai, kurie tiekia vaistus ir Lietuvai, organizavo didžiulę konferenciją. Jos metu dalyvavo medikai ir tokiu būdu išties reklamavo, pristatė naujus vaistus. Tas bendravimas, be abejo, turi būti ir racijos yra, kad tai būtų daroma viešai konferencijų metu, bet abejonų, kad su privatininkais apskritai susitikimai tokie vyks ir jie vyks daugiau pogrindyje, yra. Bet šį kartą pri-tarsiu projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai jau išsakyti. Prašom apsispręsti dėl teikiamo Farmacijos įstatymo 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 60, prieš nėra ir susilaikė 10. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Ar komisiją skirsime, Antanai? Nepageidaujate. Dėkoju. Svarstymo data – gegužės 10 diena.

17.28 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1769 (pateikimas)

Ir paskutinis šiandienos darbotvarkės klausimas – Farmacijos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1769. Prašom, ministre, dar kartą į tribūną. A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Ačiū, kolegos, už kantrybę. Tikrai šiandien daug su farmacija susijusių klausimų.

Noriu pristatyti dar vieną, kurio tikslas yra supaprastinti ir pagreitinti leidimų laikinai tiekti Lietuvos Respublikos rinkai įregistruotus vaistinius preparatus pakuotėmis užsienio kalba ir su pakuotės lapeliais, parengtais užsienio kalba, išdavimo tvarką. Kad būtų išvengta vaistinių preparatų tiekimo sutrikimų, siūloma atsisakyti kai kurių perteklinių administracinių procedūrų. Šiuo metu leidimą išduodant dalyvauja dvi institucijos, t. y. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, kuri vertina paraiškas pagal nustatytus kriterijus, ir Sveikatos apsaugos ministerija, kuri pasirašo leidimą, todėl pasitaiko, kad leidimo išdavimo periodas užtrunka, sprendimai priimami nepakan-kamai greitai.

Kitas įstatymo projekto tikslas yra išvengti kompensuojamųjų vaistinių preparatų tiekimo sutrikimų dėl lietuviškų pakuočių trūkumo. Vienas iš dabar galiojančių leidimų išdavimo krite-rijų – tai neturi būti galimybės vaistinio preparato pakeisti kitais registruotais vaistiniais prepa-ratais lietuviškomis pakuotėmis, kurių yra pakankamai rinkoje. Pagal galiojančius reikalavimus,

kai sutrinka kompensuojamojo vaistinio preparato tiekimas dėl lietuviškų pakuočių nebuvimo, tačiau rinkoje yra analogiškų kompensuojamųjų vaistinių preparatų, leidimo tiekti kompensuojamus vaistinius preparatus užsienio pakuotėmis išduoti negalima, todėl pacientas vietoj kompensuojamojo vaistinio preparato turi įsigyti nekompensuojamąjį vaistinį preparatą ir mokėti visą kainą. Taip yra pažeidžiamos paciento teisės gauti jam reikalingą vaistinį preparatą, kurio bazinė kaina kompensuojama iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų. Siūloma iš tikrųjų leidimus leisti išduoti Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai. Ir siūloma sutrumpinti leidimo išdavimo terminą nuo dešimties iki septynių darbo dienų.

Atsižvelgiant į tai, kad kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinka yra atskiras rinkos segmentas, kuriame galioja kitokios prekybos taisyklės, t. y. pacientai vaistinius preparatus įsigyja sumokėdami tik nustatytą priemoną, jeigu tokia yra, yra siūloma projektu patikslinti leidimo tiekti registruotus vaistinius preparatus užsienio pakuotėmis kriterijus atskiriant kompensuojamųjų ir nekompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos segmentus. Siūloma atsisakyti vaistinio preparato pakeičiamumo kriterijaus dėl kompensuojamųjų preparatų. Kokia galėtų būti nauda? Tai sutrikus, jeigu taip atsitiktų, kompensuojamojo vaistinio preparato tiekimui dėl lietuviškų pakuočių trūkumo į Lietuvos Respublikos rinką būtų pagreitintas leidimų tiekti kompensuojamąjį vaistinį preparatą užsienio kalba paženklintomis pakuotėmis išdavimas ir pacientų aprūpinimas jiems reikalingais kompensuojamaisiais vaistiniais preparatais. Tokiu būdu būtų sprendžiamos tiekimo sutrikimo problemos ir pacientams nereikėtų pirkti jiems reikalingų kitų vaistinių preparatų mokant visą kainą. Toks būtų siūlymas. Kviesčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti R. Martinėlis. Prašom.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Leidimo išdavimo termino sutrumpinimas nuo dešimties iki septynių dienų yra teigiamas aspektas, perduodant sprendimo teisę Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai, bet leidimas tiekti kompensuojamąjį vaistą užsienio kalba paženklintose pakuotėse išduodamas ne ilgesniam kaip kompensuojamųjų vaistų kainyno galiojimo laikotarpiui. Taip yra reglamentuota. Norėčiau paklausti, kaip dažnai kainynai yra keičiami? Ar tie patys medikamentai gali būti perrašomi į kitą kainyną ar naujo leidimo reikia medikamentui, nes dažnai keičiami kainynai?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkui už klausimą. Šiuo metu vaistų kainynai yra tvirtinami keturis kartus per metus, todėl ir šitas apribojimas yra nustatytas, nes ir vaisto tiekimas teoriškai gali būti susiję su kainynais, su kainomis, kurios ten yra nustatytos, todėl yra vis dėlto siūloma susieti su kompensuojamųjų vaistų kainyno tvirtinimu, nes tvirtinant naują kainyną problemos gali ir nelikti. Nebebus aktualu tiesiog tiekti vaistą arba medikamentą užsienio kalba.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Motyvus už nori išsakyti A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Pritariu, pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Apsispręskime dėl teikiamo įstatymo projekto. Prašau balsuoti. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data – gegužės 10 diena.

17.34 val.

Seimo narių pareiškimai

Liko, kolegos, Seimo narių pareiškimai. Ir į tribūną kviečiu A. Maldeikiene. Prašome.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Man turi įjungti skaidres, aš perdaviau.

Aš noriu iš tikrųjų pakalbėti apie problemą, kuri virsta absurdo teatru. Dar pernai rugsėjo 8 ir 17 dienomis aš siunčiau užklausas ministerijai, Santaros klinikoms, tuometiniam jų vadovui, ponui A. Verygai ir iš pradžių poniai A. Širinskienei, po to poniai A. Kubilienei kaip žmonėms, kurie yra atsakingi už tai, kad mes biudžeto pinigų skirstytume taip, kad visi gyventojai turėtų vienodas prieigas prie medicininių paslaugų.

Man atrodo, kad kai kurie žmonės turi tokį keistą suvokimą apie moralę. Pavyzdžiui, Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė net neskiria etikos ir procedūrų. Vakarykštė patirtis rodo, kad

iš tikrųjų bet koks sudėtingesnis moralinis sprendinys daugumai šitoje salėje sėdinčių žmonių... Ir tie atsakymai, kurių aš dabar turiu apie 60 įvairiais klausimais, rodo, kad žmonės tiesiog gyvena kosmose. Vakar ponias A. Kubilienė „Info TV“ laidoje (yra nuoroda, aš visa tai, ką dabar kalbu, visiems įdėsiu į jūsų Seimo puslapį) pasakė: „Ne, aš tikrai nesumaišiau dienų, dėl to, kad aš dar kartą jums kartoju, medicinine prasme šitie vaistai yra geriami penkias dienas ir eiti pas gydytoją antrą kartą...“ Ir taip toliau, galite paskaityti.

Pirmiausia akivaizdus logikos stygius. Pirmas klausimas, ar gali rimtas politikas neturėti loginio mąstymo? Klausia, kada jūs užsirašėte? Aiškina apie penkias dienas. Niekas neklausė, kuo sirgo ir kiek reikia gerti vaistus. Čia yra išrašas. Ir aš informuoju jus, mieli kolegos, kad jauni medikai ir Medikų sąjūdis pradės visiškai viešinti jūsų duomenis, jeigu ir toliau nesilaikysite jokių padorumo normų. Jūs galite matyti, 11.30 val. ponias A. Kubilienė išsirašė. (*Balsai salėje*) Galite dabar šaukti, kiek tik norite, tai, ką aš dabar kalbu, bus platinama visiems medikams. Aš tiesiog konstatuoju faktą. Mūsų su jumis darbas yra padaryti, kad šitos šalies medicininė sistema būtų lygi ir visiems vienoda. Paklauskite, prašom, jeigu nenorite, galite išeiti, čia neprivaloma dalis.

Taigi Ponia A. Kubilienė 5 dieną ateina pas savo šeimos gydytoją, kovo 8 dieną iš jos vyro telefono (tik neaišku, kas kalba) buvo skambinama, laikas parašytas, ji teigė užsirašiusi pirmadienį, bet užsirašė... Sako, kad nori pirmadienį eiti, kada ji ir atėjo, užsirašė 12 dieną. Va čia išrašas, kuris jai yra išsiųstas iš sistemos. Dabar kas ypatingai ciniška, kai vis dėlto ji atėjo 12 dieną neturėdama vietos, padarė ten skandalą (jaunimas turi įrašą), iš tikrųjų reikalavo sau privilegijų. Bet ypatingas cinizmas buvo, kada jai galų gale leido be eilės, jai nepatiko rezidentas. Matote, rezidentai medikai nepatinka. Mes turime rezidentų pareiškimą, jis yra viešas, jie jį jau platina.

Žodžiu, čia yra detalės, kada kas dirbo. Jai padarė priegas. Dabar V. Kasiulevičius sako, žinokite, medikams (aš visiems sakau) nusibodo lietuviškas gyvulių ūkis. Ponas V. Kasiulevičius žurnalistei iš „Sveikatos žinių“ pasakė, kad praktika būdavo 5–6 vizitai visokių (...) per dieną. Po to, kai aš pradėjau čia pastaruosius... gal pusmetį kovoti, liko 2–3 per savaitę. Šituos 2–3 per savaitę medikai pradės filmuoti.

Dabar jūs čia perskaitėte, na, kreipėsi į administraciją, išsireikalavo sau priėmimą tą dieną, kai tikrai nebuvo užrašyta. Žodžiu, su ja stengėsi gražiuoju, tai tada dar jai nepatiko gydytojas. Rezidentas yra gydytojas, net aš šitą suprantu. Vadinas, jokių diskusijų būti negalėjo, tuo labiau kad jos šeimos gydytoja atostogavo.

Kaip tai vertina Medikų sąjūdis? Jie sako, mes abejojame politikų viešomis deklaracijomis ir realia politine valia bei politikų sąmoningumu. Aš nenoriu priklausyti tiems politikams, kurių padorumu, viešomis deklaracijomis ir politine valia abejojama. Aš iš tikrųjų nenoriu būti su poniom Kubilienėm. Ir čia jų vardas yra legionas, aš turiu ir daugiau vardų.

Dabar viešoje erdvėje pasirodė žinia, čia yra rezidentų pasakymas, kad vis dėlto jie... Štai medikams užtenka, ne politikams, jauniems medikams užtenka proto suvokti, kad visuomenė turi turėti normalią medicininę sistemą ir ji galima tik tada, kada remiasi padorumo, dorumo ir viešųjų pinigų sąžiningo dalinimo kriterijais.

Mes turime keletą žmonių, aš suprantu, kad šiuo metu mes turime tris: ponias D. Grybauskaitę, poną V. Adamkų ir poną V. Landsbergį, kurie turi specialias privilegijas, ir tai yra normalu, tai yra prezidentiniame įstatyme įteisinta. Niekas daugiau jokių privilegijų neturi.

Kitas dalykas yra ypatingai ciniškas, kad gydytoja A. Kubilienė vis dėlto leidžia sau niekinti rezidentus.

Dabar tai, ką aš sužinojau. Aš turiu didelę krūvą popierių ir moku analizuoti. Ir aš kažkada labai rimtai mokiausi matematikos, mano logika gera. Žiūrėkite, pernai lapkričio 17 dieną (aš paklausimų turiu daug, ir jų analizė bus viešai skelbiama), pernai lapkričio 17 dieną aš paklausiau pono A. Verygos, pono K. Strupo ir ponios A. Širinskienės, ji tuo metu buvo komiteto pirmininkė, prašiau pateikti sąrašą politikų, kurie per pastaruosius penkerius metus Santarų klinikų sveikatos priežiūros paslaugomis pasinaudojo be eilės.

Aš gavau nepaprastai ciniškus atsakymus. Ponas A. Veryga man parašė. Na, ponas A. Veryga šiaip keistų dalykų yra parašęs, turime tuos popierius, bet iš tikrųjų tai įdomu, kaip profesoriui – kažkas neįtikimo. Žodžiu, ponas A. Veryga man tada parašė: „Paciento privatus gyvenimas

yra neliečiamas.“ Aš klausiau, ar naudojasi politikai privilegijomis. Dengiamasi konfidencialumu. Tiesa, ponas A. Veryga šį trečiadienį keičia kalbėjimo toną ir paskutinis atsakymas į mano paskutinę užklausą dėl moralinių privilegijų... Galų gale ministerijoje pradedama suvokti, kad negražu vogti 30 metų po Sąjūdžio. Viena pirmųjų Sąjūdžio deklaracijų buvo dėl to, kad šita panaikinta. Taigi ponui A. Verygai dedame pliusiuką – vis dėlto suprato.

Ponia A. Širinskienė vaidina nesuprantanti, ko klausia, ir pradeda man pasakoti apie paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo straipsnius. Niekas nesidomi paciento teisėmis ir kokia nors žala. Klausama, ar yra speciali sistema aptarnauti politikus.

Galų gale ponas K. Strupas teigia savo rašte, man oficialiai atsako, tai yra mes matome, kad ponas A. Veryga ir ponas K. Strupas Seimo nariui meluoja. Ponas K. Strupas sako: „Politikams galioja teisės aktuose nustatyta (čia citatos visur) sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarka, kurios Vilniaus universitetinės Santarų klinikos laikosi.“ Ponas V. Kasiulevičius liudija: „Kas liečia tą jų globojimą ir vedžiojimą (čia kai iš paskos slanko minios, taip?), tai aš esu tą pats daręs ir vedęs, reiškia, ir padėjęs kažkaip taip, kaip man tuo metu atrodė...“

PIRMININKĖ. Gerbiamoji, jūs viršijote laiką dviem minutėmis.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). ...bet manau, kad mes po truputį keičiamės.“ Viskas.

Aš manau, čia yra viskas. Ir, man atrodo, visiems yra viskas aišku. Aš manau, mes šiame Seime neturime Etikos ir procedūrų komisijos. Mes turime žmonių, kurie net nesugeba tvarkingai surašyti dokumentų. (*Balsai salėje*) Jūs kreipkitės, kur norite, aš turiu teisę šnekėti. Suprantate, aš esu šitos tautos atstovė, lygiai tokia kaip jūs. Taigi Etikos ir procedūrų komisijos neturime. Yra meluojama. Bet yra visuomenė, ir visi faktai, kuriuos aš čia sakau, turi pagrindimą, turi duomenis ir jų yra daug daugiau. Nuoširdžiai siūlau pradėti galvoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. (*Balsai salėje*) Gal išklauskime kito, o paskui pasikeisime replikomis. Prašau A. Skardžių. Prašom. Ar užleisite? Užleisite. Prašom, ponia Kubiliene, per centrinį mikrofoną.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų šie pasisakymai, pasisakymai spaudoje rodo, kad užkabinome labai giliai – pradedant kaulų čiulpų transplantacijos monopolio naikinimu ir kitais dalykais. Šiandien kreipiausi į Etikos ir procedūrų komisiją, manau, kad ji išaiškins ir pateiks visuomenei tikrą situaciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu A. Skardžių. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, aš taip pat užkabinau labai stipriai, užkabinau, suradau Bermudus, kad pinigai važiuoja į Bermudus, kad permokame už įvairius energetinius išteklius. „Nukem“ konservatoriai sugebėjo net 80 mln. pervesti, o dabar sako, M. Bastys kaltas, kad neva jis su „Nukem“ draugavo. 80 mln. buvo pasirašyta už nieką. Eurų! Aš tiesiog... Čia prie A. Sekmoko.

Bet aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys V. Gailius, 2018 m. sausio 24 d. parengęs teikimą pradėti apkaltą Seimo nariui A. Skardžiui, savo rengtame teikime dėsto žinomai nepagrįstus samprotavimus, kad A. Skardžius tariamai pažeidė Konstituciją, neva sulaužęs Seimo nario priesaiką. Jį grindžia tikrovės neatitinkančiais teiginiais, teisinio reguliavimo netinkančiomis interpretacijomis ir akivaizdžiai manipuliuoja faktais.

Gerbiami kolegos, aš jums visiems išsiuntinėjau kiekvieną šito teiginio paneigimą ir parodžiau, kad tai yra absoliutus melas. Seimas metus laiko pagal V. Gailiaus užsakymą, liberalų užsakymą, aiškiai terorizuoja mane ir mano šeimą. Etikos ir procedūrų komisija nerado etikos pažeidimų, laiku buvo viskas deklaruota.

Toliau. Antikorupcijos komisija taip pat nieko nerado, jokių korupcijos apraiškų, tačiau V. Gailius vis tiek teigia, kad neva yra kažkokie interesai. Tuo metu, kai A. Skardžius nebuvo Seimo nariu, 2007–2012 metais, kad jis atstovavo Atsinaujinančių išteklių asociacijai, ją, tendencingai manipuliudamas, painioja su Vėjo elektrinių asociacija, kurios nariu aš niekada nebuvo, bando man prikaišioti, kad aš dalyvavau nuo asociacijos deleguotas 2009 metais rengiant Atsinaujinančių išteklių įstatymą, kai aš nebuvo Seimo nariu. Tą įstatymą priėmė konservatoriai pakeitę po pusantų metų, kai komisija 2010 metais baigė darbą. Bet kas įdomiausia, kad viskas siejama su

tuo, kad A. Skardžius pateikė išvadą, paskirtas išvados rengėjas 2017 m. balandžio 19 d., kur pateikė išskirtinai viešąjį interesą ginančias dvi pataisas. Vienintelė yra mano pataisa, dėl kurios inicijuojama apkalta, nes kitų pataisų aš nesu teikęs, bet šios pataisos buvo ginančios viešąjį interesą, kad jūros teritorija suteikiama tik konkurso būdu.

Antras dalykas, kad už pajungimą ir balansavimą, tai maždaug 400 mln. eurų, susimoka investuotojas. Tai kuriam naudinga gali būti, išskyrus valstybę ir mokesčių mokėtoją? Tai štai visomis tomis manipuliacijomis galų gale jis teigia, kad A. Skardžius turi interesą ir gauna valstybės remiamą iš saulės tarifą. Niekada neturėjau jokios saulės energetikos, jokio tarifo negaunu, nei mano šeima, nei giminės neturi jokių saulės elektrinių! Tai tokiais manipuliatyviais teiginiais teigdamas, aš manau, V. Gailius elgiasi kaip didelis manipulatorius.

Kai mes matėme spaudoje daug parašyta apie ūkininkus, iš kurių buvo atiminėjami verslai, dabar reikalaujame 40 mln. eurų iš valstybės, pasirodo, pono V. Gailiaus parašai po 14 kreipimūsi į banką buvo. Aš nežinau, ar šiandien jo turtas areštuotas, ar ne, bet turbūt vienintelis parlamentas, kuriame Antikorupcijos komisijai vadovauja teisiamos už korupciją partijos lyderis. Man įdomu, kad po apkalta pasirašė, na, tokie žmonės kaip G. Steponavičius, kuriam pareikšti įtarimai, ką tik dėl e. sveikatos iš Seimo pabėgęs T. Langaitis ir, be abejo, *pleibojus* M. Majauskas.

Tad, gerbiamieji kolegos, aš norėčiau vis dėlto labai atsakingai jūsų paprašyti, būkite mieli, perskaitykite tą komentarą, ir tikrai negalime valstybės nepriklausomybės 28 metais mes elgtis kaip kažkoks Burkina Fingas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, visi, norintieji padaryti pareiškimus, juos perskaitė. Tuo šios dienos popietinį posėdį baigiame. Prašau registruotis. Paskutinė registracija šią dieną.

Užsiregistravo 60 Seimo narių.

Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*) Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Abė Šinzo 52
Ačienė Vida 72
Adamkus Valdas 79
Adomėnas Mantas 31, 33
Aleksandravičius Egidijus 29
Andrikis Rimas 17
Andriukaitis Vytenis Povilas 60
Anušauskas Arvydas 33, 55, 57, 58, 66
Armonaitė Aušrinė 12, 21, 22, 48
Avižienis Algirdas Antanas 25
Ažuolas Valius 38
- Bakas Vytautas 8, 39, 45
Balsys Linas 8
Baršauskas Petras 24, 25, 29, 30
Bartkevičius Kęstutis 59
Bartkus Žydrūnas 65
Barzda Juozas 23
Bastys Mindaugas 37, 38, 80
Baškienė Rima 7, 9, 11, 35, 59, 66
Baublys Juozas 72
Baura Antanas 52, 54
Bernatonis Juozas 9
Biržiška Mykolas 66
Biržiška Vaclovas 66
Biržiška Viktoras 66
Biržiškienė Bronislava 66
Bubnys Arūnas 33
Budbergytė Rasa 8
Bukauskas Valentinas 37
Burokienė Guoda 46, 65
- Chomičius Valdemaras 44
- Čimbaras Petras 17
- Dagys Rimantas Jonas 12, 62, 69, 70, 73
Degutienė Irena 16, 34, 61, 62, 66
Dineika Karolis 61
Donskis Leonidas 27, 28, 34
Dumbrava Algimantas 40
Dušanskis Nachmanas 28
- Finkelšteinas Normanas G. (Finkelstein Norman G.) 23, 26
- Gailius Vitalijus 21, 80, 81
Gelūnas Arūnas 17, 34
Gentvilas Eugenijus 9, 39
Gentvilas Simonas 25, 32, 44, 57, 59
Glaveckas Kęstutis 14, 41, 42, 51, 57
Gražulis Petras 25, 30
- Grybauskaitė Dalia 79
Gumuliauskas Arūnas 31, 32, 34, 66
- Imbrasas Juozas 66
Ipas Gregas (Ip Greg) 41
- Jakeliūnas Stasys 8, 15, 55, 65
Jarutis Jonas 7
Jedinskij Zbignev 39
Jovaiša Eugenijus 8, 30, 66
Jovaiša Sergejus 27, 28, 44
Juozapaitis Vytautas 66
Juška Ričardas 66
- Kamblevičius Vytautas 28, 42, 43, 72
Kaminskas Darius 64, 72, 76
Karbauskis Ramūnas 8, 57
Karoblis Raimundas 35, 36, 37
Kasčiūnas Laurynas 41
Kasiulevičius Vytautas 79, 80
Kepenys Dainius 59, 60, 61
Kirkilas Gediminas 7, 8, 9, 49, 50
Kirkutis Algimantas 59, 61, 62, 71
Kubilienė Asta 8, 78, 79, 80
Kubilius Andrius 17
Kukuraitis Linas 65
Kupčinskis Andrius 59, 60
- Landsbergis Gabrielius 39
Landsbergis Vytautas 79
Langaitis Tadas 45, 81
Liesys Jonas 46, 47, 55, 59, 71
Lukša Juozas 23
- Mackevič Michal 17
Majauskas Mykolas 13, 15, 16, 18, 20, 26, 27, 36, 53, 55, 57, 61, 68, 69, 70, 72, 76, 81
Maldeikienė Aušra 21, 31, 40, 41, 43, 78, 80
Markauskas Bronius 40, 41, 43
Martinėlis Raimundas 40, 41, 63, 64, 68, 74, 75, 77, 78
Masiulis Kęstutis 59, 72
Masiulis Rokas 46, 47
Maskaliovienė Loreta 56, 57, 58
Matulas Antanas 14, 64, 65, 70, 71, 73, 74, 76, 77, 78
Mažeika Kęstutis 7
Misiūnas Eimutis 46
Montvidienė Ernesta 19, 20, 21
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 60
- Namavičius Justas 17, 18, 19
Narkevič Jaroslav 13, 16, 17, 25, 26, 66

- Nausėda Alfredas Stasys 13
 Nausėda Gitanas 15
 Navickas Andrius 47, 48

 Olekas Juozas 40, 70, 74, 75, 76

 Paleckis Rimvydas 30
 Palionis Andrius 12
 Pavilionis Žygimantas 36, 37, 46
 Petkevičaitė-Bitė Gabrielė 46
 Petrauskienė Jurgita 40, 41, 43, 44, 47, 48
 Piesliakas Vytautas 17, 50
 Poderys Virgilijus 44, 45
 Polanskis Romanas (Polański Roman) 23, 26
 Popovienė Raminta 17
 Pranckietis Viktoras 7, 65, 66
 Puidokas Mindaugas 52, 61
 Pupinis Edmundas 36, 54, 59, 64, 68
 Puteikis Naglis 7

 Ramanauskas-Vanagas Adolfas 22, 23, 28, 66
 Razma Jurgis 7, 12, 45, 61, 66, 71
 Rinkevičius Viktoras 55
 Ruokytė-Jonsson Liana 65

 Sadauskas Vigilijus 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 49, 50
 Sadeckas Darius 50, 51, 52, 54, 55, 56
 Salamakinas Algimantas 62
 Savickis Saulius 43
 Sekmokas Arvydas 80
 Simulik Valerijus 9
 Sinkevičius Mindaugas 48
 Sinkevičius Rimantas 8, 29, 30
 Sinkevičius Virginijus 41, 48
 Sysas Algirdas 10, 37, 38, 41, 42
 Skardžius Artūras 20, 21, 59, 62, 65, 80, 81
 Skvernelis Saulius 39, 40, 42, 44, 45, 47, 49
 Stančikas Andriejus 8

 Staniuvienė Levutė 48, 49
 Starkevičius Kazys 29
 Steponavičius Gintaras 17, 25, 26, 42, 43, 81
 Storosta-Vydūnas Vilhelmas 61
 Streikus Zenonas 59
 Strupas Kęstutis 79, 80
 Sugihara Čijunė 52
 Svetikaitė Rasa 17, 19

 Šafiras Šlomo (Schafir Schlomo) 24
 Šakalienė Dovilė 15
 Šalaševičiūtė Rimantė 8
 Šapoka Vilius 42, 45
 Šarknickas Robertas 16, 41, 47
 Šedbaras Stasys 8, 9
 Šiaulienė Irena 50, 62, 66
 Šimas Audrys 28, 29
 Šimonytė Ingrida 13
 Širinskienė Agnė 8, 71, 78, 79, 80

 Tamašunienė Rita 38, 39
 Tomilinas Tomas 14, 16, 17, 27, 34
 Tumėnas Stasys 8, 17, 19, 43, 44, 48, 66

 Urbanavičius Saulius 65
 Urbšys Povilas 9, 13, 66

 Vaičekauskas Gintaras 45, 46
 Valiauskaitė Aistė 32
 Vasiliauskas Gediminas 59
 Veryga Aurelijus 39, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80
 Vilčinskas Darius 44
 Vingrienė Virginija 7, 16
 Vinkus Antanas 63

 Zingeris Emanuelis 66
 Zurofas Efraimas (Zuroff Efraim) 26

 Žemaitaitis Remigijus 76

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*